

Aposel si gwelen Yom whê bapia dindéc sa-nga

Luk to in ndê buku tilu-nga dindéc, ma gic têku yom nan in to yêc in ndê nawae nayham. Alic yom natô pi Luk yêc 'Yom whê Luk ndê nawae nayham sa-nga.'

Yêc buku dindéc, Luk to yom pi lêng nan nawae nayham sa tiapa yêc gameŋ nan lau Rom-nga sem gôliŋ. Sêsam buku dindéc bu 'Aposel si Gwelen,' magoc lau natô sêsôm bu 'Nalau Dabuŋ ndê Gwelen.' Nahu bu gêŋ hoŋ nan aposel sêkôm, nan sêkôm na Nalau dau ndê naclai. Têŋ ndoc Yisu bu hu nom dindéc siŋ ma mbu pi undambê ndi, nan sôm têŋ in ndê lau bu sêhu malac Jerusalem siŋ dom, e sêtap mwasiŋ nan Anötö gic bata têŋ nac, nan sa. Yom dau hêganôŋ in ndê Nalau Dabuŋ (1:4). Ma tiŋambu in sôm têŋ nac bu sêhoc yom nandô asê pi in yêc Jerusalem, ma yêc gameŋ Judia-nga ma gameŋ Samaria-nga, e yom dau sa têŋ nom nagameŋ hoŋ (1:8).

Luk whê sa bu lau aposel sêkôm gêŋ dalô daêsam bu puc nac si yom dôŋ, tu bu lau sêlic ti sêngô, ma sêkiŋ whiŋ Yisu-nga. Ma in to yom daêsam pi Saul, nan tiŋambu sêsam bu Pol, ma pi nalêŋ nan Anötö gêm in kwi, ma kêyalin in sa bu hoc nawae nayham asê têŋ lau gameŋ apa-nga nan lau Israel dom.

Yisu gic bata Nalau Dabuŋ

¹ O Tiopilas, yêc aneŋ buku ŋamata-ŋga aö gato yom pi gêŋ hoŋ naŋ Yisu gic hu bu kôm ti kédôhôn têŋ lau. ²⁻³ Aneŋ yom naŋ gato, naŋ meŋ têŋ bêc naŋ Anötö kôc iŋ su pi undambê gi. Iŋ hôc ŋandê ma mbac ndu su, ma tiŋambu tisa ma hoc dau asê têŋ lau †aposel naŋ iŋ kêyalin ŋac sa su. Tôm bêc 40 iŋ mbo whin ŋac ma tôc dau têŋ ŋac sêlic, e sêŋyalê pi ŋandô bu iŋ tisa ma mbo tali tiyham yom ŋandô. Têŋ ŋasawa dinaŋ Yisu whê yom sa têŋ ŋac pi †Anötö ndê gôlin ma pi gwelen naŋ bu sêkôm-ŋga, ma Nalau Dabuŋ puŋ yom dau dôŋ yêc ŋac si ŋalôm.

⁴ Têŋ bêc daŋ iŋ gêŋ gêŋ mbo whin ŋac, ma iŋ kêŋ yatu ŋac bocdec bu, “Mac ahu Jerusalem sin dom, magoc ahôn e atap mwasiŋ naŋ Damaŋ gic bata bu kêŋ meŋ, naŋ sa. Aö gasôm yom pi mwasiŋ dau muŋ su. ⁵ Muŋ-ŋga Jon kêku lau ŋa bu, magoc bêc meŋ kêpiŋ bu Anötö êŋku mac ŋa Nalau Dabuŋ.”

⁶ Têŋ têm daŋ Yisu mbo whin ndê aposel, ma sêndac iŋ bocdec bu, “Pômdau, bocke? Kwahic dec am oc êmgaho yac lau Israel-ŋga su yêc lau Rom-ŋga si gôlin ŋapu, ma ti kiŋ ma nem gôlin yac, me mba?” ⁷ Ma iŋ ô yom ma sôm, “Gêŋ bocke naŋ bu hôc asê lau Israel-ŋga, ma ŋatêm ti ŋabêc, naŋ Damaŋ Anötö ti ŋadau ma kêyalin sa su, ma iŋ oc tôc asê têŋ mac dom. ⁸ Magoc têŋ ndoc Nalau Dabuŋ meŋ ma nem mac ahuc, dec oc kêŋ ŋaclai têŋ mac, ma mac oc ahoc yom ŋandô asê pi aö yêc Jerusalem, ma yêc gameŋ

Judia-nga ma gameŋ Samaria-nga, e yom dau tiapa nem nom ŋagameŋ hoŋ ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁹ Yisu sôm yom dinaŋ su, goc Anötö kôc iŋ sa pi lôlôc gi e sôc dao ŋalôm, dec sêlic iŋ apu.

¹⁰ Iŋ pi gi ma ŋac tatac umbonj sêlhac, ma sep enj ŋac lu ti ŋakwê sêsêp sêmenj sêlhac sêwhiŋ ŋac. ¹¹ Ma iŋlu sêsôm, “Mac laŋgac Galili-nga. Tu ake-nga dec alhac tamtac undambê? Kwahic dec Anötö kôc Yisu su yêc mac, ma tiŋambu iŋ oc mbu meŋ tiyham ŋalêŋ tigenj tôm naŋ alic iŋ pi gi.”

Sênyaliŋ Matias sa ti aposel ô Judas su

¹² Dinaŋ su, goc sêhu Lôc Olib siŋ ma sêmbu sêtêŋ Jerusalem si. Lôc dau kalhac kêpiŋ Jerusalem, seŋ ŋasawa gitôm kilometa tigenj.*

¹³ Têŋ ndoc sêhóc asê su, naŋ sêtêŋ ŋac si andu sêmbu-nga si, ma sêpi ŋalôm ŋahô-nga si. Lau dau si ŋaê bocdec: Pita lu Jon, ma Jems lu Andru, Pilip lu Tomas, ma Batolomeas lu Matyu, Alpayas atuŋgac naŋ ndê ŋaê Jems, ma Saimon (naŋ sêsam bu ‘Ŋgac †Selot’), ma Jems† atuŋgac

* **1:12** Yom naŋ Luk to, naŋ sôm bu seŋ naŋ yêc Lôc Olib ma malac Jerusalem ŋasawa, naŋ gitôm seŋ †Sabat-nga daŋ. Lau andô Israel-nga sêmasaŋ ŋagôliŋ daêsam naŋ hêganôŋ yomsu bêc Sabat-nga, bu tôc asê gêŋ naŋ lau Israel-nga gitôm bu sêkôm têŋ bêc Sabat-nga, ma gêŋ bocke naŋ sêlic bu gwelenj. Ŋagôliŋ Sabat-nga daŋ sôm bu lau sêtôm bu sêŋsêlêŋ sêsa seŋ ŋasawa gitôm kilometa tigenj têŋ bêc Sabat-nga. Lau bu sêŋsêlêŋ sêhóc gêlêc kilometa tigenj, dec ŋac oc sêsôm bu sêkôm gwelenj, ma sêŋgili yomsu Sabat-nga. † **1:13** Luk to ŋaê Jems tidim tó, magoc ŋaê dau ŋgac tigenj ndê dom, ŋac lau tó.

Judas. ¹⁴ Yisu dinda Maria, ti in̄ ndê asii, ma lauwhê ñatô sêmbo sêwhin̄ ñac. Ñac hon̄ sêpin̄ dau dôn̄ ti ñalôm tigen̄, ma sêten̄ mbec sêwhin̄ dandi tôm bêc hon̄.

¹⁵ Têñ bêc dan̄ lau sêkên̄ whin̄-nga gitôm lau 120 sêkac sa sêmbo sêwhin̄ dau. Ma Pita tisa kalhac ñalhu, ma sôm, ¹⁶⁻¹⁷ “O asidôwai hac. Mac anyalê Judas, ñgac nan̄ wê lau nan̄ sêkôc Yisu dôn̄. In̄ yac lau aposel 12 mba dan̄, ma wêkain̄ gwelen̄ whin̄ yac. Mun̄-nga andô, Ñalau Dabun̄ hoc yom asê sa akên̄ Dawid whasun̄, nan̄ hêganôn̄ Judas. Ma yom dau gic waê bu ñandô sa.”

¹⁸ (Tu Judas ndê mêtê sac hoc Yisu asê-nga, dec lau semlhi in̄, ma in̄ kôc ñaôli dau ma gi gêmlihi nom dan̄. Yêc dinan̄ in̄ pen̄ sip gi, e gambo hôc kôc ma ñatac wê. ¹⁹ Lau Jerusalem-nga sêngô ñawaê, ma sêsam nom dau yêc si awha-nga bu Akeldama, nan̄ danem kwi bu ‘Nom ti Dac.’)

²⁰ “Yom nan̄ Dawid hoc asê pi Judas, nan̄ sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *‘In̄ ndê gameñ tigan̄ man̄, ma lau dan̄ oc sêmbo dom.’* Ma sêto dan̄ tiyham bocdec bu, *‘Ñamalac dan̄ oc ti ñgac bata ma kôc in̄ ndê gwelen̄ ô in̄ su.’* ²¹ Sêto yom dau yêc bocdinan̄, dec aô gauc gêm bu yac tan̄yalin̄ ñgac dan̄ sa ô Judas su. Gauc nem lau hon̄ nan̄ sêmbo sêwhin̄ yac tôm bêc hon̄ nan̄ Pômdau Yisu mbo yac ñasawa. ²² Lau nan̄ sêmbo têñ Jon, Ñgac Kêku Lau-nga ndê têm e men̄ têñ ndoc Yisu pi undambê gi. Yac tan̄yalin̄ ñac si dan̄ sa, bu hoc Yisu tisa ñawaê asê whin̄ yac.”

²³ Goc sênyalinŋ ŋgac lu sa, danŋ ndê ñaê Matias, ma danŋ ñaê Josep, nanŋ sêsam inŋ ndê ñaê danŋ bu Basabas, ma inŋ ndê ñaê danŋ tiyham bu Justus. ²⁴ Ma sêtenŋ mbec bocdec b u, “O Pômdau. Am kêyalê ñamalac honŋ si ñalôm. Tôc ŋgac lu dau si asa nanŋ am kêyalinŋ sa su, nanŋ asê têtŋ yac. ²⁵ Inŋ oc kôm gwelenŋ nanŋ am kêŋ sip lau aposel amba, nanŋ Judas hu sinŋ ma kôlhô têtŋ gamenŋ nanŋ gic inŋ ñawaê, nanŋ gi.” ²⁶ Goc sêpuc gapoc e gi sip Matias. Ma bocdinaŋ inŋ ti aposel danŋ whinŋ ñac lau 11.

2

Ñalau Dabuŋ sip meŋ

¹ Têtŋ Om †Pentikos ñac honŋ sêmbo sêwhinŋ dau. ² Ma ñagahô eŋ ñakêcsia gitôm mbu puc ñadinda meŋ akêtŋ undambê, ma gêm andu nanŋ ñac sêndöc, nanŋ ahuc. ³ Ma sêlic gêtŋ gitôm yawahô meŋ ma whê dau kôc-kôc, goc gi sac ñac ñagôlônŋ têtŋtêtŋ gitôm ya ña-êmbala. ⁴ Ma Ñalau Dabuŋ gêm ñac honŋ ahuc e sêsôm lau apa awha nanŋ sênyalê muŋ su dom, tôm Ñalau Dabuŋ hôc ñac awha sa.

⁵ Têtŋ têtŋ dinaŋ lau daêsam sêmbo Jerusalem, nanŋ sêmeŋ akêtŋ nom ñagameŋ honŋ. Ñac lau Israel-ŋga nanŋ sem akiŋ Anötö ma sêtoc inŋ sa. ⁶ Ñac sêŋgô lau nanŋ Ñalau Dabuŋ gêm ñac ahuc, nanŋ sêsôm ñac awha têtŋtêtŋ, goc sêsö ñandô ma sêkac sa sêtigasuc. ⁷ Ñac sêhêdaê ñandô, ma sêsôm têtŋ dandi, “Aluê! Ñac lau dê sêsôm yom sêmbo dê, nanŋ lau Galili-ŋga me? ⁸ Ma bocke dec danŋgô ñac sêsôm yac awhanŋ têtŋtêtŋ, tôm dinaŋi

sêkôc yac ma dasôm? ⁹ Yac lau nañ dambo dec, nañ amej a kêñ Pata, Midia ma Elam, ma akêñ Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus ma Esia, ¹⁰⁻¹¹ ma akêñ Prigia ti Pampilia, Isip ma Libia kêpiñ Sairin, ma akêñ Krit ma Arabia ma akêñ malac Rom. Yac lau Israel-nga, ma lau apa nañ sêñkuc lau Israel-nga si sakiñ tu sênem akiñ Anötö-nga. Bocke ma kwahic dec danğô lau Galili-nga dindê sêsôm yom asê yêc yac daun awhañ têtêtêñ, pi gêñ dalô nañ Anötö kôm!” ¹² Gêñ dau kôm ñac sêhêdaê ti gauc gêm yom daêsam, ma sêndac dandi, “Gêñ dindêc ñahu bocke?” ¹³ Magoc lau ñatô sêsu lau aposel susu ma sêsôm, “Mboe sênôm wain ma kêñiñ ñac.”

Pita whê Nalau ndê gwelen sa

¹⁴ Têñ dinañ Pita ti aposel 11 sêtisa ma inñ hóc awha sa ma sôm têtêñ lau daêsam dinañ, “Mac lau Israel-nga ti mac hoñ nañ andöc Jerusalem. Akêñ danam ñapep ma aö wawhê gêñ dindêc ñahu sa têtêñ mac. ¹⁵ Mac lau ñatô gauc gêm bu wain kêñiñ lau dindêc, a? Aö wasôm têtêñ mac bu mba! Bu ac kwahic pi meñ. ¹⁶ Magoc yom nañ propet Joel to muñ su, nañ dec ñandô sa. ¹⁷ Joel to Anötö ndê yom dau bocdec bu:

Tiñambu aö wakêñ anej Nalau sip lau hoñ si ñalôm, e atômñgaci ti atômwêi sêsôm yom asê sêtôm lau propet. Nalau oc kôm mac nem balêkoc wakuc tandô kaiñ dan sa e sêlic gêñ ñagatu, ma Nalau dau oc suñ mbê têtêñ lau andô. ¹⁸ Têñ têtêñ dinañ aö wakêñ anej Nalau têtêñ anej lau akiñ awhê ma ñgac hoñ. Ma ñac oc sêsôm yom asê

sêtôm propet. ¹⁹ Aö wakôm gêṅ dalô yêc umbonṅ ma yêc nom bocdinaṅ, gêṅ dalô dac ti ya ma yawasu-ṅga. ²⁰ Ac oc nem ganduc, ma ayô oc tikoc nditôm dac. Ma tiṅambu bêc atu oc meṅ sa, naṅ Pômdau mbu meṅ ti ṅawasi atu. ²¹ Ma têṅ dinaṅ lau hoṅ naṅ sêta Pômdau ndê ṅaê, naṅ Anötö oc nem ṅac si.”
[Joel 2:28-32]

²² Goc Pita sôm, “Mac lau Israel-ṅga, aṅgô aneṅ yom dindéc pi Yisu Nasaret-ṅga. Inṅ ṅgac naṅ Anötö whê sa têṅ mac ṅa gêṅ dalô tidau-tidau. Mac aṅyalê su, bu inṅ kôm gêṅ dau yêc mac aṅôm-ṅga. ²³ Ma tu lêṅ naṅ Anötö gauc gêm tidôṅ gwanṅ su-ṅga, dec Judas hoc Yisu asê ma kêṅ inṅ sip mac amam. Ma mac akêṅ inṅ têṅ lau Rom-ṅga naṅ sêsôc Anötö ndê yomsu ṅapu dom, bu sêndic inṅ pi a gicso dau, dec tôm mac daôm ac inṅ ndu. ²⁴ Tigeṅ gitôm dom bu ṅaclai dambac ndu-ṅga ku inṅ dulu. Anötö kôc inṅ ndê ṅandê mbac ndu-ṅga su yêc inṅ, ma uṅ inṅ sa akêṅ lau batê-ṅga. ²⁵ Dawid to yom pi Yisu bocdec bu:

Aö galic Pômdau kalhac aö aṅôṅ-ṅga ṅapaṅ. Aö oc wantitec dom, bu inṅ mbo aö amanṅ andô-ṅga. ²⁶ Tu dinaṅ-ṅga dec aö atac ṅayham sa, ma gasôm yom ṅayham-ṅayham. Aö gauc gêm aneṅ ṅamlic, ma gakêṅ batanṅ ²⁷ bu am oc tec aö wayêc sêhô ṅapaṅ dom. Mba! Am oc tec am nem ṅgac dabuṅ e inṅ ṅamlic tibalê dom. ²⁸ Am tôc seṅ wandôc taṅli-ṅga asê têṅ aö, ma oc kêṅ aö walhac am aṅôm-ṅga ti atac ṅayham atu.
[BW 16:8-11]

²⁹ O asidôwai hac. Aban Dawid sôm yom dinan pi in dau dom. Yac tanjalê bu in mbac ndu su ma sênsuhun in. Ma in ndê sêhô yêc gameŋ dindec e meŋ têŋ kwahic dec. ³⁰ Magoc Anötö gic bata têŋ in bu kêŋ in ndê wakuc dan ndöc in ndê pôn kin-nga. Dawid dau kêyalê yom dinan tidôn, nahu bu in propet dan. ³¹ Ma gêŋ nan oc hóc asê tiŋambu-nga, nan in kêyalê gwanan su. Tu dinan-nga in sôm yom dinan pi †Mesaya, ma sôm bu Anötö oc tec in yêc sêhô dom, ma in ndê ŋamlic oc tibalê dom. Mba! Mesaya tisa su. ³² Anötö un Yisu sa mbo tali tiyham, ma in ndê lau yac alic su dec asôm asê. ³³ Kwahic dec Anötö toc in sa ndöc in amba andô-nga, ma in kêŋ Nalau Dabuŋ têŋ yac tôm Damba gic bata. Gêŋ nan mac alic ti aŋgô têŋ acsalô lec, nan Nalau dau ndê gwelen ŋa-ŋandô.

³⁴ “Ma Dawid dau pi undambê gi dom, magoc in to yom yêc bocdec bu, ‘Anötö sôm têŋ aneŋ Pômdau, “Am ndöc aö aman andô-nga ³⁵ e nditôm aö wakêŋ nem ŋacyo sêsôc am gahim ŋapu.” ’ ³⁶ In to yom dau hêganôn Yisu. Bocdinaŋ mac lau Israel-nga hon aŋgô. Anyalê pi ŋandô, bu Yisu nan mac ac in ndu pi a gicso dau gi, nan Anötö toc in sa ti Pômdau, ma tóc asê bu in Mesaya dau.”

³⁷ Pita ndê yom hon dinan kuŋ lau dau si ŋalôm ŋandô, dec sêsôm têŋ in ti lau aposel ŋatô bu, “O asidôwai, yac dec oc akôm bocke?” ³⁸ Ma Pita ô yom ma sôm, “Mac hon anem nem ŋalôm kwi ma aliŋ sanŋu tu Yisu Kilisi ndê ŋaê-nga, tu bu Anötö suc mac nem sac kwi-nga. Ma

mac oc akôc mwasiŋ naŋ Anötö gic bata, naŋ Nalau Dabuŋ dau. ³⁹ Bu iŋ gic bata Nalau Dabuŋ gic waê lau hoŋ naŋ Pômdau yac neŋ Anötö kêgalêm ŋac sa. Gêŋ dau gic waê mac ti mac nem balêkoc, ma lau hoŋ naŋ kwahic dec sêmbô ahê ma tiŋambu oc sêkêŋ whiŋ Yisu naŋ.”

⁴⁰ Tiŋambu Pita sôm yom daêsam ti gêm la ŋac, ma kac ŋac bocdec bu, “Anem daôm kwi têt Anötö bu nem mac si, dec mac oc andiŋam awhiŋ lau sac naŋ kwahic dec sêmbô nom, naŋ dom.” ⁴¹ Ma têt bêc dau dinaŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ sêti daêsam, bu lau gitôm 3,000 sêkôc Pita ndê yom sa ma sêliŋ busaŋgu.

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si lêt

⁴² Tôm bêc hoŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêpiŋ dau dôŋ ti sêkêŋ daŋga yom naŋ aposel sêndôhôn têt ŋac, ma ŋac sêteŋ mbec ti seŋ gêŋ sêwhiŋ dau. ⁴³ Aposel sêkôm gêŋ atu-tu ti gêŋ dalô daêsam, e lau Jerusalem-ŋga hoŋ sêhêdaê. ⁴⁴ Lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ, naŋ sêndôc tigeŋ ma sêyob si gêŋ hoŋ sêwhiŋ dau. ⁴⁵ Ŋac si lau ŋatô bu sêpônda dau, dec asidôwai ŋatô oc sêkêŋ si wapa ŋatô ti gêŋ têt lau semlhi, goc sic sam ŋa-awa bu sênem lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa. ⁴⁶ Tôm bêc hoŋ sêkac dau sa sêmbô lôm dabuŋ ŋabatêmdö, ma yêc ŋac si andu ŋac seŋ gêŋ sêwhiŋ dau ti atac ŋayham, ma sêsôc Anötö ŋapu ti si ŋalôm sambuc. ⁴⁷ Ŋac sêmpiŋ Anötö ma lau hoŋ sêlic ŋac ŋayham dec sêtoc ŋac sa. Ma tôm bêc hoŋ Pômdau kôm lau wakuc sêkêŋ whiŋ, dec kôm gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga kêsôwec tiatu.

3

Pita kôm ñgac bôlinj ñayham sa

¹ Têñ béc dañ Pita lu Jon sêñsêlêñ bu sêtêñ lôm dabuñ sêndi, têñ acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, nañ lau Israel si têm sêteñ mbec-nga dañ. ² Ma ñgac dañ mbo, nañ dinda kôc inj tigahi tigolon. Tôm béc honj lau sêmbalañ inj si, sêkêñ inj ndôc lôm dabuñ ñagameñ kêpiñ gatam dañ nañ sêsam bu Gatam Ñayham, ma inj teñ gêñ têñ lau nañ sêsôc sêsa. ³ Têñ ndoc inj gêlic Pita lu Jon sêmeñ bu sêsôc sêndi, nañ inj teñ mone têñ injlu. ⁴ Pita lu Jon tahê inj, ma Pita sôm têñ inj, “Tamhê alu.” ⁵ Dec ñgac dau tahê injlu, ma kêñ bata bu oc sêkêñ gêñ têñ inj. ⁶ Goc Pita sôm têñ inj, “Aö neñ awa silba me gol bu wakêñ têñ am-nga mbasi, magoc gêñ nañ yêc aö, nañ oc wakêñ. Tu Yisu Kilisi Nasaret-nga ndê ñaê-nga aö wasôm têñ am bu êmsêlêñ!” ⁷ Ma Pita kêm inj têñ amba andô-nga, keñ inj sa, ma ñagahô ñambwa inj ndê hapa ti hagwam ñayham sa. ⁸ Inj pwê gi kalhac e kêsêlêñ, goc sôc lôm dabuñ ñabatêmdö whinj injlu gi. Ma inj kêsêlêñ ti pwê-pwê ma kêpiñ Anötö. ⁹ Lau honj nañ sêlic inj kêsêlêñ ti kêpiñ Anötö, ¹⁰ nañ sênyalê bu inj ñgac teñ gêñ-nga nañ muñ-nga ndôc lôm dabuñ ñasactô yêc gatam nañ sêsam bu Gatam Ñayham. Ma sêhêdaê ti sêseñ amba ñandô tu inj ñayham sa-nga.

Pita gêm mêtê mbo lôm dabuñ ñabatêmdö

¹¹ Pita lu Jon sêlhac lôm dabuñ ñabatêmdö yêc gameñ nañ sêsam bu Solomon ndê Batêm,

ma ngac tenj gêñ-nga dau sap injlu dôñ napan. Ma lau honj nanj sêlic gêñ dau sêsö, ma sênti sêtênj injlu si. ¹² Pita tahê ñac ma sôm, “Mac lau Israel-nga! Tu sake-nga mac asö tu gêñ dindéc-nga ma tamhê alu ñanğa? Mac gauc gêm bocke? Alu mba ñaclai ti mêtê gitênj dec kôm inj ngac dinañ ñayham sa ma kêsêlênj, a? Wasôm tênj mac, mba! ¹³ Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö, yac neñ abañi si Anötö, kôm gêñ dindéc tu bu po inj ndê ngac akiñ Yisu ndê waê sa. Mac daôm akênj inj sip lau Rom-nga amba bu sêndic inj ndu. Pailot dau gauc gêm tidônj bu êngapwêc Yisu su, magoc mac atôc asê tênj Pailot bu mac atec Yisu. ¹⁴ Inj ngac dabunj ti gitênj, magoc mac atec inj, ma atenj Pailot bu êngapwêc ngac nanj gic ñamalac ndu, nanj su tênj mac. ¹⁵ Magoc ngac nanj ti yac neñ dandöc tanli-nga ñahu, nanj mac ac inj ndu. Tigenj Anötö unj inj sa akênj lau batê-nga. Yac alic inj tisa su, dec asôm asê bu yomandô. ¹⁶ Alic ngac dindéc. Mac anjalê bu muñ-nga inj ngac bôlinj. Kwahic dec inj gahi ñayham sa tu Yisu ndê ñaê-nga, ñaê nanj yac akênj whinj. Yomandô! Inj ñayham sa sambuc tu Yisu ndê ñaê-nga ma tu yac akênj whinj Yisu-nga.

¹⁷ “O asidôwai hac! Aö kayalê su bu mac ti nem lau bata Israel-nga nem gauc sa pi Yisu ndê ñahu dom, dec mac ac inj ndu. ¹⁸ Magoc lau propet honj sêhoc Anötö ndê yom asê gwananğ su, bu inj ndê Mesaya oc hóc ñandê. Ma kwahic dec ñac si yom dau ñandô sa pi gêñ nanj mac akôm. ¹⁹ Tu dinañ-nga dec wasôm tênj mac bu apu daôm ma anem daôm kwi. Ma bocdinañ dec Anötö oc suc mac

nem sac kwi. ²⁰ Ma Pômdau ndê mwasinj oc puc mac nem gatôm dôj. Ma Anötö oc kêj Mesaya nanj inj kêyalinj sa gwananj su, nanj Yisu dau, nanj mbu têtj mac mej. ²¹ Inj oc mbo undambê e tôm Anötö kôm gêtj honj tiwakuc tiyham, tôm inj hoc asê munj-nga ña inj ndê propet dabuj honj whasuj. ²² Bu Moses to yom bocdec bu, *‘Pômdau mac nem Anötö, oc ênyalinj ñgac danj sa yêc lau Israel-nga, bu ti mac nem propet nditôm aô dauj. Ma yom honj nanj inj sôm, nanj mac asôc ñapu manj. ’* ²³ *Lau nanj sêkêj danj propet dinanj ndê yom dom, nanj Anötö oc tinj ñac su yêc inj ndê lau ñatonj.’* ²⁴ Moses to yom dinanj, ma Samuel ti propet honj nanj sêjkcuc inj, nanj sêhoc yom asê gwananj su pi gêtj nanj hóc asê têtj têm dindec. ²⁵ Yom nanj lau propet sêhoc asê têtj abanj, nanj mac atap ña-ñandô sa su. Ma pwac nanj Anötö kêmatinj whinj abanj, nanj bocdinanj. Bu Anötö sôm têtj Abraham bu, *‘Lau nom-nga honj oc sêtap mbec ñamwasinj sa yêc am nem wakuc.’* ²⁶ Ma kwahic dec Anötö kêj ndê ñgac akinj-nga mej. Inj têtj mac lau Israel-nga munj, bu nem mac kwi ma ahu nem mêtê sac inj. Ma mac bu akôm bocdinanj, dec oc atap inj ndê mbec ñamwasinj sa.”

4

Sêkêj Pita lu Jon sêndöc gapocwalô

¹ Pita lu Jon sêsôm yom têtj lau sêmbo, ma lau †dabuj-siga ti lau inj sêyob lôm dabuj-nga si ñgac bata, ma lau †Sadiusi ñatô sêtêtj injlu si. ² Ñac sêjgô bu Pita lu Jon sêndôhônj lau ma

sêsôm têtj ñac bu Yisu tisa su, ma bu inj ti lau si ñahu sêtisa akêtj lau batê-nga. Ma injlu si yom dau kôm ñac atac ñandê. ³ Tu dinañ-nga sêkôc injlu dôñ, tigenj ñasec sa su, dec sênlahi injlu ahuc bu sêndöc e bêbêc. ⁴ Magoc lau daêsam nañ sênngô yom nañ Pita lu Jon sêsôm, nañ sêkêtj whinj yom dau. Ñac lau dau si launğac ñambwa si namba gitôm 5,000.

⁵ Galañsê bêbêc lau bata ma lau andô ti lau nañ sêndôhôn yomsu sêkac sa yêc Jerusalem. ⁶ Ma †dabuñsiga ñamata-nga Anas, ma Kayapas lu Jon ma Aleksanda ti lau ñatô yêc dabuñsiga ñamata-nga ndê gôlôwac, nañ sêmbo sêwhinj ñac. ⁷ Sêkôc Pita lu Jon sêmênj sêlhac ñac añğô-nga, goc sênjsu injlu bocdec bu, “Amlu akôm gêtj dindéc am asa añğô, me akôm asa ndê ñaclai dec akôm?” ⁸ Têtj dinañ Ñalau Dabuñ gêm Pita ahuc, dec sôm têtj ñac bu, “O mac lau bata ti lau andô Israel-nga! ⁹ Kwahic dec mac bu añsu alu pi mwasiñ nañ akôm têtj ñgac bôlinj dindéc. Ma andac alu pi lêtj inj ñayham sa-nga. ¹⁰ Mac lau bata, ti mac lau Israel-nga honj añğô! Ñgac dindéc kalhac mac añôm-nga, nañ ñamlic ñayham sa su tu Yisu Kilisi ndê ñaê-nga. Inj ñgac Nasaret-nga nañ mac ac inj ndu pi a gicso dau. Magoc Anötö uñ inj sa akêtj lau batê-nga ma mbo tali tiyham. ¹¹ Sêto yom pi Yisu nañ yêc bocdec bu, *‘Hoc nañ mac lau akwê andu-nga alic sac ma atec ndöc, nañ kwahic dec ti hoc ñamata-nga yêc andu dau.’* ¹² Añğô! Señ tigenj yêc bu yac lau nom-nga datap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga sa, nañ datap sa tu Yisu ndê ñaê-ñ ga. Ñaê

dan̄ yêc nan̄ gitôm bu nem yac si-nga yêc dom. Mba andô!”

¹³ Lau bata sêngô yom dinan̄, ma sênyalê bu Pita lu Jon sêsôc lôm mêtê-nga dan̄ dom, magoc sênyalê bu mun̄-nga in̄lu sêmbo sêwhin̄ Yisu napan̄. Ma nac sêhêdaê bu in̄lu sêô lau si yom ti atac pa su. ¹⁴ Magoc ngac bôlin̄ nan̄ namlic nayham sa, nan̄ kalhac whin̄ in̄lu, ma tu dinan̄-nga nac si yom mba bu sêsôm. ¹⁵ Bocdinan̄ sic atu in̄lu bu sêhu nac lau †Sanedrin-nga sin̄ ma sêkên̄ nasawa têt̄ nac bu sêsôm yom pi in̄lu. ¹⁶ Goc sêsôm têt̄ dau bu, “Yac oc dakôm sake têt̄ ngac lu dindê? Lau Jerusalem-nga hon̄ sêlic gêt̄ dalô atu nan̄ in̄lu sêkôm su, ma yac oc dasêc ahuc nditôm dom. ¹⁷ Lau hon̄ bu sêngô nawaê pi gêt̄ dindec, dec oc yham dom. Bocdinan̄ dakên̄ yao nanga têt̄ in̄lu, bu sêsôm yom pi Yisu ma sêsam in̄ ndê naê têt̄ lau tiyham dom.”

¹⁸ Goc sêmbwêc in̄lu sêmbu sêmen̄, ma sic yao in̄lu bu sêsôm yom ti sêndôhôn̄ lau tu Yisu ndê naê-nga tiyham dom. ¹⁹ Magoc Pita lu Jon sêô nac awha bocdec bu, “Mac gauc gêm bocke? Oc solop yêc Anötö an̄gô-nga bu alu asôc mac nem yom napu, ma dan̄an̄ wambu Anötö dom, a? ²⁰ Mba! Alu atôm dom bu an̄gapic whansun̄ tu gêt̄ nan̄ alic ti an̄gô-nga.”

²¹⁻²² Lau bata sic yomsu in̄lu tiyham, goc sêkên̄ in̄lu sêsa si. Nac sêtôm dom bu sêtap lêt̄ sêmatôc in̄lu-nga dan̄ sa. Nahu bu lau hon̄ sêmpin̄ Anötö tu in̄ kôm ngac nan̄ ndöc bôlin̄ yala daêsam su, nan̄ nayham sa. Bu ngac dau ndöc bôlin̄ napan̄ e ndê yala gi tap 40 sa.

Lau sêkêñ whiñ-nga sêtenj mbec

²³ Sêngapwêc Pita lu Jon su, ma inlu sêmbu sêtênj lau sêkêñ whiñ-ñ ga si, ma sic miñ yom nan †dabuñ-siga atu-tu ti lau bata sêsôm têtj inlu.

²⁴ Sêngô su, goc ñac hoñ sêtenj mbec têtj Anötö bocdec, “O Ñaclai Ñadau Pômdau, am nan kêtj undambê ti nom ma gwêc ti gêtj hoñ nan sêmbo ñalôm. ²⁵ Am daôm kêtj Ñalau Dabuñ hôc aban Dawid awha sa ma in sôm, ‘*Tu sake-nga lau nom-nga sêli dau sa ma sêkic yom nan ñandô mba?*

²⁶ *Ma kiñ ti gôliñwaga sêkac dau sa ma sêmatin yom pitigenj bu sêsenj Pômdau lu Mesaya nan in kêtjalinj sa, nan su.*’ ²⁷ Dawid ndê yom dau ñandô sa yêc malac atu dindec. Bu †Herod lu Pontias Pailot, ma lau sinj gameñ apa-nga, ma lau bata Israel-nga sêkêñ si gauc pitigenj bu sêsenj am nem ñgac akiñ-nga dabuñ Yisu nan am kêtjalinj in sa ti Mesaya, nan su. ²⁸ Gêtj nan am, Ñaclai Ñadau gauc gêm tidônj su, nan dec sêkôm ñandô sa. ²⁹ O Pômdau, lau dinañ sêsôm yom daêsam bu sêlhac yac ahuc. Magoc yac atênj am bu puc yac dôñ bu ahoc am nem mêtê asê ti atac pa su. ³⁰ Kêtj nem ñaclai têtj yac bu akôm am nem gwelenj ma akôm lau gêmbac ñayham sa, ma akôm gêtj dalô tidau-tidau tu am nem ñgac akiñ-nga dabuñ Yisu ndê ñaê-nga.”

³¹ Sêtenj mbec dinañ su, goc gameñ nan sêkac sa sêndöc nan kêtjic dau. Ma Ñalau Dabuñ gêm ñac hoñ ahuc, ma ñac sic hu sêsôm Anötö ndê mêtê asê ti atac pa su.

Lau sêkêñ whiñ-nga sêwêkainj gêtj tonj tigenj

³² Lau sêkêñ whiñ-nga hoñ sêkêñ si ñalôm ti gauc pitigen. Ma ñac si dañ gêlic ndê gêñ tòm in dau ndê dom. Hoñ sêwêkain gêñ toñ tigen. ³³ Lau aposel sêhoc Pômdau Yisu tisa ñawaê asê ti ñaclai eñ, ma Anötö ndê mwasiñ kêsâlê ñac hoñ ahuc sambuc. ³⁴ Ñac si dañ pônnda dau tu gêñ dañ-nga dom. Ñahu bu lau nañ sêwêkain nom me andu, nañ sêkêñ si gêñ têt lau semlhi. Goc sêkôc ña-awa sa si, ³⁵ ma sêkêñ têt aposel sêyob. Ma lau aposel sic sam gêñ dau têt lau sêpônnda dau-nga tòm gi.

³⁶ Ma ñgac dañ mbo, nañ meñ akêñ nduc Saipras. In †Liwai ndê wakuc dañ, ma in ndê ñaê Josep. Magoc aposel sêsam in bu Banabas, nañ danem kwi bu ñgac puc lau dôñ-nga. ³⁷ Ñgac dau ndê nom dañ y êc, dec kêt têt lau semlhi, ma kôc ña-awa meñ kêt têt lau aposel.

5

Ananias lu Sapaira

¹ Ñgac dañ ñaê Ananias lu in nawhê Sapaira sêmbo, ma inlu sêkêñ si nom dañ têt lau semlhi. ² Nom dau ña-awa dañga Ananias kêgamiñ yêc in-nga, ma in nawhê Sapaira kêyalê. Ma ñadañga nañ Ananias kêt têt lau aposel, ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinañ. ³ Têt ndoc Pita gêlic awa dau, nañ sôm têt in bu, “Ananias, bocke dec Sadañ gêm am nem ñalôm ahuc e am gauc gêm bu êñsau Ñalau Dabuñ, ma kêgamiñ nom ña-awa ñatô yêc am-nga? ⁴ Muñ-nga am daôm ti ñadau nem nom, ma têt ndoc

am kêñ têtj lau semlhi su, nañ am ti ñadau ña-
awa dau bocdinañ. Magoc am kêñ ñadañga têtj
yac ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinañ.
Bocke dec am gauc gêm bu kôm gêtj boc-dinañ?
Am kêsau ñamalac dom, am kêsau Anötö goc.”

⁵ Têtj têtj Ananias ñgô yom dinañ, dec inj hu
dau sip nom gi ma mbac ndu yêc. Ma lau hon
nañ sêtjgô gêtj dau ñawaê, nañ sêtöc dau ñandô.

⁶ Lau batac ñatô sêtêtj Ananias si, sêmpanj inj ndê
ñamlañ ahuc ma sêkôc sa si sêtjsuhuj.

⁷ Ñasawa gitôm acgatu tö giñga su, goc ñgac
dau nawhê meñ ma gêm gauc gêtj nañ kôm
inj nakweñ. ⁸ Ma Pita tôc mone dau têtj inj,
goc ndac, “Lau semlhi amlu nam akweñ nem
nom dañ, ma ñaôli dau dindec, me?” Ma awhê
dau sôm bu, “Aêc, gêtj dau dindec.” ⁹ Dec Pita
sôm, “Bocke dec amlu nem ñalôm pitigenj bu
añsahê Pômdau ndê Ñalau? Lic su nañ, lau
nañ sêtjsuhuj nam akweñ dec kwahic sêlhac
andu ñsactô, bu sêmbalañ am sa ndi whiñ.”

¹⁰ Ma ñagahô ñambwa awhê dau ku sa yêc Pita
gahi-ñga ma mbac ndu. Ma lau batac sêsôc si
ma sêlic bu inj mbac ndu su, dec sêkôc inj sa si
ma sêtjsuhuj inj whiñ nakweñ. ¹¹ Ma lau sêkêtj
whiñ-ñga honj, ti lau ñatô nañ sêtjgô gêtj dau
ñawaê, nañ honj sêsö ma sêtöc dau ñandô.

Aposel sêkôm gêtj dalô daêsam

¹² Têtj ñasawa dinañ lau aposel sêkôm gêtj
dalô ti gêtj atu-tu daêsam yêc lau sêkêtj whiñ-
ñga si toñ ñalôm. Ma lau sêkêtj whiñ-ñga êlêmê
sêkac dau sa sêmbo lôm dabuj yêc gameñ nañ
lau sêsam bu Solomon ndê Batêm. ¹³ Lau honj

sêlic ñac ñayham ma sêtoc ñac sa, tigenj tu lau bata Israel-nga dec sêtöc dau bu sêlhac sêwhin ñac. ¹⁴ Magoc laungac ti lauwhe daesam sic hu sêkênj whinj Pômdau, dec lau sêkênj whin-nga si namba kêsowec tiatu ñapanj. ¹⁵ Tu gênj atu-tu nanj lau aposel sêkôm-nga, dec lau sêhonj si lau gêmbac sêsa malac lôm sêmenj ma sêkênj ñac sêyêc sac ti mbô. Ñac sêkênj bata bu Pita oc ênsêlênj menj ma êmasec lau gêmbac me mboe ac kênj inj ndê gatu nem ayuj lau gêmbac ma kôm ñac ñayham sa. ¹⁶ Ma lau daesam akênj malac nanj sêyêc Jerusalem ñamakê, nanj sêhonj lau gêmbac ti lau nanj ñalau sac sêkôm ñac sêtisac, nanj sêmenj ma lau aposel sêkôm ñac honj ñayham sa.

Sêkênj aposel sêndöc gapocwalô tiyham

¹⁷ Tênj dinañ dabuñsiga ñamata-nga ti inj ndê lau honj akênj Sadiusi si tonj sem lêmuj lau aposel ñandô. ¹⁸ Tu dinañ-nga dec sêkôc ñac dônj ma sêkênj ñac sêndöc gapocwalô. ¹⁹ Tigenj tênj ôbwêc Pômdau ndê añela gêlêc andu gapocwalô-nga ñagatam su ma wê ñac sêsa si. ²⁰ Ma inj sôm tênj ñac bu, “Andi alhac lôm dabuj ñabatêmdö, ma ahoc yom asê timala enj tênj lau, pi lau sêkênj whin-nga si lênj wakuc.” ²¹ Sêngô añela ndê yom dinañ su, dec bêbêc ganduc sêtênj lôm dabuj si ma sic hu sêndôhônj lau.

Tênj ndoc dinañ dabuñsiga ñamata-nga ti inj ndê lau sêmbwêc lau bata Sanedrin-nga honj sa sêpitigenj bu sêmatôc aposel si yom. Goc sênkinj lau ñatô sêtênj gapocwalô si bu sêkôc lau aposel sa sêmenj. ²² Magoc tênj ndoc lau dau sêhóc

asê gapocwalô, nan sêlic bu aposel anğô mba. Goc sêmbu si ma sêsôm bu, ²³ “Yac a alic bu sêñlahi gatam ahuc ñapep ma lau sêyob gatam sêlhac. Dec yac alêc gatam su magoc alic bu ñac sêndöc dom.” ²⁴ Lau siñ sêyob lôm dabuñ-nga si ñgac bata, ma dabuñsiga atu-tu sêngô yom dau e sêpônda gauc. ²⁵ Sêhê gauc sêmbu ma ñgac dañ meñ ma sôm têtñ ñac bu, “Alic su nan! Lauñgac nan mac akêtñ ñac sêndöc gapocwalô, nan kwahic dec sêlhac lôm dabuñ ñamakê ma sêndôhôn lau sêmbu.” ²⁶ Goc lau siñ-nga nan sêyob lôm dabuñ ti ñac si ñgac bata sêtêtñ lôm dabuñ si, ma sêkôc aposel sa sêmeñ. Ñac sêwê ñac malô ma sêñsahic ñac dom, ñahu bu sêtöc dau bu lau nan sêtoc aposel sa, nan oc sêtuc ñac ña hoc. ²⁷ Sêwê aposel sêmeñ ma sêkêtñ ñac sêlhac lau Sanedrin-nga anğô-nga bu dabuñsiga ñamata-nga êñsu ñac. ²⁸ In sôm têtñ ñac bu, “Y ac ac yao mac ñanğa bu andôhôn lau pi ñgac dinañ ma asôm in ndê ñaê asê tiyham dom. Magoc mac nem yom pi in gêm Jerusalem ahuc su. Mac bu ahê ñamalac dinañ ndê dac meñ pi yac, a?”

²⁹ Dec Pita ti aposel sêô in awha ma sêsôm bu, “Yac dañan wambu Anötö ndê yom hóc gêlêc ñamalac si yom su, ac ñawaê. ³⁰ Mac daôm ac Yisu ndu pi a, tigen abanji si Anötö un in sa mbo tali tiyham. ³¹ Ma Anötö toc in sa ma kêtñ in ndöc in ndê andô-nga ti Kin, ma ti Ñadau Nem Lau Si-nga. In kôm bocdinañ, ñahu bu in bu kêtñ ñasawa têtñ lau Israel-nga bu sêkac si ñalôm kwi, dec in oc suc ñac si sac kwi. ³² Yom

dinan̄ yac alic n̄andô su, dec asôm asê. Ma N̄alau Dabun̄ pun̄ yom dau dôn̄ bocdinan̄. In̄ N̄alau nan̄ Anötô kên̄ tên̄ lau nan̄ dan̄ga wambu in̄ n̄apep.”

³³ Lau bata Israel-n̄ga dinan̄ sên̄gô aposel si yom dau e gêli n̄ac n̄alôm sa sac andô, ma n̄ac tac whin̄ bu sêndic aposel ndu. ³⁴ Tigen̄ lau Sanedrin-n̄ga si n̄gac bata dan̄ tisa bu lhac n̄ac ahuc. In̄ Palêsai dan̄ n̄aê Gamaliel, nan̄ kêdôhôn̄ yomsu, ma lau hon̄ sêtoc in̄ sa. In̄ gic atu yom bu sêkên̄ aposel sêsa awê sêndi sêmbo n̄asawa saun̄. ³⁵ Goc in̄ sôm tên̄ lau bata hon̄, “Mac lau Israel-n̄ga, akôc gauc n̄apep pi gên̄ nan̄ mac bu akôm tên̄ lau dinan̄. ³⁶ Gauc nem Teudas, n̄gac nan̄ n̄asawa apê gi su toc dau sa bu n̄gac tiwaê. Magoc lau sin̄ Rom-n̄ga sic in̄ ndu, ma lau 400 nan̄ sêmbo sêwhin̄ in̄, nan̄ sêmbulu n̄ac sêlhô têtên̄ si. Ma in̄ ndê gwelen̄ hon̄ hê su. ³⁷ Ma tên̄ têm sêsê lau sa tu bu sênemlhi takis-n̄ga, nan̄ n̄gac Galili-n̄ga dan̄ n̄aê Judas tisa. In̄ gêli lau ton̄ dan̄ sa bu sêkên̄ kisa lau Rom-n̄ga. Magoc in̄ gin̄ga bocdinan̄, ma in̄ ndê lau hon̄ sêlhô têtên̄. ³⁸ Bocdinan̄ kwahic dec aö b u wasôm anen̄ n̄alôm asê tên̄ mac. Ahu lau aposel dindê sin̄ ma akên̄ n̄ac sêlhô sêndi. N̄ac si gwelen̄ bu men̄ akên̄ n̄amalac n̄ambwa si, gitôm Teudas lu Judas si gwelen̄, dec oc tôm dom bu nem n̄andô. ³⁹ Tigen̄ n̄ac si gwelen̄ bu men̄ akên̄ Anötô ndê, dec oc atôm dom bu alhac n̄ac ahuc. Ma mac bu akên̄ kisa n̄ac, dec mac oc akên̄ kisa Anötô dau.”

⁴⁰ Lau bata hon̄ sên̄gô in̄ ndê yom ma sêsôc n̄apu. N̄ac sêmbwêc aposel sêsôc sêmen̄ ma sêkên̄ lau sin̄-n̄ga sêhi n̄ac n̄a sö. Ma sêkên̄ yao

bu sênem mêtê pi Yisu tiyham dom, goc sêkêñ ñac sêsa si. ⁴¹ Aposel sêhu lau bata Sanedrin-ña siñ, ma sêsa si ti atac ñayham atu. Nahu bu Anötö kên ñac sêhóc ñawapac ti ñandê tu Yisu ndê ñaê-ña, dec toc ñac sa. ⁴² Ma tòm bêc hoñ sêndôhôn lau sêmbo lôm dabuñ ñabatêmdö, ma sêndôhôn lau sêlom-sêlom andu. Ma sêhoc ñawaê ñayham asê ñapañ ma sêsôm bu Yisu iñ Mesaya dau.

6

Sênyaliñ lau 7 sa bu sêndic sam gêñ daney-ña

¹ Lau sêkêñ whiñ Yisu-ña si toñ kêsôwec ñapañ. Magoc têtêm dinan ñawapac danj hóc asê. Yêc toñ dau ñalôm lau Israel-ña nañ sêsôm lau Grik awha, nañ sêtuçdiñ lau Israel-ña nañ sêsôm Yom †Hibru. Nahu bu tòm bêc hoñ lau sic sam gêñ daney-ña têtêm lau nañ sêpônnda dau, magoc tandô toñ lauwhê sawa nañ sêsôm Yom Grik. ² Tu dinan-ña aposel 12 sêmbwêc lau sêkêñ whiñ-ña hoñ sêpitigen, ma sêsôm, “Yham dom bu yac ahu Anötö ndê gwelen ñawaê ñayham-ña siñ tu ayob gwelen andic sam gêñ-ña. ³ Bocdinañ asidôwai, añyaliñ laungac 7 sa yêc toñ dindec ñalôm, nañ lau tigauc ma Nalau Dabuñ gêm ñac ahuc. Ma lau dinan yac oc dakêñ ñac sêyob gwelen dindec. ⁴ Ma yac dauñ oc akôm gwelen anem mêtê ti atey mbec-ña ñapañ.”

⁵ Lau hoñ sêngô ñac si gauc dinan ma sêlic ñayham. Bocdinañ ñac sênyaliñ lau 7 sa, nañ si ñaê bocdec. Steven, iñ ñgac nañ Nalau Dabuñ gêm iñ ahuc ma kên whiñ ñañga, ma Pilip,

Prokoras, Nikanor, Timon, Pamenas, ma Nikolas naŋ ndê malachu Antiok. Nikolas inŋ ngac Israel-nga dom, magoc muŋ-nga inŋ gêm dau kwi ma gêm akinŋ Anötö kékuc lau Israel-nga si sakinŋ akwa. ⁶ Nac sêkêŋ lau ⁷ dau sêlhac aposel anŋô-nga, ma aposel sêteŋ mbec ma sêkêŋ amba sac ŋac.

⁷ Têŋ ŋasawa dinaŋ Anötö ndê mêtê tiapa, ma lau Jerusalem-nga daêsam sêkêŋ whinŋ Yisu. Ma dabuŋsiga Israel-nga daêsam sêkêŋ whinŋ bocdinaŋ.

Sêkôc Steven dôŋ

⁸ Steven inŋ ngac naŋ Anötö ndê mwasiŋ ti ŋaclai gêm inŋ ahuc, ma kôm gêŋ atu-atu ti gêŋ dalô mbo lau ŋalôm. ⁹ Magoc lau akêŋ lau Israel-nga si toŋ daŋ sic hu sêkêŋ kisa inŋ. Nac lau dinaŋ sêmeŋ akêŋ malac Sairin ti Aleksandria ma akêŋ gameŋ Silisia ti Esia-nga. Muŋ-nga ŋac lau akinŋ ŋambwa, magoc tiŋambu si ŋadaui sêhu ŋac siŋ yêc si sakinŋ, ma êlêmê sêkac sa sêmbo dau si lôm wê-nga daŋ. Nac sêpu Steven ti inŋ ndê yom. ¹⁰ Magoc tu Steven ndê gauc ti yom naŋ Nalau Dabuŋ kêŋ têŋ inŋ-nga, dec ŋac sêtôm dom bu sêku inŋ ndê yom dulu.

¹¹ Tu dinaŋ-nga ŋac sêkôc lau ŋatô ma sêkic yom gelec sêwhinŋ ŋac, bu ŋac oc sêtisa ma sêŋgôlinŋ yom pi Steven bocdec bu, “Yac anŋô Steven sôm yom sac-sac pi Moses ma pi Anötö.”

¹² Goc ŋac sêsôm yom dau e gêli lau hoŋ si ŋalôm sa, ma lau bata ti lau naŋ sêndôhônŋ yomsu-nga sêwhinŋ. Goc sêkôc inŋ dôŋ ma sêwê inŋ e sêkêŋ inŋ kalhac lau Sanedrin-nga si anŋô-nga. ¹³ Goc

sêkêñ lau tasanj ñatô sêtisa ma sêsôm, “Inj ñgac dindéc sôm yom ñapanj bu êñgwiniñ yac neñ lôm dabuñ ma Anötö ndê yomsu. ¹⁴ Yac anğô inj sôm bu Yisu Nasaret-ñga oc señ gameñ dindéc su, ma kênj ñagôliñ wakuc ô mêtê nanj Moses gic dulu têtj yac.” ¹⁵ Têtj dinañ lau hoñ nanj sêndöc Sanedrin si toñ, nanj tahê Steven, ma sêlic bu inj ndê anğô andô ñawasi gitôm anjela dañ ndê.

7

Steven sôm yom têtj lau Sanedrin-ñga

¹ Ma dabuñsiga ñamata-ñga ndac inj bu, “Yom dindéc nanj sêñgôliñ pi am, nanj yom ñandô, me mba?” ² Ma Steven ô yom ma sôm, “Asidôwai ti damañi. Anğô su nanj! Muñ-ñga lê abañ Abraham ndöc Mesopotemia, inj têtj malac Haran gi su dom, ma Anötö Ñawê Ñadau hoc dau asê têtj inj. ³ Ma sôm têtj inj, ‘Hu nem gameñ ti am nem lau siñ, ma têtj gameñ dañ nanj aö bu watöc têtj am, nanj ndi.’ ⁴ Bocdinañ inj hu lau Saldi si gameñ siñ, ma sa gi ndöc Haran. Tiñambu inj damba mbac ndu su, goc Anötö kêkiñ Abraham bu têtj gameñ dindéc nanj kwahic dec mac andöc, nanj meñ. ⁵ Tigenj inj kênj nom têtj Abraham wêkaiñ yêc gameñ dindéc dom. Mba, Abraham dau tap nom sauñ dañ sa dom! Têtj ndoc dinañ Abraham ndê balêkoc mba, magoc Anötö kêmatinj yom tidôñ têtj inj, bu inj ti inj ndê lau wakuc oc sêwêkaiñ gameñ dau. ⁶ Ma Anötö sôm têtj inj bu, ‘Am nem wakuc oc sêhu gameñ dindéc siñ ma sêndöc sêtôm lau apa yêc lau dañ si gameñ. Ma ñac oc sênem akiñ lau dau,

ma lau dau oc sêkôm ñac ñayom nditôm yala 400. ⁷ Magoc tiñambu aô oc wakêñ ñagêyô têtñ lau gameñ dinañ-ñga nañ sem akiñ ñac, ma am nem wakuc oc sêhu gameñ dinañ siñ ma sêmbu sêmen sênem akiñ aô yêc gameñ dindec.’ ⁸ Ma Anötö kêtñ †pwac sêsê laungac si ñamlic ñatô su-ñga têtñ Abraham. Tiñambu Abraham kwê ndê atungac Aisak asê, ma sê iñ ndê ñamlic ñatô su têtñ iñ ndê bêc ti-8-ñga. Aisak dau kwê Jakob asê, ma Jakob kwê yac neñ abañi 12 asê, nañ sêti yac neñ gôlôwac Israel-ñga ton 12 si ñahu. ⁹ Josep iñ abañi 12 si dan, magoc dôwai sem lêmun iñ, dec sêkêtñ iñ têtñ lau semlhi. Ma lau dau sêkôc iñ sa sêsip gameñ Isip-ñga si, ma iñ mbo gameñ dinañ tôm ñgac akiñ ñambwa dan. Magoc Anötö mbo whiñ Josep, ¹⁰ dec gêm iñ si yêc ñawapac bocke nañ tap iñ sa. Iñ kêtñ gauc ñayham-ñayham têtñ iñ dec lau Isip-ñga si kiñ Parao gêlic iñ ñayham, ma kêtñ iñ gêm gôliñ gêtñ hon yêc iñ ndê andu kiñ-ñga, ma gameñ Isip-ñga sambuc. ¹¹ Tiñambu tôbôm gêm Isip ma Kanan ahuc e lau sêhóc ñawapac atu, ma abañi sêpônnda gêtñ sênen-ñga. ¹² Jakob ngô ñawaê bu gêtñ danen-ñga yêc Isip, dec kêkiñ ndê atui sêsip Isip si. Têm ñamata-ñga dinañ sêsip si ma semlhi gêtñ danen-ñga, ma sêmbu sêmen. ¹³ Tiñambu iñ kêkiñ ñac sêsip Isip si tiyham, ma têtñ dinañ Josep sôm dau asê têtñ ndê asidôwai, ma Parao ngô ñawaê pi Josep ndê gôlôwac. ¹⁴ Goc Josep kêkiñ yom têtñ iñ damba Jakob ti iñ ndê lau ñatô, bu ñac hon sêsip Isip sêtêtñ iñ sêndi. Ñac lau dinañ lau 75. ¹⁵ Bocdinañ Jakob ti yac neñ abañi sêsip Isip si,

ma sêndöc e sêmbac ndu sêyêc gameŋ dinaŋ.
¹⁶ Ma tiŋambu ŋac si lau wakuc sêkôc ŋac si
 ŋakwa su yêc Isip bu sêŋsuhunŋ ŋac yêc malac
 Sekem, sêyêc sêhô nanŋ Abraham gêmlihi su yêc
 Hamo ndê atui.

¹⁷ “Tiŋambu, ndoc meŋ kêpiŋ bu yom nanŋ
 Anötö gic bata têŋ Abraham, nanŋ ŋandô sa. Têŋ
 têm dinaŋ lau Israel-ŋga nanŋ sêndöc Isip, nanŋ
 sêti daêsam ŋandô. ¹⁸ Magoc kiŋ wakuc danŋ
 gêm gôliŋ Isip, nanŋ kêyalê Josep dom. ¹⁹ Inŋ yob
 yac neŋ abanŋi solop dom, ma kêŋ ŋawapac atu
 têŋ ŋac. Inŋ gic yomsu ŋac bu sêmbaliŋ balêkoc
 wakuc honŋ siŋ sêniŋga. ²⁰ Têŋ ndoc dinaŋ Moses
 dinda kôc inŋ, ma Anötö gêlic inŋ ŋayham. Ŋac
 sêlôm inŋ sêmbo damba ndê andu gitôm ayô tô.
²¹ Tiŋambu sêkôc inŋ sa si ma sêsiŋ inŋ, ma malô
 goc Parao ndê atuwê tap inŋ sa ma gôlôm inŋ ti
 ndê balêkoc. ²² Ma bocdinaŋ dec Moses sôc lôm
 bapia ma kêdôhônŋ lau Isip-ŋga si gauc honŋ. Ma
 inŋ ti ŋgac ŋanŋa tu sôm yom ma kôm gwelenŋ-
 ŋga. ²³ Inŋ mbo e inŋ ndê yala ti 40 su, ma bêc danŋ
 inŋ gauc gêm bu sa ndi lic ndê asidôwai Israel-
 ŋga. ²⁴ Têŋ ndoc dinaŋ inŋ gêlic ŋgac Isip-ŋga
 danŋ kôm ŋgac Israel-ŋga danŋ ŋayom. Dec inŋ gic
 ŋgac Isip-ŋga dinaŋ ndu bu nem inŋ ndê asidôwa
 dinaŋ si. ²⁵ Inŋ gauc gêm bu mboe inŋ ndê asidôwai
 oc sêŋyalê bu Anötö kêyaliŋ inŋ sa bu nem ŋac sa,
 magoc mba. Ŋac sem gauc. ²⁶ Ŋagalansê inŋ sa
 gi tiyham ma gêlic Israel lu sic dau sêmbo. Inŋ bu
 nem malô inŋlu, dec sôm, ‘Amlu asidôwa, ma tu
 sake-ŋga dec akêŋ kisa daôm?’ ²⁷ Magoc ŋgac lu
 dau si danŋ, nanŋ bu kôm ndê asidôwa tisac, nanŋ

suc Moses sa gi, ma sôm, ‘Asa kêñ am bu nem gôlinj ma êmatôc yac? ²⁸ Bocke? Am bu ndic aö ndu gitôm am gic ñgac Isip-nga danj têtj alhabêc, a?’

²⁹ “Têtj ndoc Moses ñgô yom dinanj, nanj inj kölhö têtj gameñ Midian-nga gi, ma ndöc dinanj gitôm ñgac apa. Ma yêc dinanj inj gêm awhê sa ma kwê balêkoc ñgac lu asê. ³⁰ Yala 40 giñga su, goc añela danj hoc dau asê têtj inj ñalêtj bocdec. Moses mbo Lôc †Sainai yêc gameñ sawa, ma gêlic ya ñawahô golom sa a saunj danj. ³¹ Gêtj dau kôm inj sö ma gauc gêm yom daêsam. Inj tigasuc gi bu lic gêtj dau, dec ñgô Pômdau awha sa têtj inj meñ bocdec bu, ³² ‘Am apami Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö aö.’ Moses ñgô yom dau e kêtitec ñandô ma töc dau bu hóc tandô sa ma lic tiyham. ³³ Goc Pômdau sôm têtj inj, ‘Kôc nem atapa su yêc gahim, bu gameñ nanj am kalhac, nanj gameñ dabunj. ³⁴ Aö galic su bu aö neñ lau sêmbo sac yêc Isip. Aö gangô ñac si danji, madec gasip gameñ bu wanğaho ñac su yêc ñawapac dau. Bocdinañ kwahic dec aö oc wanğinj am mbu têtj Isip ndi.’ ”

³⁵ Steven gic miñ yom dinanj, goc sôm, “Aö wasôm têtj mac, bu Moses inj ñgac dau, nanj muñ-nga lau Israel-nga sêtec inj ti sêsôm inj bocdec bu, ‘Asa kêñ am bu nem gôlinj ti êmatôc yac?’ Tigenj Anötö dau ndê añela hoc dau asê têtj inj yêc a saunj dinanj, ma kêkinj inj bu nem gôlinj lau Israel-nga ma kôc ñac su yêc gameñ Isip-nga. ³⁶ Bocdinañ inj kôc ñac sêsa akêtj Isip sêmeñ. Têtj ndoc dinanj inj kôm gêtj dalô ti gêtj atu-tu daêsam yêc gameñ Isip-nga, ma yêc gwêc nanj sêsam bu

Gwêc Koc. Ma inj kôm gêñ dalô tidau-tidau yêc gameñ sawa tòm yala 40.

³⁷ “Inj Moses dau dinañ goc sôm têt lau Israel-nga bu, ‘Anötö oc töt ngac dañ yêc mac nem toñ ñalôm, ti propet nditôm aö dauñ.’ ³⁸ Moses mbo whin lau Israel-nga têt ndoc sêmbo gameñ sawa. Inj kalhac añela nañ sôm yom têt inj yêc Lôc Sainai, ma yac neñ abañi ñalhu, bu kôc Pômdau ndê yom dandöc tanli-nga ma kêt têt lau Israel-nga. Ma lau dau sic yom dau dulu e meñ têt yac. ³⁹ Magoc yac neñ abañi sêtec bu sêsôc inj ñapu. Nac sêpu inj ma ñac si ñalôm gauc gêm gameñ Isip-nga ñapan, e ñac atac whin bu sêmbu sêndi. ⁴⁰ Têt ndoc Moses mbo Lôc Sainai ñasawa baliñ, nañ ñac sêsôm têt Aron bu, ‘Inj ngac Moses dinañ, kôc yac sa asa yêc Isip amañ, ma kwahic dec yac am gauc gêt bocke hôc asê inj. Bocdinañ êmasañ anötöi gwam bu sêwê yac.’ ⁴¹ Têt ndoc dinañ ñac sêmasañ makao ñagatu ti gwam, goc sêndê mwasiñ atu dañ tu bu sêtoc gêt dau sa-nga. Nac sêkêt da têt gwam dau, ma atac ñayham kêlêc pi gêt nañ ñac dau amba sêmasañ. ⁴² Tu dinañ-nga dec Anötö puc dômbwê ñac ma hu ñac siñ bu sênem akiñ tata ti gêt umbon-nga. Lau propet sêto yom pi ñac si mêtê dau bocdec bu:

O mac lau Israel-nga. Yala 40 dinañ mac ambo gameñ sawa, nañ mac akêt nem gêt dañ ti da têt aö dom. Mba! ⁴³ Mac êlêmê ambalañ bac po dañ tu anem akiñ mac nem anötö tasan Molek-nga. Ma mac am akiñ tata dañ ñaê Repa ti mac nem anötö, ma apôn

hamduc têtj anötöi gwam daêsam nañ mac amasañ. Tu dinañ-nga aö watiñ mac su andi andöc gameñ Babilon-nga ñadañga tòm lau gapocwalô-nga. *[Amos 5:25-27]*

⁴⁴ Yêc gameñ sawa, Anötö whê sa ti töt lêtj têtj Moses bu lau Israel-nga sêmasañ †bac dabuñ dañ ti ñac si gameñ sênem akiñ iñ-nga, nañ sêkêñ †apa yomsu-nga yêc ñalôm. Iñ kêmasañ gêtj dau tòm Anötö töt asê têtj iñ, ma abañi sêmbalañ gêtj dau whiñ ñac, têtj ndoc ñac sêñsêlêtj si. ⁴⁵ Ñalêtj dau dinañ Anötö kêtj ndê bac dabuñ têtj lau Israel-nga yêc gameñ sawa. Tiñambu Anötö soc lau nañ sêndöc gameñ Kanan-nga su, bu kêtj gameñ dau têtj ñac. Ma têtj ndoc Josua wê ñac sêsöc gameñ Kanan-nga si, nañ sêmbalañ bac dabuñ dau whiñ ñac. Ma bac dau kalhac whiñ ñac e Dawid ndê têm. ⁴⁶ Anötö gêlic Dawid ñayham, ma Dawid tac whiñ bu kwê lôm dañ sa ti Jakob ndê Anötö ndê andu ñandô. ⁴⁷ Magoc Dawid kwê andu dau dom, iñ ndê atuñgac Solomon kwê andu dau sa. ⁴⁸ Tigeñ kwahic dec aö wasôm têtj mac bu Anötö Ñaclai ti Ñawasi Ñadau, iñ ndöc andu nañ ñamalac sêkwê, nañ dom. Tòm yom nañ propet Aisaya to bocdec bu:

⁴⁹ Pômdau sôm, ‘Undambê ti aneñ pôtj kiñ-nga, ma gameñ nom-nga ti gameñ gahiñ lhac-nga. Bocdinañ mac oc akwê andu kaiñ bocke tu bu wandöc-nga? Me amasañ gameñ bocke tu wañwhañ dauñ-nga? ⁵⁰ Bu aö dauñ gaketj gêtj hoñ dinañ.’ ” *[Ais 66:1-2]*

⁵¹ Têtj dinañ Steven sôm têtj ñac lau Sanedrin-

nga bu, “Mac lau ñalôm ñadandi-nga. Mac am daôm kwi dom, ma mac nem danjamsuñ kwa ñanga. Mac nem mêtê gitôm apami si. Mac êlêmê atec Ñalau Dabuñ ndê gwelen. ⁵² Mac nem apami sêkêñ kisa propet honñ nañ Anötö kêkinj. Ma propet nañ sêhoc yom asê pi ñgac gitêñ nem lau si-nga nañ Anötö oc êñkinj meñ, nañ apami sic ñac ndu. Ñgac gitêñ dau meñ su, magoc mac akêñ inj sip lau Rom-nga amba ma ac inj ndu. ⁵³ O mac lau daôm! Mac daôm akôc Anötö ndê yomsu nañ añela sêkêñ têñ abañi, nañ su, tigenñ asôc ñapu dom!”

Sêruc Steven ña hoc mbac ndu

⁵⁴ Têñ ndoc lau Sanedrin-nga sêñgô Steven ndê yom dinañ, nañ ñac atac ñandê atu ma sêsenj lhô tu inj-nga. ⁵⁵ Magoc Ñalau Dabuñ gêm Steven dau ahuc, ma inj tatac undambê ma gêlic Anötö ndê ñawasi, ma Yisu kalhac Anötö amba andô-nga. ⁵⁶ Dec inj sôm, “Alic su nañ! Aö galic undambê kac sa ma †Ñamalac ndê Atu kalhac Anötö ndê amba andô-nga.” ⁵⁷ Ñac sêñgô yom dinañ goc sêpôc danjasuñ ahuc, ma sêmbwêc atu pi gi. Ñac sênti sêtêñ inj si, ⁵⁸ ma sêtinj inj sa malac ñamakê gi, ma sic hu sêruc inj ña hoc. Lau nañ sêñgôlinj yom pi Steven, nañ sêkac si ñakwê bambalinj su, ma sêkêñ têñ ñgac wakuc danñ ñaê Saul bu yob. ⁵⁹ Ñac sêruc hoc pi Steven sêmbo, ma inj teñ mbec têñ Pômdau bocdec, “O Pômdau Yisu, kôc aneñ gatuj sa loc.” ⁶⁰ Goc inj peñ ña haduc-nga sip gi ma mbwêc atu bu, “Pômdau, gauc nem sac nañ lau sêkôm têñ aö, nañ dom.” Inj sôm su, goc mbac ndu.

8

1-2 Saul gêlic Steven mbac ndu ma atac ñayham tu gêñ nañ lau dau sêkôm têtñ in-nga. Ma tinambu lau sêkên whiñ ñaŋga-nga ñatô sêñsuhun Steven ma sêtañ in.

Saul ma lau Israel-nga sêkên kisa lau nañ sêkên whiñ Yisu

Têtñ bêc dau dinañ lau sic hu sêkên kisa ñaŋga têtñ lau sêkên whiñ-nga nañ sêmbo Jerusalem. Tu dinañ-nga ñac si lau daêsam sêhu Jerusalem siñ ma sêlhö têtñtêtñ sêtêtñ gameñ Judia ti Samaria-nga si. Magoc lau aposel sêhu Jerusalem siñ dom. ³ Ma Saul bocdinañ gic hu bu señ lau sêkên whiñ Yisu-nga. In kêsalê ñac tôm andu, goc hê ñac sêsa si ma kên ñac sêndöc gapocwalô, launçac sêkên whiñ-nga, ma lauwê bocdinañ.

Pilip gêm mêtê mbo Samaria

⁴ Lau sêkên whiñ-nga nañ sêhu Jerusalem siñ ma sêlhö têtñtêtñ, nañ sêhoc ñawaê ñayham pi Yisu asê, yêc malac hoñ nañ sêhóc asê nañ. ⁵ Pilip têtñ malac atu dañ yêc gameñ Samaria-nga gi, ma gêm mêtê yêc dindê ma whê sa bu Yisu in Mesaya dau. ⁶ Lau daêsam sêngô Pilip ndê yom ti sêlic gêñ dalô nañ in kôm, dec sêkên dança in ndê yom ñapep. ⁷ Pilip soc ñalau sac daêsam su sêsa yêc lau ti sêmbwêc atu. Ma in kôm lau bôlin daêsam ñayham sa. ⁸ Tu dinañ-nga lau daêsam yêc malac atu dinañ atac ñayham atu.

Saimon, ñgac balö

⁹ Ngac dan mbo malac dinan, nan ndê ñaê Saimon. Tôm ñasawa baliñ in pec balö ti kôm gên atu-tu e lau gameñ Samaria-nga hon sêhêdaê. In toc dau sa bu in ngac tiwaê. ¹⁰ Lau atu-tu ma lau ñambwa hon tatiñ Saimon ñapan. Nac sêsôm, “Anötö ndê ñaclai nan dasam bu Nanga Atu, nan puc ngac dindéc dôñ.” ¹¹ Ma lau daêsam tatiñ in ñapan, bu sêhêdaê tu gên atu-tu nan in kôm ñasawa hic su nan-nga. ¹² Magoc sêhu siñ têt ndoc sêngô ñawaê ñayham pi Anötö ndê gôlin ma pi Yisu Kilisi, nan Pilip hoc asê. Lau ngac ti lauwhê daêsam sêkên whin in ndê yom, ma sêlin sanju. ¹³ Ma Saimon dau kên whin ma gêlin sanju whin. In gêlic gên dalö ti gên atu-tu nan Pilip kôm, dec hêdaê ñandö ma kêkuc in ñapan.

¹⁴ Têt ndoc lau aposel nan sêmbö Jerusalem sêngô ñawaê bu lau Samaria-nga sêkôc Anötö ndê yom sa, nan sênkin Pita lu Jon sêtên ñac si. ¹⁵ Inlu sêhoc asê ñac su, goc sêten mbec bu Pômdau kên ndê Nalau Dabuñ pi ñac hon. ¹⁶ Têt ndoc lau Samaria-nga dinan sêkên whin, nan sêlin sanju tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, magoc Nalau Dabuñ sip meñ pi ñac si dan dom. Tu dinan-nga dec Pita lu Jon sêten mbec pi ñac. ¹⁷ Sêten mbec su ma sêkên amba sac ñac, goc Nalau Dabuñ meñ gêm ñac ahuc.

¹⁸ Saimon gêlic bu têt ndoc aposel lu sêkên amba sac lau dau, nan Nalau Dabuñ meñ pi ñac, dec gauc gêm bu nemlhi ñaclai dau yêc inlu. ¹⁹ In ndac inlu bocdec bu, “Akên ñaclai dinan lom aö. Ma bocdinan asa nan bu wakên

aman sac in, nan oc kôc Nalau Dabuŋ.” ²⁰ Magoc Pita ô yom ma sôm, “Bocke? Am gauc gêm bu nemlhi Anötö ndê mwasinŋ na mone, a? Am oc niŋam, ti nem mone hoŋ! ²¹ Am wêkainŋ gwelenŋ dindec whinŋ yac dom. Nahu bu gauc nan yêc am nem ŋalôm, nan Anötö gêlic bu solop dom. ²² Kac nem ŋalôm kwi ma hu mêtê sac dinanŋ sin. Ma teŋ mbec têt Pômdau bu suc am nem giso kwi pi gauc sac nan yêc nem ŋalôm. ²³ Aö galic su bu am gêm lêmuŋ Anötö ndê ŋaclai e am ŋalôm gêli sa, ma sac ŋa-ŋaclai sô am dônŋ ŋapanŋ.” ²⁴ Saimon ŋô Pita ndê yom dinanŋ, goc sôm, “Gitôm bu am teŋ mbec têt Pômdau tu aö-ŋga, ma bocdinaŋ gêtŋ nan am sôm yom pi, nan oc tap aö sa dom.”

²⁵ Pita lu Jon sêhoc Pômdau ndê yom asê ti sem mêtê lau su, goc sêlhö bu sêmbu sêtêtŋ Jerusalem sêndi. Ma yêc seŋ ŋasawa, nan sêsôm ŋawaê ŋayham asê yêc malac daêsam nan sêyêc gameŋ Samaria-ŋga.

Pilip lu ŋac Itiopia-ŋga

²⁶ Têtŋ ndoc dinanŋ Pômdau kêkinŋ ndê anela danŋ têtŋ Pilip gi, ma sôm têtŋ in bu, “Êmasanŋ daôm, goc sa ndi ma êmsêlêŋ êmkuc seŋ akêŋ Jerusalem nan sip têtŋ malac Gasa, seŋ nanŋ gic gameŋ sawa kic.” ²⁷ Bocdinaŋ Pilip tisa ma kêsêlêŋ gi. Ma yêc seŋ dinanŋ in tap ŋac Itiopia-ŋga danŋ sa, nan bêtŋ natô su mbö Jerusalem bu lic om, ma bu mbu têtŋ ndê gameŋ ndi. Inŋ ŋac tiwaê nanŋ yob lau Itiopia-ŋga si Kwin Kandis ndê

awa hoŋ, naŋ muŋ-ŋga sêsip iŋ ndê ŋamatu sa.*
 28 Têŋ ndoc Pilip tap iŋ sa yêc seŋ, naŋ ŋgac dau ndöc ndê kaleta, ma sam propet Aisaya ndê buku. 29 Dec Njalau Dabuŋ sôm têŋ Pilip, “Am tigasuc kaleta ma êmkuc ŋgac dindê.” 30 Goc Pilip kêti têŋ kaleta gi ma ŋgô bu ŋgac dau sam propet Aisaya ndê yom asê. Dec Pilip ndac iŋ, “Am sam yom dinaŋ ma kêyalê ŋahu, me mba?” 31 Ma iŋ sôm, “Ŋamalac daŋ bu whê sa têŋ aö dom, dec oc waŋyalê bocke?” Ma iŋ ndac Pilip bu pi kaleta ma ndöc whiŋ iŋ. 32 Iŋ ŋgô bu ŋgac dau sam Aisaya ndê yom bocdec bu:

Nac sêwê iŋ bu sêndic iŋ ndu gitôm domba.

Ma iŋ gêm dau dôŋ tôm domba naŋ sêŋgapin ŋamliclu, magoc taŋ dom.

33 Nac sêŋgwinin iŋ, ma sêmatôc iŋ ndê yom gi solop dom.

Nac sic iŋ ndu, ma bocdinaŋ iŋ ndê wakuc mba.

[Ais 53:7-8]

34 Ma ŋgac dau ndac Pilip, “Gitôm bu am whê sa têŋ aö bu propet sôm yom dinaŋ pi iŋ dau, me pi ŋamalac daŋ?” 35 Goc Pilip whê yom hoŋ sa têŋ iŋ, gic hu yêc Aisaya ndê yom dinaŋ e sôm ŋawaê ŋayham pi Yisu têŋ iŋ. Ma ŋgac dau kêŋ whiŋ Yisu. 36-37 Nac si e sêhóc asê bu daŋ poc seŋ ŋamakê. Ma ŋgac dau sôm, “Lic bu dé poc. Gitôm bu aö waliŋ busaŋgu, me mba?” 38 Goc iŋ sôm têŋ ŋgac naŋ gêm gôliŋ kaleta bu kêŋ kaleta lhad. Ma iŋlu Pilip sêsip bu si ma Pilip

* **8:27** Muŋ-ŋga lau si gêbôm daŋ yêc bu laungac akin naŋ sêyob Kiŋ si andu me wapa me lauwhê, naŋ sêsip ŋac ŋamatu sa. Laungac kaiŋ dinaŋ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Eunuch’ (Yunok).

kêku in. ³⁹ Têñ ndoc nan sêpi akên bu sêmen, nan Pômdau ndê Nalau kôc Pilip su sep tigen. Ma ngac dau gêlic in tiyham dom, magoc kôlhô ti atac nayham gi. ⁴⁰ Ma Nalau kôc Pilip sa gi kên in mbo malac Asotas. Ma in kêsêlên golom-golom malac, ma sôm nawê nayham asê e hôc asê malac Sisaria.

9

Pômdau gêm Saul kwi

¹ Têñ nasawa dinañ Saul kên kisa lau sêkên whin Pômdau-nga napan. In sôm nanga bu in oc kôm nac nayom ma ndic nac ndu. In têt dabunsga namata-nga gi, ² ma ndac in bu to bapia puc in dôn-nga, bu tôc têt lau bata nan sêyob lau Israel si lôm wê-nga yêc malac Damaskas. Bapia dau kên naclai têt Saul bu kôc laungac ti lauwhê Damaskas-nga nan sêkên whin Yisu, nan dôn, ma wê nac sa sêtên Jerusalem sêndi bu sêmatôc nac. ³ In kôc bapia dau su ma kêsêlên e gi kêpin Damaskas. Ma ngahô nambwa nawê atu dan akên undambê men pô gameñ nan in mbo. ⁴ In peñ sip nom ma ngô awa dan ta in bocdec bu, “Saul, Saul, tu sake-nga am kên kisa aô?” ⁵ Goc Saul ô yom ma ndac, “O ndau, am asa?” Ma awa dau sôm, “Aô Yisu dau, dec am kên kisa. ⁶ Am tisa ma sôc malac atu dê ndi. Ma gên bocke nan aô tac whin bu am kôm-nga, nan aô oc wanin lau bu sêwhê sa têt am yêc dindê.”

⁷ Lau nan sêmbo señ sêwhin Saul, nan sêlhac ti sem dau dôn. Nac sêngô nakêcsia dau, magoc

sêlic ñamalac dañ dom. ⁸ Têñ ndoc Saul tisa kalhac, nañ kac tandô sa magoc gitôm dom bu lic gameñ. Bocdinañ lau dinañ sêkêm inñ sip amba, ma sêwê inñ sêsôc malac Damaskas si. ⁹ Gitôm bêc tô inñ mbo tapec, ma gêñ ti nôm gêñ dañ dom.

¹⁰ Ngac kêñ whinñ Yisu-nga dañ mbo Damaskas, nañ ndê ñaê Ananias. Ma Pômdau hoc dau asê têt inñ ña mbê, ma ta inñ bu, “Ananias!” Ma inñ ô yom ma sôm, “Aêc Pômdau, bocke?” ¹¹ Goc Pômdau sôm têt inñ, “Am sa señ nañ sêsam bu Señ Solop ma têt Judas ndê andu ndi, ma am oc tap ngac dañ sa, nañ ndê ñaê Saul akêt malac Tasis. Ngac dau teñ mbec mbo dinañ. ¹² Aô gatôc têt inñ su ña mbê bu ñamalac dañ ñaê Ananias oc têt inñ ndi, kêñ amba sac inñ, ma kôm inñ tandô po asê tiyham.” ¹³ Ananias ngô yom dinañ ma sôm, “Pômdau. Aô ganğô ngac dinañ ñawaê su. Inñ ngac nañ kêñ ñawapac atu têt am nem lau dabuñ nañ sêmbo Jerusalem. ¹⁴ Ma dabuñsiga atu-tu sêkêt ñaclai têt inñ bu têt malac dindéc meñ, ma kôc lau nañ sêtoc am nem ñaê sa, nañ dôñ.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô Ananias ndê yom ma sôm, “Am ndi, ma hêgo daôm dom! Aô kayaliñ ngac dau sa su, bu hoc yom asê pi aneñ ñaê têt lau gameñ apa-nga ti ñac si kinñ, ma têt lau Israel-nga sêwhinñ. ¹⁶ Ma ñawapac ti ñandê nañ inñ oc hôc tu aneñ ñaê-nga, nañ aô oc watôc têt inñ.”

¹⁷ Goc Ananias têt andu dau gi. Inñ sôc gi, goc kêñ amba sac Saul ma sôm, “Aneñ asidôwa Saul. Pômdau Yisu nañ hoc dau asê têt am yêc señ têt malac dindéc, nañ kêkinñ aô gatêt am gameñ. Inñ

kêkinj aö bu wakôm nem tanôm po asê, ma bu Njalau Dabuñ nem am ahuc.” ¹⁸ Ma ñagahô gêñ gitôm i ñagala peñ akêñ Saul tandô, ma inj gêlic gamenj tiyham. Inj tisa ma Ananias kêku inj. ¹⁹ Ma tinjambu inj gêñ gêñ e hôc inj dôñ.

Saul gêm mêtê mbo Damaskas

Saul mbo Damaskas whinj lau sêkêñ whinj-ñga gitôm bêc ñatô. ²⁰ Ma têtj têtj dau dinañ inj gic hu gêm mêtê lau yêc lau Israel si lôm wê-ñga, ma hoc asê têtj ñac bu Yisu inj Anötö Atu. ²¹ Ma lau honj nañ sêñgô inj ndê yom, nañ sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ñgac nañ kêtj kisa lau Jerusalem-ñga nañ sêtoc Yisu ndê ñaê sa, inj ñgac dau dindéc me? Ma inj têtj yac mba malac dec meñ, bu kôc lau sêkêñ whinj Yisu-ñ ga dôñ ma wê ñac sêtêtj dabuñsiga atu-tu sêndi bu sêmatôc ñac.” ²² Tigenj Saul sôm yom ñannga ma inj ndê ñaclai kêsôwec. Inj tôc asê têtj lau Israel-ñga nañ sêndöc Damaskas, bu yom andô, Yisu inj lau Israel si Mesaya dau. Ma lau nañ sêkêñ whinj Yisu dom, nañ sêtôm dom bu sêo inj ndê yom.

²³ Saul mbo malac Damaskas e bêc daêsam ginnga su, ma lau Israel-ñga ñatô sêkic yom bu sêñsalê lêtj bu sêndic inj ndu. ²⁴ Ma Saul ñgô yom dau ñawaê. Tôm acsalô ti ôbwêc ñac sêkêñ lau sêtip gatam malac-ñga ñapep bu sêkôc inj dôñ ma sêndic inj ndu. ²⁵ Magoc lau nañ s êlhac sêwhinj Saul ti sêñkuc inj, nañ sem inj sa bu lhö ndi. Têtj ôbwêc dañ sêkêñ inj sip sambec atu dañ, ma sêñwhañ inj sip akêñ gatam sauñ dañ yêc malac dau ñatunbôm e gi sip nom ma kôlhö gi.

Saul mbo Jerusalem

²⁶ Tinjambu Saul mbo têtj Jerusalem gi, ma gauc gêm bu mbo whiņ lau sêkêņ whiņ Yisu-ņga naņ sêmbo dinaņ. Magoc ñac sêkêņ whiņ dom bu iņ gêm dau kwi su ma kêtj whiņ Yisu, dec ñac hoņ sêtöc iņ. ²⁷ Magoc Banabas wê iņ sôc gi kalhac aposel aņgô-ņga. Ma iņ whê sa bu Pômdau hoc dau asê ma sôm yom têtj Saul yêc seņ, ma tinjambu iņ kalhac ñaņga ma gêm mêtê pi Yisu ti atac pa su yêc malac Damaskas. ²⁸ Banabas ndê yom gêm malô lau Jerusalem-ņga si ñalôm, dec Saul mbo whiņ ñac, ma sôc sa yêc lhu, ma hoc yom asê pi Pômdau Yisu ti atac pa su eņ. ²⁹ Iņ sôm yom whiņ lau Israel-ņga ñatô naņ sêsôm awha Grik, ma kêsahê bu whê ñac si gauc sa pi Yisu. Magoc ñac sêtec iņ ndê yom, ma bu sêndic iņ ndu. ³⁰ Yom dau ñawaê tap lau sêkêņ whiņ-ņga sa, dec sêkôc iņ whiņ ñac sêsip malac Sisaria si, ma sêņkiņ iņ têtj malac Tasis gi. ³¹ Têtj ñasawa dinaņ lau sêhu si kisa têtj lau sêkêņ whiņ-ņga siņ. Ma lau sêkêņ whiņ-ņga yêc gamen Judia ti Galili ma Samaria-ņga sêndöc ti yom malô. Anötö kêtj Ñalau Dabuņ bu puc ñac dôņ ma nem ñac sa. Ma sêsôc Pômdau ñapu ti sêtöc iņ sa, ma ñac si toņ kêsôwec tiatu ñapaņ.

Pita kôm ñgac bôliņ daņ ñayham sa

³² Têtj têm dinaņ Pita kêsêlêņ golom-golom malac ma gêm mêtê lau. Têtj bêc daņ iņ sôc malac Lida gi, bu ndic lau sêkêņ whiņ Yisu-ņga kêsî. ³³ Yêc malac dau iņ tap ñgac daņ ñaê Aenias sa. Iņ ñgac bôliņ ma yêc mbô ñapaņ gitôm yala 8 su. ³⁴ Ma Pita sôm têtj iņ, “Aenias.

Yisu Kilisi kôm am ñayham sa. Tisa ma tip nem mbô sa.” Ma ñagahô Aenias tisa kalhac. ³⁵ Ma têtj ndoc lau nañ sêndöc malac Lida ti malac Saron sêlic bu in ñayham sa, dec ñac honj sem si ñalôm kwi ma sêkêtj whinj Pômdau.

Pita uñ awhê batê danj sa

³⁶ Têtj têtj dinanj awhê kêtj whinj-nga danj ndöc malac Jopa. Inj ndê ñaê Tabita, nañ yêc lau Grik awaha bu Dokas. Inj awhê nañ kôm mêtê ñayham-ñayham, ma gêm lau ñalôm sawa sa ñalêtj daêsam. ³⁷ Magoc Dokas tap gêmbac atu sa e inj mbac ndu. Goc lau sêngwasinj inj ndê ñamlanj ma sêkêtj yêc andu ñalôm ñahô-nga danj. ³⁸ Malac Jopa dau yêc kêtj malac Lida, ma têtj têtj lau sêkêtj whinj-nga yêc malac Jopa sêngô bu Pita mbo Lida, nañ sêngkinj ñgac lu sêtêtj inj si, ma sêtetj inj ñannga bu mbu têtj Jopa whinj injlu ndi. ³⁹ Pita whinj injlu gi e hóc asê Jopa, ma sêwê inj pi andu ñalôm ñahô-nga dinanj gi. Lauwhê sawa daêsam sêmbo ti sêtanj Dokas. Ñac sêngihi Pita ahuc ma sêtôc ñakwê bambalinj ti ñakwê ñatô nañ Dokas kêmasanj têtj ndoc inj mbo tali, nañ têtj Pita. ⁴⁰ Goc inj kêtj ñac honj sêsa awê si, ma pônj haduc ma tetj mbec. Inj kac dau kwi bu lic awhê batê dinanj, ma sôm, “Tabita, am tisa!” Ma awhê dau tali sa e gêlic Pita, ma yêc dau sa metj ndöc. ⁴¹ Goc Pita kêm inj sip amba ma ketj inj sa kalhac. Ma inj mbwêc lauwhê sawa dinanj ti lau sêkêtj whinj-nga ñatô sêsôc sêmenj, ma tôc têtj ñac bu awhê dau mbo tali tiyham. ⁴² Ma gêtj dau ñawaê tiapa yêc malac Jopa, e lau daêsam sêkêtj whinj Pômdau. ⁴³ Ma Pita mbo

Jopa bêc ñatô, whiñ ñgac dañ ñaê Saimon. In ñgac kôm gwelenj kêmasanj bôc ñamlic-ñga.

10

Anötö kêkinj añela dañ têtj Konelias

¹ Yêc malac Sisaria ñgac dañ mbo, nañ ndê ñaê Konelias. In ñgac bata siñ-ñga nañ yob lau siñ-ñga toñ dañ yêc lau siñ Rom-ñga si toñ atu nañ sêsam bu Itali Ñatonj.* ² In ti ndê gôlôwac honj sêtoc Anötö sa ma sêsôc in ñapu ñapep. In teñ mbec têtj Anötö tôm bêc honj, ma kêtj ndê awa daêsam bu nem lau Israel-ñga nañ sêpônnda dau, nañ sa. ³ Têtj bêc dañ, acgatu gitôm 3 kilok telha-ñga, nañ Anötö têtj gêtj ñagatu dañ têtj in. In gatu gêlic Anötö ndê añela dañ têtj in meñ ma ta in bu, “Konelias!” ⁴ Goc Konelias tahê in ti töc dau atu, ma ndac, “Pômdau, bocke?” Ma añela dau sôm, “Mbec honj nañ am teñ, ti mwasiñ nañ am kêtj têtj lau ñalôm sawa, nañ Anötö gêlic gitôm da ñayham nañ in gauc gêm ñapanj. ⁵ Kwahic dec in kêtj yom têtj am bocdec bu. Êmkinj lau ñatô sêtêtj malac Jopa sêndi, bu sêkôc ñgac dañ ñaê Saimon mbu têtj am meñ. Ñgac dau ndê ñaê dañ sêsam bu Pita. ⁶ In mbo whiñ in ndê wakanğac dañ ñaê Saimon, nañ kôm gwelenj bôc ñamlic-ñga, ma in ndê andu kalhac gwêc dali.”

* **10:1** Lau Rom-ñga si ñgac bata nañ yob lau siñ-ñga gitôm 100, nañ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Centurion’ (Senturion). Konelias in senturion dañ. Lau siñ-ñga gitôm 600 sêmbo Itali Ñatonj ñalôm, ma sêsam toñ atu gitôm Itali Ñatonj yêc Yom Inglis bu ‘Regiment.’ Ma ñac sêkêtj Regiment ñatonj 10 sêpitigenj sêti toñ atu, nañ sêsam bu ‘Legion’ (lau siñ-ñga gitôm 6,000).

⁷ Añela sôm yom dau pacndê su, goc hu inñ siñ. Dec Konelias ta inñ ndê ñgac akiñ lu ma inñ ndê ñgac siñ-ñga dañ sêmeñ. Ñgac siñ-ñga dau gêm inñ sa tòm bêc hoñ, ma inñ toc Anötö sa. ⁸ Konelias gic miñ têtñ ñac pi yom hoñ nañ añela sôm têtñ inñ, goc kêkiñ ñac sêtêtñ malac Jopa si.

Pita gêlic gêtñ ñagatu dañ

⁹ Galañsê ñac sêtñsêlêtñ sêmbo señ ma têtñ ac kalhac lhu, nañ sêsunñ sa malac atu Jopa. Têtñ têtñ dinañ, Pita pi andu gi bu teñ mbec. ¹⁰ Inñ mbo e gêtñ yô inñ dec tac whiñ bu neñ gêtñ. Lau sêmasañ inñ ndê gêtñ sêmbo, ma Pita gatu kainñ dañ sa. ¹¹ Inñ gêlic undambê kac sa, ma gêtñ gitôm po atu dañ nañ sêsô wac sip ñakêcsu hale, nañ sêtñwhañ sip nom meñ yêc inñ añgô-ñga. ¹² Ma inñ gêlic bôc tidau-tidau ma gêtñ nañ sêtñsêlêtñ ña ñatac pu-ñga, ti mbac lôlôc-ñga sêmbo po dau ñalôm. ¹³ Goc awha dañ sôm têtñ inñ bocdec bu, “Pita, tisa ndic ma neñ.” ¹⁴ Magoc inñ ô yom ma sôm, “Pômdu, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêtñ dau ma sôm bu inñ gêtñ ñadômbwi, ma bocdinañ aô whañsunñ gêm gauc sambuc.” ¹⁵ Dec awha dau sôm tiyham, “Anötö bu sôm bu gêtñ dañ inñ ñawasi, dec am sôm bu gêtñ ñadômbwi dom.” ¹⁶ Gêtñ hoñ dinañ hóc asê inñ tidim tó su, goc po dau pi undambê gi tiyham.

¹⁷ Têtñ ndoc dinañ Pita ndê gauc sa bu inñ gêlic gêtñ ñagatu dañ, goc inñ ndöc ma kôc gauc pi gêtñ dau ñahu. Têtñ ndoc dinañ, lau nañ Konelias kêkiñ, nañ sêtap Saimon ndê andu sa, ma sêlhac andu dau ñagatam. ¹⁸ M a sêta yom ma sêndac bu Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ mbo andu

dau, me mba. ¹⁹ Pita hê gauc pi gêñ nan in gatú gêlic nan mbo, ma Nalau Dabuñ sôm têt in, “Saimon, lau tö sêñsalê am. ²⁰ Tisa ma sip nom ndi, ma whin ñac ndi. Hêgo daôm bu ñac lau gameñ apa-nga lec dom, bu aô dauñ kakin ñac sêmeñ.” ²¹ Goc Pita sip gi ma sôm têt lau dinañ, “Ñamalac nan mac añsalê ambo, nan aô dauñ dec. Mac amañ tu sake-nga?” ²² Ma ñac sêsôm, “Ñgac bata sin-nga Konelias kêkin yac amañ. In ñgac gitêt toc Anötö sa-nga, ma lau Israel-nga hon nan sêmbo malac Sisaria, nan sêlic in ñayham. Añela dabuñ dan sôm têt in bu êñgalêm am sa têt in ndê andu ndi, bu am sôm yom ñatô têt in.” ²³ Pita ñgô ñac si yom dinañ su, goc kôc ñac sêsôc andu dau si bu sêmbo sêwhin in têt ôbwêc dinañ.

Pita gêm mêtê têt Konelias ti ndê lau

Têt galañsê Pita ti akêt malac Jopa whin lau dau, ma lau sêkêt whin-nga ñatô akêt Jopa sêwhin ñac si. ²⁴ Bêc dan tiyham sêhóc asê Sisaria. Konelias kêt bata ñac, dec mbwêc in ndê dawai ti ndê silip hon sêkac sa sêpitigeñ. ²⁵ Têt ndoc Pita bu sôc in ndê andu ndi, nan Konelias têt in gi, ma hu dau yêc in gahi-nga bu toc in sa. ²⁶ Magoc Pita sôm, “Am kôm bocdinañ dom! Tisa, bu aô dauñ ñamalac ñambwa.” ²⁷ Inlu sem yomgalôm ma sêsôc andu dau si, ma Pita gêlic lau toñ atu sêndôc andu ñalôm. ²⁸ Dec in sôm têt ñac, “Mac añyalê bu yac lau Israel-nga mba yomsu gic yao yac bu andic ahê lau nan lau Israel dom, ma ati ñacleñ ñac d om. Tigeñ Anötö tôc asê têt aô bu wapu ñamalac

daŋ bu ɲadômbwi me sac dom. ²⁹ Bocdinaŋ tɛŋ ndoc mac aŋkiŋ lau bu sɛŋgalɛm aö sa, naŋ aö gasôm yom daŋ dom, ma gawhiŋ ɲac gameŋ. Ma kwahic dec, gitôm bu mac asôm asê tɛŋ aö, ɲahu bocke dec mac aŋgalɛm aö sa gameŋ?” ³⁰ Goc Konelias ô yom ma sôm, “Bêc hale su, aö gambo andu ti gateŋ mbec tɛŋ acgatu gitôm kwahic dec-ŋga, tɛŋ 3 kilok telha-ŋga. Ma ɲagahô ɲamalac daŋ ti ɲakwê ɲawasi atu hôc asê kalhac aö aŋôŋ-ŋga. ³¹ Ma iŋ sôm tɛŋ aö bu, ‘Konelias, Anötö ɲgô am nem mbec, ma gauc gêm mwasiŋ naŋ am kêŋ tɛŋ lau ɲalôm sawa. ³² Kwahic dec êmkiŋ lau ɲatô sêtɛŋ malac Jopa sêndi, ma sêkôc ɲgac daŋ ɲaê Saimon naŋ sêsam bu Pita, naŋ meŋ. Iŋ ti ɲaclɛŋ iŋ ndê wakaŋgac ɲaê Saimon ma ndöc whiŋ iŋ. ɲgac kêmasaŋ bôc ɲamlic-ŋga dinaŋ ndê andu kalhac gwêc ɲadali.’ ³³ Aö gaŋgô su, goc ɲagahô kakiŋ lau ɲatô sêtɛŋ am sêloc, ma ɲayham bu am mweŋ su. Kwahic dec yac hoŋ dambo Anötö aŋgô-ŋga, ma yac bu aŋgô yom bocke naŋ Pômdau gic atu am bu sôm tɛŋ yac.”

³⁴ Goc Pita gic hu yom ma sôm, “Kwahic dec aö kayalê pi ɲandô bu Anötö toc lau toŋ daŋ sa, hôc gêlêc toŋ ɲatô su dom. ³⁵ Yomandô! Lau akêŋ lau ɲatoŋ nom-ŋga hoŋ naŋ sêtôc iŋ ma sêkôm mêtê ɲayham ma solop, naŋ iŋ oc kôc ɲac sa. ³⁶ Anötö kêŋ ndê ɲawaê ɲayham tɛŋ lau Israel, ma yom dau hêganôŋ Yisu Kilisi, naŋ ti lau Israel ma lau gameŋ apa-ŋga hoŋ si Pômdau, ma whê lêŋ naŋ datap yom malô sa tu iŋ-ŋga, naŋ sa. Mac aŋgô ɲawaê dau su. ³⁷ Mac aŋyalê gêŋ hoŋ naŋ hôc asê gameŋ Judia-ŋga, tɛŋ ndoc

Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo Galili e men têt dec. ³⁸ Anötö kên in ndê ñaclai atu ti Nalau Dabun gêm Yisu Nasaret-nga ahuc, dec kêyalin in sa tu kôm gwelen-nga. Ma Anötö whin in, dec in gêm lau sa yêc gameñ daêsam, ma kôm lau hoñ nañ Sadañ ndê ñaclai kêgwiniñ ñac dôn, nañ ñayham sa tiyham. ³⁹ Yac ambo awhin in, ma alic gêt hoñ nañ in kôm yêc lau Israel si gameñ ma yêc Jerusalem. Nac sic in ndu pi a, ⁴⁰ magoc têt bêt titö-nga Anötö un in sa akên lau batê-nga, ma kôm bu lau daêsam sêlic in. ⁴¹ Lau hoñ sêlic in dom, magoc yac lau nañ añ ti anôm gêt awhin Yisu têt ndoc in tisa ma mbo whin yac tiyham, nañ Anötö kêyalin yac sa bu ahoc in ndê tisa ñawaê asê. ⁴² Ma Anötö gic atu yac bu anem mêtê lau, ma bu ahoc yom asê bu in kêyalin Yisu dau sa su, bu êñsahê lau tali ti lau batê hoñ têt bêt ñambu-nga. ⁴³ Ma propet akwa hoñ bocdinañ sêhoc yom asê pi in. Nac sêto bu lau hoñ nañ sêkên whin in, nañ Anötö oc suc ñac si sac kwi tu in ndê ñaê-nga.”

⁴⁴ Pita sôm yom dau mbo, ma Nalau Dabun gêm lau hoñ nañ sêtgô in ndê yom, nañ ahuc. ⁴⁵ Ma lau Israel-nga nañ sêkên whin Yisu ma sêmbo sêwhin Pita, nañ sêhêdaê ñandô bu sêlic Anötö kêmwasiñ lau nañ sêmbo lau Israel si toñ dom, nañ ña Nalau Dabun. ⁴⁶ Bu ñac sêtgô ñac lau dau sêsôm yom awha wakuc-nga ti sêmpin Anötö, tôm Nalau Dabun hóc ñac awha sa. Dec Pita sôm têt lau Israel-nga dinañ, ⁴⁷ “Anötö kên Nalau Dabun têt lau gameñ apa-nga dindec tôm in kên têt yac lau Israel-nga. Bocdinañ

ņayham bu ņac sêliņ busaņgu.” ⁴⁸ Goc iņ kên yatu bu sêņku ņac tu Yisu Kilisi ndê ņaê-ņga. Ma tiņambu lau dinaņ sêndac Pita bu mbo whiņ ņac tôm bêc ņatô.

11

Pita gic miņ lau gameņ apa-ņga si yom têņ lau Jerusalem-ņga

¹ Lau aposel ti lau sêkêņ whiņ Yisu-ņga naņ sêmbo gameņ Judia-ņga, naņ sêņgô ņawaê bu lau naņ Israel dom, naņ sêkôc Anötö ndê yom sa sêwhiņ. ² Magoc têņ ndoc Pita hu Sisaria siņ ma mbu têņ Jerusalem gi, naņ lau ņatô sêsôm iņ. ҆ac lau Israel-ņga naņ sêkêņ whiņ Pômdau, ma sêsap lau Israel-ņga si sakiņ akwa ma pwac sêsê ņamlic ņatô su-ņga dôn. Ma ņac sêsôm Pita bocdec bu, ³ “Bocke am sôc lau naņ sêņkuc yac neņ mêtê dasê ņamlic-ņga dom, naņ si andu, ma gêņ gêņ whiņ ņac?”

⁴ Dec Pita gic hu whê sa timala têņ ņac, gêņ hoņ naņ hóc asê iņ, ma sôm, ⁵ “Têņ bêc daņ aö gateņ mbec gambo malac Jopa, e gatun kain daņ sa ma galic gêņ ņagatu daņ. Galic gêņ gitôm po atu daņ, naņ sêsô wac sip ņakêcsu hale, ma sêņwhaņ sip akêņ undambê têņ aö meņ. ⁶ Aö gatôc gwaniņ ma galic bôc nom-ņga tidau-tidau, bôc saleņ-ņga ti gêņ naņ sêņsêlêņ ņa ņatac pu-ņga, ma mbac lólôc-ņga. ⁷ Dinaņ su, goc gaņgô awha daņ sôm têņ aö bocdec bu, ‘Pita! Tisa ndic ma neņ.’ ⁸ Magoc aö gaö yom ma gasôm, ‘Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêņ dau ma sôm bu iņ gêņ ņadômbwi, ma aö

whañsuñ gêm gauc sambuc.’ ⁹ Ma awha dau sa akêñ undambê tiyham ma sôm, ‘Anötö bu sôm bu gêñ dañ in gêñ ñawasi, dec am sôm bu ñadômbwi dom.’ ¹⁰ Gêñ hoñ dinañ hóc asê aö tidim tö su, goc Pômdau kôc mbu pi undambê gi tiyham. ¹¹ Ma têtñ ndoc dinañ lauñgac tö sêhóc asê andu nañ aö gambo. Ñamalac dañ kêkiñ ñac sêtêtñ aö sêmenj akêñ malac Sisaria. ¹² Ñalau Dabuñ sôm têtñ aö bu wahêgo daun tu ñac lau gameñ apa-nga lec dom, ma kac aö bu wawhiñ ñac wandi, dec aö gawhiñ ñac ga. Ma asidôwai 6 akêñ Jopa sêwhiñ yac si. Yac ahóc asê ma asóc ñamalac dau ndê andu a. ¹³ Ma in gic miñ têtñ yac bu añela dañ hoc dau asê têtñ in yêc ndê andu, ma sôm yom têtñ in bocdec bu, ‘Êmkiñ lau sêtêtñ malac Jopa sêndi ma sêkôc Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ meñ. ¹⁴ In oc whê yom sa têtñ mac, pi lêtñ nañ am ti nem lau hoñ atap Anötö ndê mwasiñ nem mac si ambo tamli ñapañ-nga sa.’

¹⁵ “Bocdinañ aö gac hu bu wasôm yom têtñ ñac, ma têtñ ndoc dau dinañ Ñalau Dabuñ gêm ñac ahuc tòm in meñ pi yac têtñ ñamata-nga. ¹⁶ Ma têtñ dinañ aö gauc gêm Pômdau ndê yom bocdec bu, ‘Jon kêku lau ña bu, tigeñ Anötö oc êñku mac ña Ñalau Dabuñ.’ ¹⁷ Lau dinañ sêkêñ whiñ Pômdau Yisu Kilisi tòm yac lau Israel-nga dakêñ whiñ, ma bocdinañ dec Anötö kêmwasiñ ñac ña Ñalau Dabuñ tòm in kôm têtñ yac. Anötö dau ndê lêtñ dinañ, ma aö asa dec bu walhac ahuc?”

¹⁸ Lau Israel-nga dau sêngô Pita ndê yom dinañ e ñac si yom mba, ma sêmpinñ Anötö ma

sêsôm, “Kwahic dec yac tanjalê bu lau honj nan sem dau kwi, nan oc sêtap Anötö ndê mwasiñ sêndöc tali napan-nga sa. Yac lau Israel-nga, ma lau nan sêmbo Israel si tonj dom, nan sêwhiñ.”

Lau sêkêñ whiñ Yisu yêc malac Antiok

¹⁹ Têñ ndoc lau Israel-nga sic Steven ndu, nan sic hu sêkêñ kisa lau sêkêñ whiñ-nga e ñac si daêsam sêhu Jerusalem siñ ma sêlhö têtêtêñ. Njatô sêtêñ gamen Pionisia-nga ti nduc Saipras, ma ñatô sêtêñ malac Antiok si. Yêc gamen bocke nan sêhoc asê, nan sêhoc ñawaê ñayham asê, magoc sêsôm têt lau Israel-nga tawasê. ²⁰ Magoc lau ñatô nan sêhu Jerusalem siñ, nan si malachu Sairin ma nduc Saipras, nan sêtêñ Antiok si, ma sic hu sêsôm ñawaê ñayham pi Pômdau Yisu têt lau Grik sêwhiñ lau Israel-nga yêc malac dinañ. ²¹ Ma Pômdau gêm mbec gwelenj dau e lau daêsam ñandô sem dau kwi ma sêkêñ whiñ Pômdau.

²² Tiñambu lau Jerusalem-nga nan sêkêñ whiñ Yisu, nan sêngô gêt dau ñawaê, dec sêñkiñ Banabas têt Antiok gi. ²³⁻²⁴ Banabas in ñgac ñayham nan Nalau Dabuñ gêm in ahuc ma kêt whiñ ñanga. Têt ndoc in hóc asê Antiok, nan gêlic bu lau daêsam sêtap Anötö ndê mwasiñ sa ma sêkêñ whiñ Yisu. Dec in tac ñayham atu, ma kêtgilí ñac bu sêsap Pômdau dôñ, ma sêkêñ whiñ in ti si ñalôm sambuc. Ma têt ndoc dinañ lau daêsam sêngô Banabas ndê yom ma sêkêñ whiñ Pômdau.

²⁵ Malô goc Banabas têt malac atu Tasis gi ma kêsâlê Saul. ²⁶ In tap in sa su, goc kêt in sa,

ma inlu sêmbu sêtêṅ Antiok si. Ma inlu sêkôm gwelenṅ yêc gôlôwac dabuṅ ṅalôm, sêndôhônṅ lau daêsam gitôm yala sambuc daṅ. Malac Antiok ti malac ṅamata-ṅga naṅ lau sic hu sêsam lau sêkêṅ whiṅ-ṅga bu Kilisi ndê lau.

²⁷ Têṅ ṅasawa dinaṅ propet ṅatô akêṅ Jerusalem sêsip Antiok si. ²⁸ Ma ṅalau Dabuṅ kac ṅac si ṅac daṅ ṅaê Agabus, dec tisa yêc lau sêkêṅ whiṅ-ṅga aṅgô-ṅga, ma hoc yom asê bu tiṅambu tôbôm atu oc nem gameṅ naṅ lau Rom sem gôliṅ, naṅ ahuc sambuc. (Ma inṅ ndê yom dau ṅandô sa têṅ ndoc Klaudias ti kiṅ Rom-ṅga.) ²⁹ Tu dinaṅ-ṅga lau naṅ sêkêṅ whiṅ Yisu sêkôc gauc pi lêṅ bu sênem asidôwai naṅ sêndôc gameṅ Judia-ṅga, naṅ sa. ṅac tigeṅ-tigeṅ sic awa sa tôm Anötô kêmwasinṅ ṅac, ³⁰ ma sêkêṅ têṅ Banabas lu Saul bu sêkôc sa sêndi, ma sêkêṅ têṅ lau sêkêṅ whiṅ-ṅga si lau bata naṅ sêmbo Jerusalem.

12

Lau sêkêṅ whiṅ-ṅga sêtap kisa atu sa

¹ Têṅ ndoc dinaṅ Kiṅ †Herod gauc gêm tidônṅ bu kêṅ kisa lau sêkêṅ whiṅ-ṅga, ma kôc ṅac si lau ṅatô dôṅ. ² Inṅ gic atu inṅ ndê lau sinṅ, dec sic Jon ndê dôwa Jems ndu ṅa bienṅ baliṅ. ³ Inṅ gêlic bu gêṅ dinaṅ kôm lau Israel-ṅga atac ṅayham sa, dec inṅ sôm bu inṅ ndê lau sinṅ-ṅga sêkôc Pita dôṅ, têṅ têm lau Israel-ṅga sêlic om atu †Mwasinṅ Bolom Yist Mba-ṅga. ⁴ Bocdinaṅ lau sinṅ-ṅga sêkôc Pita dôṅ ma sêkêṅ inṅ ndôc gapocwalô. Ma sêkêṅ lau sinṅ-ṅga toṅ hale sêyob inṅ sêô dau sêô

dau, ma ngac hale sêmbô toŋ tigen-tigen ŋalôm. Herod gauc gêm bu kêŋ iŋ ndöc dinaŋ e lau Israel si Mwasin Bolom Yist Mba-ŋga ti †Pasowa-ŋga pacndê, goc kôc iŋ sa ma êmatôc iŋ yêc lau aŋgô-ŋga. ⁵ Bocdinaŋ Pita ndöc gapocwalô, magoc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ naŋ sêmbô Jerusalem, naŋ sêteŋ mbec ŋaŋga tu iŋ-ŋga têtŋ Anötö.

Pômdau ndê aŋela gêm Pita sa

⁶ Têtŋ ôbwêc daŋ Pita yêc bêc yêc gapocwalô, ma Herod kêmatin yom tidôn su bu êmatôc iŋ têtŋ laŋsê. Sêsô iŋ amba dônŋ ŋa sen lu, ma gi sêsô pi ngac siŋ-ŋga lu. Ma lau siŋ-ŋga ŋatô sêlhac sêyob gatam. ⁷ Ma ŋagahô ŋambwa Pômdau ndê aŋela daŋ hôc asê, ma ŋawê pô gapocwalô ŋalôm. Iŋ toŋ Pita sip ŋabi e tali sa, ma sôm têtŋ iŋ, “Ŋagahô! Tisa!” Goc sen naŋ sêsô iŋ amba dônŋ, naŋ tigolonŋ ma peŋ sip gi. ⁸ Ma aŋela sôm, “Êmasaŋ daôm. Kic nem pinŋap dônŋ ma sôc nem atapa ti ŋakwê baliŋ sa, goc êmkuc aö.” Pita kôm gitôm iŋ sôm, ⁹ ma kêkuc aŋela dau. Iŋ gauc gêm bu gêtŋ naŋ aŋela kôm, naŋ gitôm mbê daŋ, ma kêyalê dom bu gêtŋ dau iŋ gêtŋ ŋandô. ¹⁰ Iŋlu sêŋlêc ngac siŋ-ŋga lu naŋ sêyob andu dau e sêhôc asê gatam naŋ sa malac lôm. Gatam dau gêlêc dau su, ma sêsa awê si. Iŋlu sêŋsêlêŋ sêsa seŋ daŋ, ma sep tigenŋ aŋela hu iŋ siŋ.

¹¹ Têtŋ dinaŋ Pita ndê gauc sa ma sôm têtŋ dau, “Kwahic dec aö kayalê tidônŋ bu Pômdau kêkinŋ ndê aŋela bu êŋgaho aö su yêc Herod amba, bu gêtŋ naŋ lau Israel-ŋga gauc gêm bu sêkôm têtŋ aö, naŋ oc ŋandô sa dom.” ¹² Iŋ kêyalê gêtŋ dau pi ŋandô, goc sa têtŋ awhê daŋ ŋaê Maria ndê andu

gi. Maria in Jon, tɿŋgacsêŋom naŋ sêsam bu Mak, naŋ dinda. Ma têtj ôbwêc dinaŋ lau daêsam sêkac sa sêmbo Maria ndê andu bu sêteŋ mbec. ¹³ Pita hôc asê ma kêmati gatam. Ma awhê akiŋ daŋ ɱaê Roda sa gi bu lic asa kêmati gatam. ¹⁴ In ɱgô in awha dec kêyalê bu Pita, dec tac ɱayham sa atu ma kêlhiŋ gatam siŋ kêti mbu gi ma sôm têtj lau bu, “Pita dê kalhac gatam!” ¹⁵ Magoc ɱac sêkêŋ whiŋ dom, ma sêsôm têtj in bu, “Am nem gauc kêŋsôŋ!” Goc in sôm yom pi Pita ɱapaŋ e ɱac sêsôm, “Mboe in ndê aŋela, me?” ¹⁶ Sêkôc gauc dinaŋ sêmbo, ma Pita gacgeŋ kêmati gatam kalhac. Malô ma sêlêc gatam su têtj in e sêlic in ma sêsô ɱandô. ¹⁷ Pita gic amba bu sênem dau dôŋ, goc gic miŋ yom pi ɱalêŋ naŋ Pômdau kôc in su yêc gapocwalô. Ma in sôm, “Mac andi ma asôm asê têtj Jems ma asidôwai ɱatô.” Goc in hu ɱac siŋ ma sa gi.

¹⁸ Têtj bêbêc lau siŋ-ɱga naŋ sêyob gapocwalô sêlic bu Pita aŋgô mba. Gêŋ dau gêli ɱac ɱalôm sa ɱandô, ma ɱac gauc gêm yom daêsam pi in bu oc mbo nde. ¹⁹ Ma Herod ɱgô ɱawaê, dec kêŋ lau sêŋsalê in e gimba. Goc in kêsu lau siŋ-ɱga naŋ sêyob Pita, ma gic atu bu sêndic ɱac ndu.

Pômdau gic Herod ndu

Tiŋambu Herod hu gameŋ Judia-ɱga siŋ ma sa têtj malac Sisaria gi bu mbo bêc ɱatô. ²⁰ Tôm ɱasawa hic baliŋ ɱagec gi su, naŋ yom ɱawapac ɱatô yêc Herod ma lau malac Taya ma Saidon-ɱga ɱalhu, dec in gêlic ɱac sac. Magoc têtj têtj in mbo malac Sisaria, naŋ lau dau ɱalôm tigeŋ ma gauc gêm bu sêhê wamba in tiyham. ɱahu bu

ɲac sêmbô Herod ndê gôlin ɲapu ma lau gamenɲ dinaɲ-ɲga takwê Herod tôm yala hon, bu nem ɲac sa ɲa gêɲ daneɲ-ɲga ɲatô. Tu dinaɲ-ɲga sêmasaɲ yom whiɲ Blastus, ɲgac naɲ yob Herod ndê andu, ma semlhi in bu nem ɲac awha têtɲ Herod. Ma sic ndoc bu sêmasaɲ yom wamba-ɲga dau whiɲ Herod.

²¹ Têtɲ bêc dau Herod sôc ndê ɲakwê ti ɲawasi kin-ɲga sa, goc ndöc ndê pôn ma sôm ndê yom daêsam asê têtɲ lau malac lu dinaɲ-ɲga. ²² ɲac sêɲgô su ma sêmbwêc, “Kec! Awha dindéc ɲamalac ɲambwa ndê awha dom, anötö dan ndê awha.” ²³ Herod ɲgô ɲac si yom dinaɲ, dec toc dau sa kêlêc ma kêɲ waê têtɲ Anötö dom. Ma tu dinaɲ-ɲga Pômdau ndê aɲela gic in ma kôm in gêmbac atu. Dombo sem in ahuc ma seɲ in e mbac ndu.

²⁴ Têtɲ têtɲ dinaɲ ma kêsêlêɲ meɲ, naɲ lau sem mêtê ɲapaɲ e Anötö ndê yom tiapa, ma lau daêsam sêkêɲ whiɲ. ²⁵ Banabas lu Saul sic bata si gwelenɲ yêc malac Jerusalem, goc sêmbu sêtêɲ Antiok si. Ma sêkôc Jon, ɲgac naɲ sêsam in ndê ɲaê dan bu Mak, naɲ whiɲ inlu gi.

13

Sem mbec Banabas lu Saul bu sêkôm gwelenɲ

¹ Lau propet ti kêdôhôn-waga bocdec sêmbô m alac Antiok ma sêkôm gwelenɲ yêc gôlôwac dabuɲ ɲalôm. Banabas lu Saimon naɲ sêsam bu Naiga, Lusias akêɲ malac Sairin, Saul ma Manaen (naɲ tiatu whiɲ †Herod Antipas têtɲ ndoc inlu sêmbô balê). ² Têtɲ bêc dan ɲac lau dau

sêmbô sêwhiņ dau ma sêhu gêņ danen-ņga siņ tu sêtoc Pômdau sa-ņga. Ma Nalau Dabuņ sôm têtņ ņac bu, “Aö kayaliņ Banabas lu Saul sa bu sêkôm gwelen ņawaê ņayham-ņga. Bocdinaņ anem mbec iņlu ma aņkiņ iņlu sêsa sêndi ma sêkôm gwelen dau.” ³ Lau dau sêņgô su, goc sêhu gêņ danen-ņga siņ ti sêten mbec ņasawa dan tiyham, ma sêkêņ amba sac Saul lu Banabas, ma sêņkiņ iņlu sêsa si.

Saul lu Banabas sêmbô nduc Saipras

⁴ Nalêņ dinaņ Nalau Dabuņ kêkiņ Saul lu Banabas, dec iņlu sêtêņ malac Selusia si, ma sêpi waņ dan ma sêsa nduc Saipras si. ⁵ Nac sêsôc baö yêc malac Salamis, ma sêsôc lau Israel si lôm wê-ņga yêc dindê, ma sem mêtê lau ti sêhoc Anötö ndê yom asê. Ma Jon mbo whiņ iņlu bu nem iņlu sa.

⁶ Tiņambu sêņsêlêņ ma sêhoc ņawaê ņayham asê yêc nduc Saipras ņagamen hoņ e sêhoc asê malac Papos. Yêc dinaņ sêtap propet tasan dan sa naņ kôm gwelen mbectoma-ņga whiņ. Iņ ņgac Israel-ņga dan ma iņ ndê ņaê Ba-Jisas. ⁷ Iņ gêm akiņ ņgac Rom-ņga naņ gêm gôliņ nduc Saipras, naņ ndê ņaê Segias Polas. Gôliņwaga dau iņ ņgac tigauc, dec kêgalêm Banabas lu Saul sa, bu iņ tac whiņ bu sêwhê Anötö ndê yom sa têtņ iņ. ⁸ Magoc Ba-Jisas kôm bu êņgwiniņ ti kêņ kisa iņlu, ma tac whiņ bu kac gôliņwaga dau kwi bu kêņ whiņ Pômdau dom. (Ba-Jisas ndê ņaê dan Elimas, naņ danem kwi bu Mbectoma.) ⁹ Têtņ ndoc dinaņ Nalau Dabuņ gêm Saul, naņ sêsam bu Pol ahuc, ma iņ tahê Elimas ma sôm,

10 “Am Sadan atu am! Am kêñ kisa lêtñ gitên hon, ma sac ti mêtê tasan gêm am ahuc. Am bu kôm Pômdau ndê lêtñ solop êñsôn. 11 Kwahic dec am oc êmsahê Pômdau ndê ñaclai. Am oc tampec sa ma tôm bêc ñatô am oc lic gameñ ti ac ñawê tiyham dom.” Ma ñagahô ñasec gêm ñgac dau tandô ahuc, ma in kêsêlêtñ kêsâ ma kêsâlê ñamalac dañ bu kêm in amba ma wê in. 12 Segias Polas hêdaê tu Saul lu Banabas si yom pi Pômdau-ña, ma têtñ ndoc in gêlic gêtñ nañ hóc asê Elimas, nañ in kêñ whin Yisu.

Pol gêm mêtê mbo Antiok

13 Pol lu Banabas ma Mak sêhu Papos siñ ma sêpi wañ dañ, ma sêlac sêtên malac Pega nañ yêc gameñ Pampilia-ña si. Yêc gameñ dinañ Jon hu inlu siñ ma mbu têtñ Jerusalem gi. 14 Goc inlu sêhu Pega siñ ma sêtên malac Antiok nañ yêc gameñ Pisidia-ña,* nañ si. Têtñ bêc Sabat-ña sêsôc lau Israel si lôm wê-ña si, ma sêndôc sic. 15 Sêñgô Anötö ndê yom nañ sêsam yêc Buku Yomsu-ña ti Propet si Buku, goc lau bata lôm wê-ña-ña sêkên yom têtñ inlu ma sêsôm, “Asidôwa lu. Amlu nem yom bu yêc bu apuc lau dindêc dôn, dec asôm asê têtñ yac.”

16 Goc Pol tisa kalhac, ma gic amba têtñ lau bu sênem dau dôn, goc sôm, “Mac lau Israel-ña ti mac lau apa nañ atoc Anötö sa. Anğô su nañ! 17 Yac lau Israel-ña mba Anötö kêyalin yac mba abañi sa. Ma tinambu in kôm ñac si wakuc nañ

* **13:14** Malac lu ñaê Antiok sêyêc. Dañ yêc gameñ Siria-ña - alic Apo 13:1; ma 14:26. Ma dañ yêc gameñ Pisidia-ña (alic map).

sêndöc gameŋ Isip-ŋga, n aŋ sêti lau toŋ atu. Ma têtŋ ndoc iŋ kôc ŋac su yêc Isip, naŋ kôm gêtŋ ti ŋaclai atu daêsam. ¹⁸ Tiŋambu ŋac sêkôm mêtê wachuc daêsam tôm yala 40 naŋ sêmbo gameŋ sawa, magoc Anötö hu ŋac siŋ dom. ¹⁹ T iŋambu iŋ ku lau toŋ 7 dulu yêc gameŋ Kanan-ŋga, ma kêtŋ ŋac si gameŋ têtŋ lau Israel-ŋga sêwêkain. ²⁰ Gêtŋ hoŋ dinaŋ hôc asê yêc yala 450 ŋalôm. Tiŋambu iŋ kêtŋ lau sêmatôc yom-ŋga sêyob lau Israel-ŋga e meŋ têtŋ propet Samuel ndê têm. ²¹ Têtŋ ndoc dinaŋ lau dau sêndac kiŋ daŋ bu nem gôliŋ ŋac, ma Anötö kêtŋ Saul, naŋ ndê damba Kis akêtŋ Benjamin ndê toŋ. Saul gêm gôliŋ tôm yala 40, ²² goc Anötö kôc iŋ su ma kêtŋ Dawid ti kiŋ ô iŋ su. Ma iŋ sôm yom pi Dawid bocdec bu, ‘Aö galic Jessi ndê atu Dawid bu ŋgac naŋ ndê ŋalôm ti gauc tap aneŋ atac whiŋ sa, ma oc kôm gêtŋ hoŋ tôm aö atac whiŋ.’ ²³ Anötö kêyalin ŋgac nem lau si-ŋga Yisu sa yêc Dawid dau ndê wakuc, tôm iŋ gic bata muŋ su, ma kêtŋ iŋ hôc asê Israel. ²⁴ Yisu gic hu ndê gwelen su dom, ma Jon gêm mêtê têtŋ lau Israel-ŋga hoŋ bu sênem si ŋalôm kwi ma sêliŋ busaŋgu. ²⁵ Têtŋ ndoc Jon ndê gwelen kêpiŋ bu pacndê, naŋ iŋ sôm têtŋ lau bu, ‘Mac gauc gêm bu aö asa? Ngac naŋ Anötö gic bata bu ti mac nem Mesaya, naŋ aö dom. Mba! Magoc iŋ oc meŋ êŋkuc aö. Iŋ ŋgac tiwaê ma aö ŋgac ŋambwa, gitôm dom bu wati iŋ ndê ŋgac akiŋ tu waŋgapwêc iŋ ndê atapa ŋawalô su-ŋga.’

²⁶ “O asidôwai. Mac lau Israel-ŋga naŋ asa akêtŋ aban Abraham, ti mac lau naŋ ambo lau

Israel si ton dom magoc atoc Anötö sa. Nawaê dindéc pi Anötö ndê lêñ nem lau si-nga, nan in kên gic waê yac hon. ²⁷ Lau Israel Jerusalem-nga ti nac si lau bata sêsam propet akwa-kwa si yom asê yêc nac si lôm wê-nga tôm bêc Sabat-nga hon. Magoc têt têt Yisu hôc asê, nan sênjalê dom bu in Mesaya dau, ma sêkic yom bu sêndic in ndu. Nac sênjalê dom bu lêñ bocdinañ dec kôm yom nan lau propet dau sêhoc asê pi Mesaya, nan nandô sa. ²⁸ Nac sêtap yom giso dan sa pi Yisu tu bu sêndic in ndu-nga lec dom, magoc sêndac Pailot bu ndic in ndu. ²⁹ Nac si lêñ dinañ dec kôm yom hon nan sêto pi Yisu mun su, nan nandô sa. Pailot ndê lau sic Yisu ndu su, goc lau sêkôc in su yêc a gicso ma sêkên in ndê namlan yêc sêhô. ³⁰ Magoc Anötö un in sa akên lau batê-nga. ³¹ Ma tôm bêc daêsam in mbo whin lau nan sênjêlên sêwhin in têt ndoc in gic hu ndê gwelen yêc Galili e lau sic in ndu yêc Jerusalem. Nac lau dau sêlic in tisa su yomandô, madec sêsôm asê têt lau hon. ³²⁻³³ Kwahic dec yac asôm nawawê nayham asê têt mac bocdec bu, Anötö un Yisu sa akên lau batê-nga. Ma bocdinañ dec yom nan in gic bata têt abani, nan kwahic dec in kôm nandô sa têt abani si lau wakuc yac dec. Tôm yom nan sêto yêc Wê tilu-nga yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *'Acsalô lec am ti aô neñ atungac solop, ma aô gati am Damam.'* ³⁴ Anötö un in sa akên lau batê-nga bu in namlic tibalê dom. Bu mba, dec oc tôm dom bu sêto yom bocdec bu, *'Pwac dabun nan aô kamatin gawhin Dawid, nan tidôn su, ma mac*

oc atap pwac dau ña-mwasin sa.’³⁵ Ma yom dau Dawid to yêc bocdec, ‘Am oc hu nem Ngac Dabun sin bu tibalê dom.’³⁶ Anğô su nan! Dawid to yom dinañ hêganôn in dau dom. Bu têt ndoc Dawid gic bata gwelen nan Anötö kên sip in amba, nan Dawid mbac ndu whin lau têt dinañ-nga, ma sênsuhun in whin ndê apai. Ma in ndê ñamlan tibalê su.³⁷ Tigen Yisu, nan Anötö un in sa akên lau batê-nga, nan ndê ñamlan tibalê dom.

³⁸ “Bocdinañ aneñ asidôwai hac, anğô. Aö tac whin bu mac anyalê ñapep bu yom nan yac ahoc asê têt mac, nan bu whê mac nem gauc sa pi lêt bu Anötö suc mac nem sac kwi tu Yisu-nga.³⁹ Mac nem dan gitôm dom bu ênkuc yomsu hon nan Moses to e Anötö lic in bu ñamalac gitêt. Mba andô! Tigen kwahic dec lau nan sêkên whin Yisu, nan Anötö gêlic ñac bu lau gitêt tu in-nga.⁴⁰ Ayob daôm bu atec ñawaê ñayham dindec dom, tu bu yom nan lau propet sêsôm, nan ñandô sa pi mac dom. Yom dau bocdec:

⁴¹ Alic su nan mac lau apu yom ti atan bôlê-nga. Kwahic dec aö oc wakôm gêt atu dan, nan lau bu sêsôm asê têt mac, dec oc akên whin dom! Mac alic ti ahêdaêm, magoc oc andinam!”

[Hab 1:5]

⁴² Pol gic bata in ndê yom dinañ, ma inlu Banabas bu sêhu lôm wê-nga sin sêsa awê sêndi. Ma lau sêndac inlu bu sêmbu sêmen têt Sabat ñambu-nga, ma sêsôm yom tiyham pi gêt hon dinañ.⁴³ Lau bata lôm wê-nga sêkên gôlôwac sêsa si su, ma lau daêsam sênkuc Pol lu Banabas. Lau ñatô ñac lau Israel-nga, ma lau ñatô ñac lau

gamenj apa-nga nanj sêṅkuc lau Israel si sakinj sênem akinj Anötö-nga. Ma Pol lu Banabas sem yomgalôm sêwhinj ṅac, ma sem la ṅac bu takwê Anötö ndê mwasinj tu bu puc ṅac si sêkêṅ whinj dôṅ tôm bêc hoṅ.

⁴⁴ Sabat danj tiyham hôc asê, ma lau daêsam andô sêkac dau sa bu sêṅgô Pômdau ndê yom. Kêpiṅ bu lau malac-nga hoṅ sêmenj sêpitigenj.

⁴⁵ Tigenj lau Israel-nga ṅatô sêlic toṅ atu dinanj ma sem lêmuṅ ṅandô. Bocdinanj ṅac atac ṅandê ma sêsôm yom sac-sac daêsam bu sêṅgwiniṅ Pol ti ndê yom. ⁴⁶ Magoc inḷu Banabas sêlhac ti atac pa su ma sêo ṅac si yom ma sêsôm, “Anötö kêkinj alu bu asôm inj ndê yom asê têṅ mac lau Israel-nga muṅ. Magoc mac atec inj ndê yom. Mac atec bu atap seṅ andôc tamli-nga sa, a? Tu dinanj-nga dec alu oc ahuc mac siṅ, ma atêṅ lau nanj lau Israel dom, nanj andi. ⁴⁷ Pômdau dau gic atu alu bu akôm bocdinanj, tôm yom nanj Aisaya to pi Anötö ndê ṅac akinj bocdec bu:

Aô wanḷkinj am gitôm ṅawê bu têṅ lau nanj lau Israel dom, nanj ndi. Ma am oc sôm ṅawaê ṅayham asê pi aneṅ lêṅ wanem lau si-nga e tiapa yêc gameṅ hoṅ.” *[Ais 49:6]*

⁴⁸ Lau gameṅ apa-nga dinanj sêṅgô yom dau, ma ṅac atac ṅayham sa ma sêtoc Pômdau ndê yom sa. Ma lau hoṅ nanj Pômdau kêyalinj ṅac sa su bu sêtap seṅ sêndôc tali-nga sa, nanj sêkêṅ whinj.

⁴⁹ Ma Pômdau ndê yom gi tiapa gêm gameṅ hoṅ dinanj ahuc. ⁵⁰ Magoc yêc malac dinanj lau Israel-nga ṅatô sêṅgilí lau bata ti lauwhê tiwaê

nañ sêmbô gôlôwac Israel-nga ñalôm, ma sêkên kisa Pol lu Banabas ma sêmasuc inlu su yêc ñac si gameñ. ⁵¹ Bocdinañ inlu sêton kop su yêc si gahi bu tôc lau dau si giso asê, ma sêtên malac Aikoniam si. ⁵² Ma Anötö kên Ñalau Dabuñ gêm lau malac Antiok-nga nañ sêkên whiñ Yisu, nañ ahuc, ma sêmbô ti atac ñayham ñapañ.

14

Pol lu Banabas sem mêtê sêmbô malac Aikoniam

¹ Pol lu Banabas sêhóc asê malac Aikoniam, ma sêñkuc si gêbôm ma sêsóc lau Israel si lôm wê-nga si. Ma yêc dinañ inlu sem mêtê ñalên ñayham e lau daêsam sêkên whiñ Yisu, lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga sêwhiñ. ² Magoc lau Israel-nga nañ sêkóc inlu si yom sa ti sêkên whiñ dom, nañ sêngilí lau gameñ apa-nga e sêlic lau sêkên whiñ-nga sac. ³ Tu dinañ-nga Pol lu Banabas sêmbô malac Aikoniam ñasawa hic baliñ, ma sêlhac ñanga tu bu sêwhê Pômdau ndê yom sa-nga. Ma Pômdau kên ñaclai têt inlu bu sêkôm gêt dalô ti gêt atu-tu, tu bu puñ yom nañ inlu sêhoc asê pi in ndê mwasiñ, nañ dôñ. ⁴ Gêt dau kôm lau malac-nga sêwhê dau kóc, ñatô sêlhac sêwhiñ lau Israel-nga, ma ñatô sêlhac sêwhiñ aposel lu dinañ. ⁵ Têt dinañ lau Israel-nga ma lau gameñ apa-nga nañ sêkên kisa inlu, nañ sêkic yom sêwhiñ ñac si lau bata bu sêkôm inlu ñayom ma sêtuc inlu ña hoc ndu. ⁶⁻⁷ Tigeñ inlu sêngô ñapuc, ma bocdinañ dec sêlhô sêtên gameñ Likonia-nga si. Ma yêc gameñ dinañ, inlu sêkôm gwelen ñawaê

ņayham-ņga yêc malac Lистра ma malac Derbi ma yêc ñagameņ ñamakê-ņga.

Pol lu Banabas sêtêņ malac Lистра si

⁸ Yêc malac Lистра ñgac bôliņ daņ mbo, naņ gahi lu-lu tibalê. Dinda kôc iņ bocdinaņ, ma iņ kêsêlêņ daņ dom. ⁹ Têņ bêc daņ iņ ndôc gameņ naņ Pol gêm mêtê mbo, ma ñgô iņ ndê yom. Pol tahê iņ e kêyalê bu iņ kêņ whiņ Pômdau ñaņga tôm bu kôm iņ ñayham sa. ¹⁰ Dec Pol ta yom ña awha atu ma sôm, “Tisa lhac!” Ma ñagahô ñambwa ñgac dau tisa ma kêsêlêņ.

¹¹ Lau Likonia-ņga sêlic gêņ naņ Pol kôm, dec sêmbwêc yêc dau awha-ņga ma sêsôm, “Kec, anötöi sem ñamalac aņgô ma sêsip sêtêņ yac sêmeņ.” ¹² Ma sêhê ñaê Seus pi Banabas kêkuc ñac si anötö ñamata-ņga ndê ñaê. Ma sêsam Pol bu Hermes, kêkuc ñac si anötö apa daņ ñaê, ñahu bu iņ ñgac sôm yom-ņga. ¹³ Lau malac dinaņ-ņga si lôm tu sênem akiņ ñac si anötö apa Seus, naņ kalhac kêpiņ malac dau ñagatam. Ma anötö apa Seus ndê dabuņsiga daņ, ti ñac lau malac-ņga atac whiņ bu sêkêņ gêņ pi ya ti da têņ Pol lu Banabas. Dec iņ kôc makao gapoc ñatô ma gêņ ñatô tu sêņgôlôn makao ma sêkêņ ti da-ņga, ma ñac hoņ sêkac dau sa sêmbo malac dau ñasactô. ¹⁴ Magoc têņ ndoc aposel lu sêņgô gêņ dinaņ ñawaê, naņ sêkac si ñakwê kic bu sêtôc asê bu sêlic gêņ dau so sambuc. Ma sêsa ñalhu si, ma sêmbwêc yom bocdec bu, ¹⁵ “Ei! Mac akôm iņ dinaņ tu ake-ņga? Alu ñamalac atôm mac, ma ameņ bu asôm ñawaê ñayham asê têņ mac. Alu bu asôm têņ mac bu ahu

nem anötöi tasan hoj siñ ma anem daôm kwi ma anem akiñ Anötö Tali Njatau, nanj kêmasan undambê ti nom ma gwêc ti gêñ hoj. ¹⁶ Muñ-ñ ga inj kênj ñasawa têtj lau nom-ñga hoj bu sêkôm gêñ tôm si atac whiñ. ¹⁷ Magoc inj kêmwasinj lau nom-ñga ñapanj bu whê ñac si gauc sa pi inj. Inj kênj u gic akênj umboñ, dec mac nem ôm sem ñandô daêsam. Inj kênj gêñ danen-ñga daêsam têtj mac, ti gêñ ñayham-ñayham tu bu kôm mac atac ñayham-ñga.” ¹⁸ Inju sêwhê gêñ hoj dinan sa têtj lau dau, magoc lau ñatô si gauc sa dom, ma sêkôm ñanja bu sêkênj da têtj injlu.

¹⁹ Têtj dinan lau Israel-ñga ñatô nanj sêmenj akênj malac Antiok ma Aikoniam, nanj sêsôm yom daêsam têtj lau e sêkac si ñalôm kwi ma sêlic Pol lu Banabas sac. Dec sêtuc Pol ña hoc e gauc gêm bu inj mbac ndu su, goc sêhê inj sa malac ñamakê gi. ²⁰ Magoc lau sêkênj whiñ Yisu-ñga ñatô sêsa si sênjihi inj a huc, dec inj tisa ma mbu sôc malac Litra gi. Ma ñagalanjê injlu Banabas sêlhô sêtênj malac Derbi si.

Pol lu Banabas sêmbu sêtênj Antiok si

²¹ Inju sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac atu Derbi, e lau daêsam sêkênj whiñ Pômdau. Tinjambu injlu sêmbu si, ma sic lau sêkênj whiñ-ñga kêsi yêc malac Litra, Aikoniam, ma Antiok yêc gameñ Pisidia-ñga. ²² Sêpuc lau sêkênj whiñ-ñga dônj bu sêlhac ñanja ma sêhu si sêkênj whiñ siñ dom. Sêsôm têtj ñac bu, “Yac bu dambo Anötö ndê gôlinj ñapu, nanj inj gêñ saunj dom. Dalhac ñanja ma dahôc ñawapac dandic ñawaê.” ²³ Ma yêc lau sêkênj whiñ-ñga

ņatonņ hoņ naņ inļu sic kēsi, naņ Pol lu Banabas sēņyalin lau bata sa bu sēyob toņ tigen-tigen. Inļu sem mbec lau bata dau ma sēkēņ ñac sēsip Pômdau, naņ ñac hoņ sēkēņ whin in, naņ amba. Ma ñac hoņ sēhu gēņ danēņ-ņga sin tu bu sēteņ mbec-ņga, ma sēndac Pômdau bu puc lau bata dau dōņ. ²⁴ Inļu sic gameņ Pisidia-ņga kēsi su, goc sētēņ gameņ Pampilia-ņga si. ²⁵ Yēc dinan sēhoc ñawaē ñayham asē yēc malac Pega, ma tiņambu sēsa malac Atalia si. ²⁶ Ma yēc Atalia sēpi waņ daņ, ma sēmbu sētēņ malac Antiok naņ yēc gameņ Siria-ņga si. Muņ-ņga lau yēc malac d au sēņyalin inļu sa ma sēteņ Anötö bu êmwasiņ inļu tu gwelen naņ kwahic dec inļu sic bata su-ņga. ²⁷ Sēhōc asē su goc sēkac lau sēkēņ whin-ņga hoņ sa, ma sic miņ gēņ hoņ naņ Anötö gēm inļu sa bu sēkôm. Ma sēsôm asē tēņ ñac bu kwahic dec Anötö gēlēc gatam su tēņ lau naņ lau Israel dom, dec ñac si lau daēsam sēkēņ whin Yisu. ²⁸ Ma inļu sēmbu sēwhin lau sēkēņ whin-ņga yēc malac Antiok ñasawa baliņ.

15

Lau atu-tu sēkac sa sēmbu Jerusalem

¹ Lau sēkēņ whin-ņga ñatō akēņ gameņ Judia-ņ ga sēhōc asē Antiok, ma sēndōhōņ yom tēņ lau sēkēņ whin-ņga naņ lau Israel dom, naņ bocdec bu, “Mac bu asē nem laungac si ñamlic ñatō su aņkuc pwac naņ Moses to yom pi, naņ dom, dec oc tōm dom bu Anötö nem mac si.” ² Tu yom dinan-ņga dec kisa atu yēc Pol lu Banabas ma lau gameņ Judia-ņga dinan ñasawa, ma sēsen dau

ņapan pi yom dau. Bocdinaņ lau sêkêņ whiņ-ņga sêņyaliņ Pol lu Banabas ma lau sêkêņ whiņ-ņga ñatô sa, ma sêņkiņ ñac bu sêpi Jerusalem sêndi ma sêņgô lau aposel ti lau bata si gauc pi yom dau. ³ Sêņkiņ ñac si su, ma têņ ndoc Pol ti lau dau sêņsêlêņ sêmbo seņ, naņ sic miņ têņ lau sêkêņ whiņ-ņga yêc gameņ Pionisia ti Samaria-ņga, pi ñac si gwelen têņ lau naņ lau Israel dom. Sêwhê sa bu lau apa daêsam sêkac si ñalôm kwi ma sêkêņ whiņ Pômdau. Ma yom dau kôm lau sêkêņ whiņ-ņga hoņ atac ñayham atu. ⁴ Ma têņ ndoc sêhôt asê Jerusalem, naņ lau sêkêņ whiņ-ņga ti aposel ma lau bata sêkôt ñac sa. Ma iņlu sic miņ gêņ hoņ naņ Anötö gêm iņlu sa bu sêkôm.

⁵ Têņ dinaņ lau Palêsai ñatô naņ sêkêņ whiņ Yisu, naņ sêtisa ma sêsôm, “Yac gauc gêm tidôņ bu dandic atu bu lau gameņ apa-ņga naņ sêkêņ whiņ Yisu, naņ sêsê laungac si ñamlic ñatô su ma sêsôt Moses ndê yomsu ñapu.” ⁶ Goc sêkac lau aposel ti lau bata hoņ sa sêpitigeņ bu sêkôt gauc pi yom dau. ⁷ Sêsôm yom ñasawa baliņ su, goc Pita tisa ma sôm, “Asidôwai, gauc nem gêņ naņ Anötö kôm têņ lau gameņ apa-ņga ñatô, têņ têm dê gi su. Mac aņyalê su bu iņ gêlic ñayham bu ñac sêņgô ñawaê ñayham sa aô dauņ whaņsuņ, ma sêkêņ whiņ. ⁸ Anötö naņ kêyalê ñamalac hoņ si ñalôm, naņ kêņ Ñalau Dabuņ têņ ñac tôm iņ kêņ têņ yac, dec tôt asê bu iņ ndê mwasiņ gic ñac ñawaê whiņ. ⁹ Iņ kêmasaņ ñac si ñalôm ñawasi sa tu ñac si sêkêņ whiņ-ņga, gitôm iņ kôm têņ yac. Gêņ dau whê sa bu iņ gêlic yac hoņ bu lau kaiņ tigeņ. ¹⁰ Magoc iņ

kôc ñac sa tu sêñkuc Moses ndê yomsu-nga dom. Yomsu dau kên ñawapac têt yac ti damañi, nañ datôm dom bu dahôc. Bocke dec mac bu akên ñawapac dau sac lau gameñ apa-nga nañ sêkên whiñ, nañ si bakêyac? Mac bu akôm bocdinañ dec oc añsahê Anötö, ma mboe oc kôm iñ atac ñandê. Ma mac oc alhac iñ ndê lêt nem lau si-nga ahuc. ¹¹ Magoc yac dakên whiñ bu Anötö gêm yac lau Israel-nga si tu mwasiñ nañ datap sa ñambwa yêc Pômdau Yisu-nga. Ma ñac lau dindê bocdinañ.”

¹² Ma têt dinañ Banabas lu Pol sic miñ yom pi gêt dalô ti gêt atu-tu nañ Anötö gêm iñlu sa bu sêkôm yêc lau gameñ apa-nga ñalôm. Ma lau hoñ nañ sêkac sa sêndöc, nañ sem dôñ ma sêkên dança iñlu si yom. ¹³ Iñlu si yom pacndê, goc Jems sôm yom asê bocdec bu, “Asidôwai, aṅgô aneñ yom. ¹⁴ Pita whê sa têt yac su pi gêt nañ Anötö kôm bu kôc lau gameñ apa-nga ñatô sa sêti iñ ndê. ¹⁵ Gêt dau kêkuc yom nañ propet dan to muñ su bocdec bu:

¹⁶ Pômdau sôm, ‘Tiñambu aö oc wambu wameñ, ma wapuc Dawid ndê gôliñ kiñ-nga dôñ tiyham. Dawid ndê gôliñ dau kwahic dec tisac gitôm andu nañ tiakwa su, magoc aö oc wakwê sa tiyham. ¹⁷ Ñalêt dinañ dec wamasañ lêt bu lau sêñsalê aö, ma sêtigasuc aö tiyham. Ma lau gameñ apa-nga nañ gahê aneñ ñ aê pi ñac, nañ sêwhiñ.’ Pômdau, nañ oc kôm gêt dau ñandô sa, nañ ndê yom dau dinañ. ¹⁸ Iñ kêmasañ lêt dau gwanañ su.”

[Amos 9:11-12]

¹⁹ Goc Jems sôm, “Bocdinaŋ aö gauc gêm bu lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkac si ŋalôm kwi ma sêsôc Anötö ndê göliŋ ŋapu, naŋ oc dakêŋ ŋawapac têtŋ ŋac dom. ²⁰ Mba! Dato bapia têtŋ ŋac, ma dakêŋ puc ŋac bu sêneŋ gêtŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ anötöi gwam, naŋ dom, bu gêtŋ dau ŋadômbwi yêc Anötö aŋgô-ŋga. Danem la ŋac bu sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga dom, ma sêneŋ bôc naŋ sêkiŋ ndu ma wata ti dac naŋ dom. ²¹ Yom dau dinaŋ. Moses ndê yom, naŋ oc sêŋyalê su, ma bocdinaŋ dato yom pi dom. Bu lau sem mêtê pi Moses ndê yom yêc malac atu-tu hoŋ gitôm yala daêsam su, ma sêsam iŋ ndê buku yêc ŋac si lôm wê-ŋga tôm bêc Sabat-ŋga hoŋ.”

Sêto bapia têtŋ lau gameŋ apa-ŋga

²² Têtŋ dinaŋ lau aposel ti lau bata, ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ si ŋalôm tigeŋ, bu sêŋyaliŋ ŋac si lau ŋatô sa, bu sêtêtŋ Antiok sêwhiŋ Pol lu Banabas sêndi. Ŋac s êŋyaliŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si ŋgac bata lu sa, naŋ Judas, naŋ sêsam iŋ ndê ŋaê daŋ bu Basabas, lu Sailas. ²³ Ma sêto bapia daŋ bu iŋlu sêkôc tôhôn, naŋ sôm yom bocdec bu:

Yac ato bapia dindêc têtŋ mac lau gameŋ apa-ŋga naŋ akêŋ whiŋ Pômdau, yêc malac Antiok ma gameŋ Siria-ŋga ti Silisia-ŋga. Mac nem asidôwai yac lau aposel ti lau bata lec, akôm acsalô ŋayham têtŋ mac.

²⁴ Yac atap sa bu yac mba lau ŋatô sêhôt asê mac, ma sêkôm mac nem ŋalôm ŋawapac

tu ñac si yom pi mêtê dasê laungac ñamlic-
 ñga. Yac aŋkiñ lau dau sêtêñ mac sêloc
 dom. ²⁵ Bocdinañ yac hoñ gauc gêm tidôn bu
 aŋyaliñ lau ñatô sa ma aŋkiñ ñac sêtêñ mac
 sêloc sêwhiñ yac mba silip ñayham lu, nañ
 Pol lu Banabas. ²⁶ Inlu sêkêñ dau sambuc
 bu sêhoc Pômdau Yisu Kilisi ndê ñawaê
 ñayham asê, ma sêtôc dau dom bu sêmbac
 ndu tu in ndê ñaê-ñga. ²⁷ Ma kwahic dec
 yac aŋkiñ Judas lu Sailas sêwhiñ inlu sêtêñ
 mac sêloc, bu sêpuc yom bapia dindec-ñga
 dôñ. ²⁸ Yac bu akêñ ñawapac têñ mac dom,
 tigeñ bu anem la mac. Ma yac akêñ whiñ
 bu Ñalau Dabuñ oc puc yac mba yom dau
 dôñ. Yom dau bocdec. ²⁹ Aneñ gêñ daneñ-
 ñga nañ lau sêkêñ ti da têñ anötôi gwam,
 nañ dom. Aneñ bôc nañ sêkiñ ndu ma wata
 ti dac, nañ dom. Ma akôm mêtê mockaiñ-
 ñga dom. Ayob daôm bu ambo ahê gêñ dau,
 nañ dec oc akôm mêtê ñayham. Yom dau
 dinañ. Acsalô ñayham têñ mac hoñ.

³⁰ Sêto bapia dau su, goc sêñkiñ lau dau sêtêñ
 Antiok si. Ma yêc dindê, ñac sêkac lau sêkêñ
 whiñ-ñga sa, ma sêkêñ bapia dau têñ ñac. ³¹ Lau
 sêkêñ whiñ-ñga sêsam, dec puc ñac dôñ ma
 kôm ñac atac ñayham sa. ³² Judas lu Sailas dau
 propet lu, ma sêsôm yom ti sêkêñ gauc ñayham
 daêsam têñ lau sêkêñ whiñ-ñga, bu sêpuc ñac
 dôñ. ³³ Sêmbo sêwhiñ ñac bêc ñatô, goc lau
 sêkêñ whiñ-ñga sem mbec inlu ña yom malô,
 ma sêñkiñ inlu sêmbu sêtêñ gôlôwac dabuñ
 Jerusalem-ñga, nañ sêñkiñ inlu sêmeñ, nañ si

tiyham. [³⁴ Magoc Sailas gauc gêm bu mbo malac Antiok.] ³⁵ Ma Pol lu Banabas sêmbo malac Antiok, ma inlu sêwhiņ lau daêsam, sêmbo ti sêndôhôn lau ma sêhoc Pômdau ndê yom asê.

Pol lu Banabas sêhu dau siņ

³⁶ Tiņambu Pol sôm yom têtņ Banabas bocdec bu, “Aô gauc gêm bu hêclu dambu datêtņ malac hoņ naņ muņ-ņga dahoc Pômdau ndê yom asê dambo, naņ dandi. Dandic lau kêsi yêc dindê, ma dalic bu ñac sêmbo ñalêtņ bocke.” ³⁷ Banabas tac whiņ bu sêkôc Jon naņ sêsam in ndê ñaê daņ bu Mak, naņ whiņ inlu ndi. ³⁸ Magoc Pol gêlic gauc dau bu yham dom. Nahu bu muņ-ņga Jon hu inlu ma inlu si gwelen siņ yêc gameņ Pampilia-ņga. ³⁹ Tu yom dinaņ-ņga Pol lu Banabas sêseneņ dau e sêhu dau siņ. Banabas kôc Mak ma inlu sêpi waņ daņ ma sêtêtņ nduc Saipras si. ⁴⁰ Magoc Pol kêyaliņ Sailas sa bu êņsêlêtņ whiņ in ndi. Asidôwai Antiok-ņga sem mbec inlu ma sêteņ Pômdau bu puc inlu dôn ña in ndê mwasin, ma tiņambu inlu sêlhô si. ⁴¹ Ma inlu sic gameņ Siria ti Silisia-ņga kêsi ma sêpuc lau sêkêtņ whiņ-ņga dôn yêc gameņ dinaņ.

16

Timoti kôm gwelen whiņ Pol lu Sailas

¹ Pol lu Sailas sêhóc asê malac Derbi, ma tiņambu sêtêtņ malac Listra si. Yêc malac dinaņ ñgac kêtņ whiņ-ņga daņ ñaê Timoti mbo. In dinda in awhê Israel-ņga daņ naņ kêtņ whiņ Pômdau, ma Timoti damba in ñgac Grik-ņga.

² Lau sêkêtņ whiņ-ņga naņ sêmbo malac Listra

ma Aikoniam sêlic Timoti bu ngac ñayham ma sêmpin in. ³ Pol tac whin bu Timoti êñsêlên ti kôm gwelen whin in. Tigen in kêyalê bu lau Israel-nga hon nan sêmbo gameñ dinañ, nan sênjalê bu Timoti damba in ngac Grik-nga. Tu dinañ-nga in sê Timoti ndê ñamlic ñatô su. ⁴ Tiñambu sênjêlên sêlom-sêlom malac, ma sêhoc yom nan lau bata ti lau aposel sêmatin tidôn yêc Jerusalem, nan asê têt lau sêkên whin-nga bu sênkuc. ⁵ Ñalên dau dinañ Anötö puc lau si sêkên whin dôn yêc malac hon dinañ, ma tòm bêc hon lau sêkên whin-nga si toñ kêsôwec tiatu.

Pol yêc mbê pi ngac Masedonia-nga

⁶ Ñalau Dabuñ kalhac Pol ti lau nan sêwhin in ahuc, bu sênem mêtê yêc gameñ Esia-nga têt ñasawa dinañ dom. Bocdinañ dec ñac gacgen sêmbo gameñ Prigia ti Galesia-nga, ma sêkôm gwelen sêmbo dinañ. ⁷ Têt ndoc sêhoc asê gameñ Misia-nga ñabatin, ma bu sêsôc malac Bitinia sêndi, nan Yisu ndê Ñalau kalhac ñac ahuc tiyham. ⁸ Bocdinañ sêhoc gêlêc gameñ Misia-nga ma sêsip malac Troas si. ⁹ Têt ôbwêc dinañ Pol yêc mbê ma gêlic ngac dañ akên gameñ Masedonia-nga meñ kalhac in anjô-nga, ma teñ in bocdec bu, “Têt Masedonia mwen ma nem yac sa.” ¹⁰ Pol yêc mbê dau su ma whê sa têt yac* e anyalê bu Anötö mbwêc yac bu anem

* **16:10** Yêc ñabatin 10 Luk to yom ‘yac,’ dec têt asê bu in dau mbo whin Pol têt ndoc dinañ e tòm ndoc sêtêt malac Pilipai si - yêc ñabatin 19 in to ‘yac’ tiyham dom. In kôm ñalên tigen yêc Apo 20:5–21:18; ma 27:1–28:16.

mêtê têt lau Masedonia-nga. Bocdinaŋ dec yac aŋsahic daŋ bu atêt lau dau andi.

Lidia kôc Pol ndê yom sa ma kêŋ whiŋ Yisu.

¹¹ Yac api waŋ yêc Troas ma solop atêt nduc Samotres a, ma ŋagalaŋsê yac ahu nduc dau siŋ ma asôc baö yêc malac Niapolis. ¹² Goc yac aŋsêlêŋ atêt malac Pilipai a a mbo bêc ŋatô. Malac dau ti gameŋ Masedonia-nga ŋa-malac atu, ma lau Rom-nga naŋ sem gôliŋ gameŋ dau, naŋ sêndöc malac dinaŋ.

¹³ Têt Sabat daŋ yac ahu malac dau siŋ, ma asa atêt bu daŋ yêc malac dau ŋamakê a. Yac gauc gêm bu mboe gameŋ dinaŋ, iŋ lau ŋatô si gameŋ sêteŋ mbec-nga. Ma yac atap lauwê ŋatô sa, naŋ sêkac sa sêmbo dindê, dec andöc sic ma ac hu asôm yom têt ŋac. ¹⁴ Lauwê naŋ sêŋgô yom dau, naŋ si daŋ iŋ Lidia. Iŋ awhê tidulu po ŋadalô-nga, naŋ meŋ akêŋ malac Tayatira, ma iŋ awhê toc Anötö sa-nga. Têt ndoc iŋ ŋgô Pol ndê yom, naŋ Pômdau kac iŋ ndê ŋalôm bu kôc yom dau sa ma kêŋ whiŋ Yisu. ¹⁵ Dec Lidia ti lau hoŋ naŋ sêndöc iŋ ndê andu naŋ sêliŋ saŋgu. Ma tiŋambu iŋ sôm têt yac, “Mac bu alic aö gitôm awhê naŋ kêŋ whiŋ Pômdau, dec amenŋ ambo aneŋ andu.” Ma iŋ piŋkap yac ŋapaŋ e yac awhiŋ iŋ a.

Pol lu Sailas sêndöc gapocwalô

¹⁶ Têt ndoc daŋ yac bu atêt gameŋ naŋ lau sêteŋ mbec sêmbo, naŋ andi, ma awhê daŋ meŋ tap yac sa. Iŋ awhê akiŋ ŋambwa daŋ, ma ŋalau daŋ mbo whiŋ iŋ ma hoc yom asê pi gêt naŋ oc

menj sa tiŋambu. Lau daêsam êlêmê sêtêŋ in si, bu inj whê yom sa pi gêŋ nanj oc hôc asê ñac têtj têtj ñambu-ŋga. Ma awhê dau ndê ñadaui sêtap awa atu sa tu inj-ŋga. ¹⁷ Têtj têtj dinaŋ yac aŋsêlêŋ awhiŋ Pol, ma awhê dau kêkuc yac ma mbwêc bocdec bu, “Lau dindéc sem akiŋ Anötö Ñawasi ti Ñaclai Ñadau, ma sêwhê yom sa pi lêtj Anötö nem mac si andöc tamli ñapan-ŋga.” ¹⁸ Tôm bêc daêsam inj kôm boc-dinaŋ e mbô Pol ñalôm sa. Goc inj kac dau kwi ma sôm têtj ñalau bu, “Tu Yisu Kilisi ndê ñaê-ŋga, dec wandic atu am bu sa yêc awhê dinaŋ.” Ma ñagahô eŋ ñalau hu awhê dau siŋ.

¹⁹ Têtj ndoc dinaŋ awhê dau ndê ñadaui sêŋyalê bu ñac si lêtj sêkôc awa-ŋga pacndê. Dec sêlô Pol lu Sailas dônj ma sêhê inlu sa sêsôc malac lôm sêtêŋ lau atu-tu si. ²⁰ Sêkêŋ inlu sêlhac lau sêmatôc yom-ŋga si aŋgô-ŋga, ma sêsôm, “Ñgac lu dindéc inlu ñgac Israel-ŋga. Ma sêmenj bu sêli lau malac-ŋga si ñalôm sa. ²¹ Bu inlu sêkac lau bu sêŋkuc mêtê ñatô nanj yac lau Rom-ŋga bu taŋkuc, dec oc so yac neŋ ñagôliŋ.” ²² Awhê akiŋ dau ndê ñadaui sêŋgôliŋ yom dinaŋ pi Pol lu Sailas, ma lau malac-ŋga sêpuc yom dau dônj. Bocdinaŋ lau sêmatôc yom-ŋga sêkêŋ yatu bu sêkac inlu si ñakwê su ma sêhi inlu ña sô. ²³ Sêhi inlu ña sô sac andô, goc sêkêŋ inlu sêndöc gapocwalô. Ma sêsôm yom ñaŋga têtj ñgac nanj yob gapocwalô bu yob inlu ñapep. ²⁴ Inj ñgô yom dau su dec kêŋ inlu sêndöc ñalôm danj, nanj yêc andu gapocwalô-ŋga dau ña-ñalôm andô. Ma inj sô inlu gahi dônj gêm

daminj a.

²⁵ Timaninjhu Pol lu Sailas sêtenj mbec ti sem wê sêmpinj Anötö, ma lau gapocwalô-nga ñatô sêkêñ danja injlu. ²⁶ Sem wê sêmbo ma t iyhô atu gêm dec andu gapocwalô-nga wiwic sa. Ma gatam gapocwalô-nga honj sêlêc dau su, ma sen gapocwalô-nga suc yêc lau honj. ²⁷ Têñ têtîm dinanj ñgac yob gapocwalô-nga tali sa ma gêlic bu gatam honj kac sa su. Inj gauc gêm bu lau honj oc sêlhö si su, dec púc inj ndê bienj baliñ sa bu kuñ dau ndu. ²⁸ Magoc Pol mbwêc, “Kôm daôm ñayom dom. Yac honj kelec ambo!” ²⁹ Goc ñadau sôm bu lau sêtunj ya sa sêmenj, ma sôc gapocwalô gi. Inj hu dau sip nom yêc Pol lu Sailas gahi-nga, ma töc dau ti kêtitec ñandô. ³⁰ Malô goc inj wê injlu sêsa awê si ma ndac injlu, “O ñgac atu lu. Aö wakôm sake bu watap senj wandöc tanjli-nga sa?” ³¹ Ma injlu sêo yom ma sêsôm, “Kêñ whinj Pômdau Yisu, dec am oc tap Anötö ndê mwasinj nem am si-nga sa. Am ti am nem lau honj nanj ambo nem andu, nanj asa lêtj tigerj dinanj.” ³²⁻³³ Têñ ôbwêc dinanj ñgac yob andu gapocwalô-nga kôc injlu ma kégwasinj injlu gamboc. Ma injlu sêwhê Pômdau ndê yom sa têtj inj ti lau honj nanj sêmbo inj ndê andu. Ma inj ti ndê lau honj sêlinj sanju. ³⁴ Tinjambu inj kôc injlu sêsôc inj ndê andu si ma kêñ gêtj danenj-nga injlu senj. Inj tac ñayham atu bu inj ti ndê lau honj kwahic dec sêkêñ whinj Anötö.

³⁵ T êñ galañsê bêbêc lau sêmatôc yom-nga sêñkinj lau sinj-nga ñatô sêtênj ñgac yob gapocwalô-nga si, bu sêsôm têtj inj bu êñgapwêc Pol

lu Sailas su. ³⁶ Ngac naŋ yob andu gapocwalô-nga ngô yom dau, goc sôm têtj Pol, “Lau sêmatôc yom-nga sêkêŋ yom meŋ bu wangapwêc amlu Sailas su yêc gapocwalô. Bocdinaŋ amlu alhō andi ti yom malô.” ³⁷ Magoc Pol sôm têtj lau s iŋ-nga dinaŋ, “Alu ngac Israel-nga, magoc alu ngac Rom-nga† awhiŋ. Sêmatôc alu mba yom ŋapep dom, ma sic alu yêc lau hoŋ aŋgô-nga e sêkêŋ alu andôc dec. Ma bocke dec ŋac bu sêhu alu siŋ gelec alhō andi? Mba! Ŋac dau sêmeŋ ma sêwê alu asa andi.”

³⁸ Lau siŋ-nga dinaŋ sêmbu si ma sic miŋ yom dau têtj lau sêmatôc yom-nga. Ŋac sêŋgô bu Pol lu Sailas iŋlu ngac Rom-nga sêtôm ŋac, dec ŋac sêtôc dau atu. ³⁹ Goc ŋac sêtêŋ gapocwalô si ma sêkôm bu sênem malô iŋlu si ŋalôm. Sêkôc iŋlu su yêc andu gapocwalô-nga, ma sêwê iŋlu sêsa si. Ma sêndac iŋlu bu sêhu malac dau siŋ. ⁴⁰ Têtj ndoc Pol lu Sailas sêhu gapocwalô siŋ, naŋ iŋlu sêtêŋ Lidia ndê andu si. Sêkac lau sêkêŋ whiŋ-nga hoŋ sa, ma sêsôm yom ŋayham daêsam tu sêpuc ŋac dôŋ-nga. Ma tiŋambu sêhu ŋac siŋ.

17

Lau sêkêŋ kisa Pol lu Sailas yêc Tesalonika

† **16:37** Yom dau ŋahu sêsôm yêc Yom Inglis bu ‘citizenship.’ Pol whê iŋlu Sailas sa bu citizen Israel-nga, ma citizen Rom-nga whiŋ. Lau Rom si ŋagôliŋ daŋ kêŋ yao bu sêhi citizen Rom-nga dom, bocdinaŋ gêtj naŋ sêkôm têtj iŋlu Sailas, naŋ gêtj so. Alic yom ŋatô yêc Apo 22:25-29.

¹ Inlu sênsêlêṅ si sêsa seṅ têṅ malac Ampipolis ma Apolonia, ma gacgeṅ si e sêhóc asê Tesalonika. Yêc malac dinaṅ lau Israel si lôm wê-ṅga daṅ kalhac. ² Pol kêkuc inṅ ndê mêtê, ma têṅ Sabat sôc lôm wê-ṅga dau gi. Ma gitôm Sabat tō inṅ gêm yomgalôm whiṅ lau yêc dindê, bu whê ṅac si gauc sa pi Anötō ndê yom daêsam naṅ sêto yêc muṅ su naṅ. ³ Inṅ whê sa ma tōc asê bu Mesaya gic waê bu hóc ṅandê e mbac ndu, ma tisa akêṅ lau batê-ṅga ma mbo tali tiyham. Dec inṅ sôm têṅ ṅac, “Kwahic dec aō wasôm têṅ mac bu Yisu inṅ Mesaya dau. Yom ṅandô!” ⁴ Lau Israel-ṅga ṅatō sêkêṅ whiṅ ma sêlhac sêwhiṅ Pol lu Sailas. Ma lau Grik-ṅga daêsam naṅ sêtoc Anötō sa, naṅ sêkêṅ whiṅ, ma lauwhê tiwaê daêsam bocdinaṅ.

⁵ Magoc lau Israel-ṅga ṅatō sem lêmuṅ Pol lu Sailas, dec sêsôc malac lôm si, ma sêkac lau sac ṅatō sa sêpitigeṅ, ma sêṅgilí ṅac tu bu sêndic hu kisa. Ṅac sêṅyalê bu Pol lu Sailas sêyêc Jason ndê andu, dec sênti sêtêṅ andu dau si, bu sêhê inlu sêsa sêmeṅ. ⁶ Magoc sêtap inlu sa dom, ma bocdinaṅ sêkôc Jason ti lau sêkêṅ whiṅ-ṅga ṅatō ma sêkêṅ ṅac sêlhac lau bata malac-ṅga aṅgô-ṅga. Ma sêsôm ṅa awha atu, “Lau naṅ sêli lau ṅalôm sa yêc gameṅ hoṅ, naṅ kwahic dec sêmeṅ sêkôm yêc yac neṅ malac. ⁷ Ma Jason, ṅac dindêc, inṅ kôc ṅac sa sêmbô inṅ ndê andu. Ṅac sêsôc †Sisa ndê ṅagôlinṅ ṅapu dom, ma ṅac hoṅ sêsôm bu kiṅ daṅ tiyham mbo, naṅ ndê ṅaê Yisu.” ⁸ Lau bata ti lau toṅ dinaṅ ma lau malac-ṅga hoṅ sêṅgô yom dinaṅ e gêli ṅac si ṅalôm

sa nandô. ⁹ Goc sêsôm bu Jason ti in̄ ndê lau sênemlhi dau su yêc gapocwalô. Semlhi su goc sêkêñ n̄ac sêlhô si.

Pol lu Sailas sêtêñ malac Berea si

¹⁰ Lau sêkêñ whiñ-nga yêc Tesalonika sêhôn e n̄asec sa su, goc sêñkiñ Pol lu Sailas sêlhô sêtêñ malac Berea si. Sêhôn asê su sêmbo malac dinañ, ma sêsôc lau Israel si lôm wê-nga si ma sem mêtê. ¹¹ Lau Berea-nga n̄ac lau si mêtê n̄ayham hóc gêlêc lau Tesalonika-nga si mêtê. Sêkêñ dan̄ga n̄apep têtñ Pol lu Sailas si yom pi Yisu, ma sêkôc sa ti atac whiñ. Ma tòm bêc hon̄ sem dôhôn yom dau whiñ Anötô ndê yom nan̄ sêto mun̄ su yêc nan̄. N̄ac bu sêñyalê in̄lu si yom bu yom n̄andô me mba. ¹² Ma lau Israel-nga daêsam sêkêñ whiñ Yisu, ma yêc lau Grik-nga, lauwhê tiwaê ma laun̄gac daêsam sêkêñ whiñ bocdinañ.

¹³ Malô goc lau Israel-nga yêc malac Tesalonika sêngô n̄awaê bu Pol gêm Anötô ndê mêtê têtñ lau mbo Berea. Dec n̄ac sêtêñ Berea si, bu sêli lau n̄alôm sa bu sêkêñ kisa Pol lu Sailas. ¹⁴ Tu dinañ-nga lau sêkêñ whiñ-nga sêñkiñ Pol kôlhô têtñ malac dan̄ yêc gamen̄ gwêc-nga gi. Magoc Sailas lu Timoti gacgen̄ sêmbo malac Berea. ¹⁵ Lau nan̄ sêhon̄ Pol ma sêsa sen̄ sêwhiñ in̄, nan̄ sêkôc in̄ sêsip malac Atens si. Goc Pol kêkiñ n̄ac sêmbo si, ma sôm bu sêkêñ yom têtñ Sailas lu Timoti bu sêtêñ in̄ sêmen̄ n̄agahô.

Pol gêm mêtê yêc Atens

16 Pol hõn injlu mbo Atens, ma gêlic anõtöi gwam daêsam sêlhac malac lôm, dec kôm inj ñalôm ñawapac. 17 Bocdinañ inj sôc lôm wê-nga gi ma gêm yomgalôm whiñ lau Israel ti lau Grik-nga nañ sêtoc Anõtö sa. Ma tøm bèc hoñ inj sôc malac lôm gi tap lau ñatô sa, ma whê Anõtö ndê yom sa têtñ ñac bocdinañ. 18 Yêc Atens lau ñatô sêmbo, nañ êlêmê sem yomgalôm pi gêtñ hoñ ñahu sêwhiñ dau. Sêsam ñac bu lau Epikuria ma lau Stoik. Têtñ ndoc ñac si lau ñatô sêngô Pol sôm ñawaê ñayham asê pi Yisu, ma pi lêtñ datisa akêtñ lau batê-nga, nañ ñac sic hu sêseñ inj ndê gauc ti yom ñatô. Lau ñatô sêsôm, “Ñgac dindec sôm yom daêsam ñapañ, ñahu bocke?” Ma ñatô sêsôm, “Mboe inj bu nem yac neñ gauc kwi tu bu dakêtñ whiñ anõtöi apa-nga.” 19 Bocdinañ dec sêwê inj sêtêtñ gameñ nañ sêsam bu Areopagas, gameñ nañ lau nañ sêkip gêtñ ñahu sa-nga êlêmê sêkac sa sêmbo. Ñac sêkêtñ Pol kalhac lau Areopagas-nga añgô-nga, ma sêndac inj bocdec bu, “Gitôm bu am whê yom wakuc nañ am kêdôhôn têtñ lau, nañ sa têtñ yac? 20 Yac añgô am nem yom tøm yom wakuc andô dañ, ma yac bu añyalê yom dau ñahu.” 21 Lau Atens ti lau apa hoñ nañ sêndöc malac dinañ, nañ sêmbo tu sêngô yom ti sênem yomgalôm ñapañ pi gauc wakuc bocke nañ hóc asê ñac-nga. Ñac si gwelen dañ mba. Tu dinañ-nga dec ñac bu sêngô Pol ndê yom.

22 Ma Pol tisa kalhac lau añgô-nga yêc Areopagas, ma sôm, “O mac lau Atens-nga. Aõ kayalê bu mac akôm gêtñ daêsam tu bu anem akiñ anõtöi

nom-nga. ²³ Bu aö kasêlêñ ti gatôc gwanij gêñ hoñ nañ mac amasañ tu anem akiñ mac nem anötöi-nga. Ma aö gatap alta dañ sa, nañ mac ato yom pi bocdec bu, ‘Anötö nañ yac tam gauc, nañ ndê alta.’ Anötö nañ mac am akiñ magoc am gauc iñ, nañ kwahic dec aö oc wawhê iñ sa têtñ mac. ²⁴ Iñ Anötö, nañ kêñ nom ti gêñ hoñ, ma iñ undambê ti nom ñadau. Ma bocdinañ iñ ndöc lôm dabuñ nañ ñamalac amba sêmasañ, nañ dom. ²⁵ Ma gêñ nañ ñamalac sêmasañ, nañ oc nem iñ sa ñalêñ bocke? Bu iñ pônnda gêñ dañ dom. Ma iñ dau kêñ wayahô têtñ ñamalac bu sêmbö tali ma kêñ gêñ hoñ bocdinañ. ²⁶ Iñ kêñ ñamalac ñamata-nga mbo nom e kwahic dec lau titoñ-titoñ hoñ sêsa akêñ ñgac tigenñ dinañ, ma sem nom ñagameñ sambob ahuc. Lau titoñ-titoñ hoñ si gameñ ñabatiñ, nañ Anötö kêyalin sa gwanañ su, ma têtñ bu lau toñ tigenñ-tigenñ si ñaclai tiatu ma tisañ, nañ kêmatiñ tidôn gwanañ su bocdinañ. ²⁷ Anötö kôm gêñ hoñ dinañ tu bu lau sêlic, ma sêñsalê iñ e sêtap iñ sa. Magoc iñ mbo baliñ têtñ yac lau tigenñ-tigenñ dom. ²⁸ Tôm yom ñagauc dañ nañ mac daôm nem ñgac dañ to muñ su, nañ sôm, ‘Tu Anötö ndê ñaclai-nga dec yac dambo tañli ma tañsêlêñ, ma yac neñ ñahu yêc sip iñ-nga.’ Ma mac nem ñgac dañ tiyham to yom ñagauc dañ bocdec bu, ‘Yac dati iñ ndê balêkoc.’ ²⁹ Yac dati iñ ndê balêkoc ma bocdinañ yac bu gauc nem bu iñ gitôm gol me silba me hoc me ñagatu dañ, nañ ñamalac sêmasañ tôm ñac si gauc, nañ dec yac gauc gêm yom so pi iñ. ³⁰ Muñ-nga lau daêsam gauc gêm

yom bocdinañ, bu sênyalê Anötö dom. Magoc in kên ñagêyô tên ñac dom. Tigen kwahic dec in gic atu bu lau hoñ sênem dau kwi. ³¹ Bu in kêyalin bêc dañ sa bu êmatôc lau nom-nga hoñ, ma in oc kôm gên dau ênkuc in ndê lên gitên. Ma in k êyalin ñgac dañ sa bu kôm gwelen dau. In un ñgac dau sa akên lau batê-nga, dec tôc gên dau tiawê tên lau hoñ sêlic.”

³² Tên ndoc sêngô Pol ndê yom pi lau sêtisa akên lau batê-nga, nañ lau ñatô sêpu in. Magoc lau ñatô sêsôm, “Yac bu aňgô am nem yom pi gên dinañ tiyham.” ³³ Ma tên dinañ Pol tisa ma hu lau nañ sêndöc Areopagas, nañ siñ. ³⁴ Lau ñatô sênkuc Pol ma sêkên whin Yisu. Ñac si dañ in Dionisias, nañ muñ-nga ndöc whin lau nañ sêkac sa yêc Areopagas. Ma awhê dañ ñaê Damaris ma lau ñatô sêkên whin bocdinañ.

18

Pol mbo malac Korin

¹ Tiñambu Pol hu Atens siñ ma tên malac Korin gi. ² Yêc dinañ in tap ñgac Israel-nga dañ sa, nañ ndê ñaê Akwila. In dinda kôc in yêc gameñ Pontus-nga, ma muñ-nga inlu ndê awhê Prisila sêndöc malac Rom yêc gameñ Itali-nga. Magoc tiñambu Kiñ Klaudias kên yatu bu lau Israel-nga hoñ sêhu malac Rom siñ, dec inlu Prisila sêlhö si sêmbö malac Korin. Tên ndoc Pol hóc asê, nañ gi gêlic inlu. ³ Akwila lu Prisila i ñlu awhê lu ñgac sêkôc bôc ñamlic ma po ma sêsi pitigen tu sêmasañ bac-nga. Pol kêyalê gwelen dau tidôn whin, bocdinañ dec mbo whin inlu,

ma sêkôm gwelen sêwhiņ dau. ⁴ Pol tac whiņ bu lau I srael ma lau Grik naņ sêmbô Korin sêkêņ whiņ Pômdau, dec tôm bêc Sabat-ņga hoņ sôc lôm wê-ņga gi, ma gêm yomgalôm whiņ ņac.

⁵ Têņ ndoc Sailas lu Timoti sêmen ăkêņ gameņ Masedonia-ņga, naņ Pol kêņ dau sambuc tu gwelen nem mêtê lau-ņga. In hoc yom asê têņ lau Israel-ņga ma sôm têņ ņac bu Yisu in Mesaya dau. ⁶ Magoc lau Israel-ņga sêkêņ whiņ Pol ndê yom dom, ma sêli awha sa têņ in. Bocdinaņ in kêgolon kop su yêc ndê ņakwê bu tôc ņac si giso asê, ma sôm, “Mac atec Anôtô ndê yom, dec awêkaiņ daôm nem ņagêyô. Aô dom. Kwahic dec wahu mac lau Israel-ņga siņ, ma wakôm gwelen têņ lau naņ lau Israel dom.” ⁷ Goc Pol hu lôm wê-ņga siņ, ma sa gi mbo Titius Justus ndê andu. In ņgac gameņ apa-ņga naņ gêm akiņ Anôtô, ma in ndê andu kalhac kêpiņ lôm wê-ņga. ⁸ Ma ņgac bata lôm wê-ņga daņ ņaê Krispas, ti lau hoņ naņ sêmbô in ndê andu, naņ sêkêņ whiņ Pômdau. Ma lau Korin-ņga daêsam naņ sêņgô Pol ndê yom, naņ sêkêņ whiņ Yisu ma sêliņ saņgu.

⁹ Têņ ôbwêc daņ Pol yêc mbê, ma gêlic Pômdau sôm yom têņ in bocdec bu, “Tôc daôm dom. Sôm aneņ yom asê ņapaņ, ma nem daôm dôņ dom. ¹⁰ Bu aô gambo gawhiņ am, ma oc tôm dom bu lau daņ sêkêņ sac am. Bu yêc malac dindec, aneņ lau daêsam sêmbô.” ¹¹ Bocdinaņ Pol mbo Korin tôm yala tigerņ ma ayô 6, ma kêdôhôn Anôtô ndê yom têņ lau.

¹² Têņ ndoc naņ Galio gêm gôliņ gameņ Akaya-

nga, nañ lau Israel-nga nañ sêndöc malac Korin, nañ sêkêñ si ñalôm pitigen bu sêkêñ kisa Pol. Ma sêkêñ in kalhac Galio aᅅgô-nga bu êmatôc in ndê yom. ¹³ Ma ñac sêsôm, “Ñgac dindec kêdôhôn lau bu sênem akiñ Anötö ña lêñ nañ so yac mba yomsu.” ¹⁴ Pol kac awaha sa bu sôm yom, m agoc Galio dau ô lau Israel si yom ma sôm, “O mac lau Israel-nga! Mac nem yom dec bu hêganôn sac atu ðañ, me gêñ nañ so ñagôlin Rom-nga, dec wangô. ¹⁵ Magoc yom nañ mac asôm pi ñgac dindec, nañ hêganôn mac ðaôm nem yom ti ñaê ñatô ma yomsu Israel-nga. Bocdinañ mac ðaôm amasañ. Aö oc wamatôc yom kaiñ dinañ dom.” ¹⁶ Dec in soc ñac su yêc andu matôc-nga. ¹⁷ Ma lau hon sêkôc Sostene, ñgac bata nañ yob lau Israel-nga si lôm wê-nga yêc malac Korin, nañ ðôn, ma sic in yêc lau matôc-nga aᅅgô-nga. Ma Galio gêlic, magoc kôm tôm gêm gauc.

Pol mbu têt Antiok gi

¹⁸ Pol mbo malac Korin têt baliñ ñagec, goc hu lau sêkêñ whin-nga sin ma têt malac Kenkria gi, bu kôc wañ ma mbu têt gameñ Siria-nga ndi. Ma Prisila lu Akwila sêwhin in si. Muñ-nga Pol gic bata yom ðañ têt Anötö, ma tu dinañ-ñ ga têt ndoc sêmbo malac Kenkria, nañ kêt kêclaun sêngapiñ tiapê. Pacndê su, goc ñac sêpi wañ ma sêlhô si. ¹⁹⁻²⁰ Sêtêt malac Epesas si, ma Pol sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whin lau Israel-nga. Ma ñac sêndac in bu mbo whin ñac têt ñatô tiyham, magoc in gôlôc têt ñac dom. In hu Prisila lu Akwila sin sêmbo sêwhin ñac. ²¹ Ma

têḡ ndoc in pi waḡ gi, naḡ kêmatin yom têḡ lau Epesas-ḡga bocdec bu, “Anötö bu lic ḡayham, dec aö wambu watêḡ mac wameḡ tiyham.” Goc waḡ dau hu Epesas sin ma sa gi. ²² Waḡ dau kêsêlêḡ e hôc asê malac Sisaria, goc Pol sip baö gi. Ma in pi Jerusalem gi ma gic lau sêkêḡ whin-ḡga kêsi yêc dinanḡ. Ma tinambu in têḡ malac Antiok gi. ²³ In mbo Antiok ḡasawa saunḡ, goc kêsêlêḡ têḡ gameḡ Prigia ma Galesia-ḡga gi. Yêc dindê in golom-golom malac ma puc lau sêkêḡ whin-ḡga dôḡ bu sêlhac ḡanḡa.

Apolos ndê minḡ

²⁴ Têḡ ḡasawa dinanḡ ḡgac danḡ ḡaê Apolos hôc asê malac Epesas. I ḡ ḡgac Israel-ḡga naḡ ndê malachu Aleksandria, ma in ḡgac tigauc ma kêyalê Anötö ndê yom naḡ sêto muḡ su yêc, naḡ tidônḡ. ²⁵ Lau ḡatô sêndôhônḡ in pi Pômdau Yisu su, ma bocdinanḡ in kêḡ ndê ḡalôm ti gauc sambuc bu êndôhônḡ lau pi Yisu ma whê in ndê yom sa ḡapep. Magoc in kêyalê busanḡ ḡalêḡ tigeḡ, naḡ Jon ndê lêḡ êḡku lau tu sênem dau kwi-ḡga. ²⁶ Yêc Epesas Apolos sôc lôm wê-ḡga gi, ma gêm mêtê ti ḡanḡa. Prisila lu Akwila sêḡgô in ndê yom, dec sêḡgalêm in têḡ inlu si andu gi, ma sêwhê yom ḡatô sa têḡ in e in kêyalê Anötö ndê lêḡ nem lau si-ḡga ḡapep eḡ.

²⁷ Tinambu Apolos bu têḡ gameḡ Akaya-ḡga ndi, dec lau sêkêḡ whin-ḡga yêc malac Epesas sêpuc in ndê ḡalôm dôḡ. Ma sêto bapia têḡ lau Akaya-ḡga naḡ sêtap Anötö ndê mwasiḡ sa ma sêkêḡ whinḡ Yisu, ma sêteḡ ḡac bu sêkôc Apolos sa. Ma têḡ ndoc in hôc asê, naḡ in mbo whinḡ lau

sêkêñ whiñ-nga dinan, ma gêm ñac sa ñandô.
²⁸ Bu in kalhac ñanğa ma ô lau Israel-nga si yom yêc lau hon անգո-nga, ma whê Anötö ndê yom nan sêto yêc, nan sa, bu tôc asê bu Yisu in Mesaya dau.

19

Pol mbu têt malac Epesas gi

¹ Têt ndoc Apolos mbo Korin, nan Pol hu gamen Prigia ti Galesia-nga sin, ma kêsêlên ho sen lôc-nga nan sa têt malac Epesas gi. In hôc asê Epesas, ma tap lau sêkêñ whiñ-nga ñatô sa.
² Ma in ndac ñac bocdec bu, “Têt ndoc mac akên whiñ tiwakuc, nan mac akôc Nalau Dabuñ su, me mba?” Ma sêto yom ma sêsôm, “Mba. Yac akôc Nalau Dabuñ su dom, ma անգո yom dan pi in dom.”
³ Dec Pol ndac, “Mac aliñ busanğu kain bocke?” Ma sêsôm bu, “Yac aliñ busanğu ñalên gitôm Jon, Nğac Kêku Lau-nga ndê.”
⁴ Goc Pol sôm, “Jon kêku lau nan sem dau kwi, ma sôm têt ñac bu sêkêñ whiñ nğac nan oc men ênkuc in, nan Yisu.”
⁵ Nac sênğô Pol ndê yom dinan goc sêlin busanğu tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga.
⁶ Ma têt ndoc Pol hu amba sac ñac, nan Nalau Dabuñ gêm ñac ahuc, dec sêsôm yom sem lau apa awha, ma sêhoc yom asê gitôm lau propet.
⁷ Lau nan gên dau hôc asê têt ñac, nan laungac 12.

⁸ Pol mbo malac Epesas ñasawa gitôm ayô tö, ma sôc lôm wê-nga ñapan. Ma yêc dindê in gêlên yom dôn bu whê Anötö ndê gôlin ñahu sa têt lau.
⁹ Magoc lau ñatô si ñalôm ñadandi

ma sêkôc Pol ndê yom sa dom. Ma yêc lau hon anjô-nga sêpu sen nan Pol whê sa têtj nac. Goc Pol hu nac sin ma kôc lau sêkêtj whin-nga su yêc lôm wê-nga. Ma tôm bêc hon inj gêm mêtê nac mbo Tiranus ndê andu lau sêkac sa-nga. ¹⁰ Inj kôm bocdinaŋ tôm yala lu e lau Israel ti Grik-nga hon nan sêmbo gameŋ Esia-nga, nan sêtjgô Pômdau ndê ŋawaê. ¹¹ Anötö kêtj ŋaclai têtj Pol ma kôm gêtj dalô atu-tu daêsam. ¹² Inj kôc ŋaclai atu, gitôm inj bu êmasec po wahan-nga ti ŋakwê awê-nga ma ŋaclai dau oc lom ndi. Ma lau bu sêkôc po dau, ma sêkêtj sac lau gêmbac ti lau nan ŋalau sac sêmbo nac si ŋalôm, dec oc kôm nac ŋayham sa.

Skiwa atui

¹³ Lau Israel-nga ŋatô sêkôm gwelenj sêsoc ŋalau sac yêc lau. Ma nac sic hu sêsôm Pômdau Yisu ndê ŋaê asê têtj ndoc sêkôm gwelenj dau. Nac sêkêtj yatu ŋalau sac bocdec bu, “Am sa mwenj, tu Yisu, nan Pol gêm mêtê pi inj, nan ndê ŋaê-nga.” ¹⁴ Ma Israel si dabuŋsiga a tu danj ŋaê Skiwa ndê atui 7 sêkôm gwelenj dau sêwhinj. ¹⁵ Magoc têtj bêc danj ŋalau sac danj ô nac si yom ma sôm, “Yisu lu Pol aô kayalê injlu su, magoc mac lau dinaŋ aô kayalê mac dom!” ¹⁶ Goc ŋgac ti ŋalau sac dinaŋ gic nac e ku nac dulu, ma gic nac basô-basô e sêlinj dac sac andô ma sênti sêsa akêtj andu dau ŋamlic ŋambwa-ŋambwa si.

Mêtê kêsôwec yêc Esia

¹⁷ T êŋ ndoc lau Israel ti lau Grik-nga nan sêndöc Epesas nan sêtjgô gêtj dau ŋawaê, nan sêtöc dau atu, ma lau hon sêtoc Pômdau Yisu

ndê ñaê sa. ¹⁸ Ma lau daêsam nañ sic hu sêkên whiñ Yisu su, magoc sêsap si mêtê akwa dôñ, nañ sêtisa sêlhac lau hoñ aṅgô-ṅga ma sêhoc si sac asê. ¹⁹ Lau mbectoma-ṅga ñatô sêkôc si bapia mbec-ṅga ma sêkên pitigen yêc lau aṅgô-ṅga, goc sêpec ya gêñ. Bapia mbec-ṅga dinañ ñaôli atu-tu. Ñac bu sêkên hoñ têtñ lau sênemlhi, dec oc sêtap awa sa gitôm mone silba 50,000.* ²⁰ Ñalêtñ dinañ dec Pômdau ndê yom tiapa, ma kôm gwelen ti ñaclai yêc lau sêkên whiñ-ṅga si ñalôm.

²¹ Gêñ hoñ dinañ hôc asê su, goc Pol gauc gêm bu têtñ gameñ Masedonia ti Akaya-ṅga ndi, ma tiñambu mbu têtñ malac Jerusalem ndi. In sôm, “Aô watêtñ Jerusalem wandi, ma tiñambu wandic malac Rom kêsi whiñ.” ²² Ma in kêtñ Timoti lu Erastas, ṅgac lu nañ sêkôm gwelen sêwhiñ in, nañ sêmuñ in sêtêtñ Masedonia si. Ma in dau gacgeñ mbo ñasawa sauñ mbo gameñ Esia-ṅga.

Lau sêli dau sa yêc Epesas

²³ Têtñ ñasawa dinañ lau sêli dau sa ñandô pi señ nañ lau sêkên whiñ-ṅga sêñkuc. ²⁴ ṅgac nañ gic hu gêñ dau nañ ndê ñaê Dimitrias. In ṅgac nañ pec silba ma kêmasañ ti alta me gêñ ñatô bu lau sêkên lhac si andu bu sênem akiñ anötö gwam awhê nañ sêsam bu Atemis. Ma in ti lau ñatô sêtap awa daêsam sa yêc gwelen

* **19:19** Mone silba dinañ sêsam bu drakma, ma drakma tigen gitôm ñaôli gwelen bêt tigen-ṅga. 50,000 drakma dinañ ñaôli atu andô, oc hôc gêlêc PNG si mone K500,000. Lau ñatô sêkên whiñ bu yom nañ lau mbectoma sêto pi bapia dau, nañ kêtñ ñaclai atu têtñ ñac, dec semlhi bapia dau ña ñaôli atu.

dinañ. ²⁵ Inj kêgalêm lau dau sa, sêwhinj lau ñatô nañ sêkôm gwelenj kainj tigenj, ma sôm têtj ñac, “Mac lau! Anjô su nañ. Mac anyalê bu yac datap awa atu sa tu gwelenj dindec-nga. ²⁶ Magoc mac alic ti anjô ñawaê pi gêtj nañ Pol kôm. Inj ñgac nañ sôm têtj lau bu gwam nañ ñamalac amba sêmasañ, nañ anötö ñandô dom. Ma inj gêm lau daêsam si ñalôm kwi bu sêhu sakinj anötö gwam-nga sinj. Inj kôm yêc malac Epesas ma saunj inj ndê yom oc nem gameñ Esia-nga sambuc ahuc. ²⁷ Gêtj dau oc kôm lau sêlic yac neñ gwelenj sac, ma lôm nañ lau sem akinj Atemis sêmbo, nañ oc sêlic tôm gêtj ñambwa. Ma anötö awhê dau, nañ lau sem akinj yêc gameñ Esia-nga ma tôm nom ñagameñ honj, nañ ndê waê oc ñinga.” ²⁸ Lau sêngô Dimitrias ndê yom ma gêli ñac si ñalôm sa e sic hu sêmbwêc, “Lau Epesas-nga si anötö Atemis, inj anötö tiwaê!”

²⁹ Malô goc lau malac-nga honj nañ sêkac sa, nañ sêli dau sa. Ñac sêkôc Gaius lu Aristakus, ñgac lu akêtj Masedonia nañ êlêmê sêñsêlêñ sêwhinj Pol, nañ dôñ, ma ñac honj sênti sêtêtj gameñ lau sêkac dau sa-nga, nañ si. ³⁰ Pol tac whinj bu sôm yom têtj lau dau, magoc lau sêkêtj whinj-nga sêlhac inj ahuc. ³¹ Ma lau bata Rom-nga ñatô nañ sêmbo gameñ dinañ, nañ Pol ndê silip, nañ sêkêtj yom têtj inj, ma sêteñ inj bu têtj gameñ dinañ ndi dom.

³² Lau honj nañ sêkac dau sa sêmbo, nañ si gauc kêñsônj. Ñac honj sêmbwêc yom tidau-tidau. Ma ñac si daêsam sem gauc ñahu bocke dec sêkac sa sêmbo dinañ. ³³ Lau Israel-nga

sêtiŋ ɲac si ɲgac bata daŋ ɲaê Aleksanda sa ɲalhu gi, bu sôm yom ma nem malô lau Epesas-ɲga ɲalôm tu ɲac lau Israel-ɲga. Lau daêsam sêmbwêc yom ɲagauc têtŋ iŋ, dec iŋ gic amba bu sênem dau dôtŋ ma sêŋgô iŋ ndê yom. ³⁴ Magoc lau sêlic bu iŋ ɲgac Israel-ɲga daŋ, dec hoŋ sêmbwêc ɲa awha atu tôm acgatu ɲasawa lu bu, “Lau Epesas-ɲga si anötö Atemis, iŋ anötö tiwaê! Iŋ anötö tiwaê!”

³⁵ Têtŋ dinaŋ ɲgac bata Epesas-ɲga daŋ tisa ma sôm lau hoŋ mamaŋ. Iŋ ɲgac naŋ to yom naŋ lau bata malac dinaŋ-ɲga sêmatiŋ tidôtŋ, ma yob ɲac si bapia. Ma iŋ sôm, “Mac lau Epesas-ɲga, bocke? Lau nom-ɲga hoŋ sêŋyalê bu mac ayob anötö awê atu Atemis ndê lôm, ti hoc naŋ peŋ sip akêŋ umbonŋ, naŋ lau sêtoc sa tôm Atemis ndê ɲagatu. ³⁶ Gêŋ hoŋ dinaŋ têtŋ dau yêc awê su, bocdinaŋ anem daôm dôtŋ ma ayob daôm bu akôm gêŋ hoŋ ti gauc eŋ. ³⁷ Mac akôc ɲgac lu dinaŋ dôtŋ, ma awê iŋlu sêsôc sêmeŋ, magoc sêsu yac neŋ anötö awê susu dom, ma sem kaŋ gêŋ daŋ yêc iŋ ndê lôm dom. ³⁸ Yac neŋ andu sêmatôtŋ yom-ɲga dê sêlhac, ma lau sêmatôtŋ yom-ɲga sêmbo. Dimitrias ti lau sêpec silba-ɲga naŋ si yom bu yêc asa, naŋ dec sêkôc iŋ solop sêtêtŋ lau dau sêndi. ³⁹ Kwahic dec mac nem yom ɲatô bu yêc, naŋ akêŋ têtŋ lau sêmatôtŋ yom-ɲga bu sêmatôtŋ. ⁴⁰ Ayob daôm ɲapep! Tu gêŋ naŋ mac akôm têtŋ acsalô lec-ɲga, dec gitôm bu mac daôm alhac lau dau aŋgô-ɲga, ma oc atap matôtŋ sa pi mêtê ali lau sa-ɲga. Gêŋ dau bu hêt asê, dec oc tôm dom bu mac amasaŋ yom têtŋ ɲgac

êmatôc yom-nga. Bu gêñ nan mac akôm, nan nahu ñayham mbasi.” ⁴¹ Inj sôm yom dinañ su, goc kêkiñ lau sêlhö têtên.

20

Pol kôm gwelen mbo Masedonia ma gameñ Grik-nga

¹ Nantiñ atu dau pacndê, goc Pol kêgalêm lau Epesas-nga nan sêkên whiñ Yisu, nan sa sêpitigen. Inj sôm yom bu puc ñac dôñ ma êngilí ñac bu sêlhac ñaŋga, goc poñ ñac ma ti bu têt Masedonia ndi. ² Inj gi hôc asê su, ma kôm gwelen golom-golom malac. Inj gêm mêtê ti sôm yom daêsam tu bu puc lau si sêkên whiñ dôñ-nga, ma inj kôm ñapañ e hôc asê gameñ Grik-nga. ³ Inj mbo dindê gitôm ayô tö ma bu pi wañ dañ bu mbu têt gameñ Siria-nga ndi. Magoc têt ndoc dinañ lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêpi wañ sêwhiñ sêndi, ma sêkôm inj ñayom. Pol ñgô ñapuc, dec inj pi wañ gi dom, magoc mbu sôc gameñ Masedonia-nga gi tiyham. ⁴ Laungac nan sêkôm gwelen sêwhiñ inj, nan si ñaê bocdec. Sopate, inj Pirus atungac akên malac Berea, Aristakus lu Sekundus akên malac Tesalonika, Gaius akên Derbi, ma Tikikus lu Tropimus akên gameñ Esia-nga, ma Timoti. ⁵ Lau hoñ dinañ sêmun si sêhôn yac sêmbô malac Troas. ⁶ Ma yac ambo malac Pilipai e lau Israel si Mwasin Bolom Yist Mba-nga pacndê, goc akôc wañ dañ bu atên Troas andi. Wañ dau kêsêlên mbo gwêc ñasawa gitôm bêc amañdañ su, goc

yac ahôc asê Troas ma atap lau dinaŋ sa. Ma yac ambo malac dinaŋ tôm wake sambuc daŋ.

Pol uŋ Yutikas sa

7-9 Têŋ Sonda ôbwêc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêpitigen bu sêneŋ mwasin dabuŋ. Yac akac sa ambo andu baliŋ daŋ, andôc ŋalôm ŋahô titô-ŋga ma lau sêkêŋ lam daêsam sêŋgalêŋ. Pol gauc gêm bu hu Troas sin têt laŋsê, ma bocdinaŋ gêm mêtê baliŋ e timaniŋhu. Balê wakuc daŋ ŋaê Yutikas ndôc gatam atú ma kêŋ daŋga Pol ndê yom e bêc ku in dulu. In yêc bêc kêlhiŋ dau sin, ma gacgeŋ peŋ sip nom gi akêŋ ŋalôm ŋahô-ŋga dinaŋ. Lau sêsip si bu sêkôc in sa, magoc sêlic bu in mbac ndu su. ¹⁰ Magoc Pol sip gi, hu dau sac balê dau ŋahô ma kégape in dôŋ. Ma in sôm têt lau, “Mac ahêgo daôm dom. In tali.” ¹¹ Goc in mbu pi andu ŋalôm ŋahô-ŋga tiyham gi. Ma in pô bolom kôc ma ŋac seŋ mwasin dabuŋ. Ma in gic têt ku in ndê yom tiyham e bêbêc, goc hu ŋac sin ma kôlhô gi. ¹² Ma balê naŋ Pol uŋ in sa mbo tali tiyham, naŋ lau sêkôc in mbu têt in ndê andu gi ti atac ŋayham atu.

Pol têt malac Miletus gi

¹³ Pol gauc gêm bu êŋsêlêŋ ho seŋ têt malac Asos ndi, ma sôm têt yac bu api waŋ daŋ andi atap in sa yêc dindê. ¹⁴ Yac a ahôc asê ma in tap yac sa yêc Asos. Ma yac akôc in pi waŋ whiŋ yac, goc atêt malac Mitilene a. ¹⁵ Ŋagalaŋsê yac ahu malac dau sin ma alac e a gi apoc ampiŋ nduc Kios. Têt bêbêc yac alac atêt nduc Samos a, ma ŋagalaŋsê ahôc asê malac Miletus. ¹⁶ P ol

tac whiᅇ bu lic Om †Pentikos-ᅇga yêc Jerusalem. Tu dinaᅇ-ᅇga iᅇ gauc gêm bu yac andi ᅇgahô, ahôc gêlêc malac Epesas, ma ambo gameᅇ ᅇsia-ᅇga ᅇsasawa baliᅇ dom.

Pol gic yomsu lau bata Epesas-ᅇga

¹⁷ Têᅇ ndoc yac ambo Miletus, naᅇ Pol kêᅇ yom têᅇ lau sêkêᅇ whiᅇ-ᅇga yêc malac Epesas, ma kêgalêm ᅇac si lau bata sa sêtêᅇ iᅇ sêmêᅇ. ¹⁸ ᅇac sêhôc asê ma iᅇ sôm yom têᅇ ᅇac bocdec bu, “Mac aᅇyalê aneᅇ lêᅇ hoᅇ naᅇ gakôm tôᅇ bêc hoᅇ naᅇ gambo gawhiᅇ mac, têᅇ bêc ᅇamata-ᅇga naᅇ gahôc asê gameᅇ ᅇsia-ᅇga ᅇpaᅇ e meᅇ têᅇ kwahic dec. ¹⁹ Lau Israel-ᅇga sêkêᅇ kisa aô ᅇpaᅇ dec sêkêᅇ ᅇawapac atu têᅇ aô. Tigeᅇ aô kagwiniᅇ daᅇ ma gam akiᅇ Pôᅇdau ti taᅇsulu tu mac-ᅇga. ²⁰ Mac aᅇyalê bu yom bocke naᅇ gitôm bu nem mac sa, naᅇ aô gasêc ahuc têᅇ mac dom. Aô gasôm yom hoᅇ asê timala eᅇ. Aô kadôhônᅇ mac yêc lhu, ma kadôhônᅇ mac yêc mac nem andu tôᅇ gi. ²¹ Aô gahoc yom asê têᅇ lau Israel ti lau Grik su, bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ᅇapu, ma sêkêᅇ whiᅇ yac neᅇ Pôᅇdau Yisu. ²² Kwahic dec ᅇalau Dabuᅇ kac aô bu watêᅇ Jerusalem wandi. Magoc aô kayalê gêᅇ bocke naᅇ oc hôc asê aô yêc dindê, naᅇ dom. ²³ Gêᅇ tigeᅇ dec kayalê su, bu yêc malac hoᅇ ᅇalau Dabuᅇ kêᅇ puc aô bu ᅇawapac oc sêtap aô sa, ma aô oc wandôc gapocwalô. ²⁴ Tigeᅇ aô gatôc ti gahêgo daᅇ pi gêᅇ dau dom. Aô galic daᅇ ᅇamlic gitôm gêᅇ ᅇambwa-ᅇga. Aneᅇ gauc atu bu walhac ᅇaᅇga e wandic dabiᅇ gwelêᅇ naᅇ Pôᅇdau Yisu kêᅇ têᅇ aô. Ma gwelêᅇ

dau bocdec bu, aö oc wahoc ñawaê ñayham asê pi Anötö ndê mwasin. ²⁵ Mac lau hoñ nañ gahoc yom pi Anötö n dê gölin asê têt mac su, nañ aᅅgô. Kwahic dec aö kayalê bu mac nem dañ oc lic aö aᅅoñ tiyham dom. ²⁶ Boc-dinañ dec wasôm asê têt mac, bu ñamalac asa nañ tec Anötö ndê yom, nañ aö oc wawêkain in ndê ñagêyô dom. ²⁷ Bu aö gawhê Anötö ndê lêt hoñ sa têt mac su, yom dañ sin dau yêc-ᅅga dom.

²⁸ “Mac lau dindec, ayob daôm ti lau sêkêt whin-ᅅga hoñ ñapep. Bu Anötö gêmli in ndê lau hoñ su ᅅa in dau ndê dac, ma Ñalau Dabuñ dau kêyalin mac sa bu ayob ᅅac. Bocdinañ ayob Anötö ndê domba ñapep. ²⁹ Aö kayalê bu têt ndoc aö wahu mac sin, nañ kêdôhônwaga tasan oc sêmen gitôm giam pôm nañ sêsôc sêmen bu sêsen domba. ³⁰ Ma mac daôm nem lau ᅅatô oc sêtisa, ma sênem yom ᅅandô kwi ti yom tasan, bu sêᅅsôn lau ᅅatô si gauc e sêhu mac ti yom ᅅandô sin ma sêᅅkuc ᅅac. ³¹ Bocdinañ anem ali ᅅapañ. Gauc nem bu tôm yala sambuc tö aö gakêt puc mac tôm ac ma ôbwêc hoñ ti taᅅsulu eñ.

³² “Kwahic dec aö wakêt mac asip Anötö amba. Asap yom pi in ndê mwasin atu dôn ᅅapañ. Bu yom dau gitôm bu oc puc mac dôn alhac ᅅaᅅga e awêkain malam yêc undambê awhin lau dabuñ hoñ. ³³ Aö taᅅkwê lau dañ bu sênem aö sa ᅅa gol me silba me ᅅakwê dom. ³⁴ Mac aᅅyalê bu aö dauñ aman gakôm gwelen tu watap gêt sa bu nem aö ti lau nañ sêkôm gwelen sêwhin aö, nañ sa. ³⁵ Gwelen hoñ nañ aö gakôm nañ tôc asê

têḅ mac bu dakôm gwelenḅ atu kainḅ dinanḅ ḅapanḅ bu danem lau ḅasac sa dandic ḅawaê. Gauc nem yom nanḅ Pômdau Yisu dau sôm bocdec bu, ‘Dakêḅ gêḅ têḅ lau oc êmwasiḅ yac hôc gêlêc lau sêkêḅ gêḅ têḅ yac, nanḅ su.’ ”

³⁶ Pol gic bata ndê yom goc pônḅ haduc whiḅ ḅac honḅ, ma teḅ mbec. ³⁷ Goc ḅac honḅ sêḅgape iḅ dôḅ ti sêḅgutô iḅ, ma sêtanḅ iḅ. ³⁸ Pacndê, goc sêhonḅ iḅ sêsa wanḅ si. ḅac si ḅalôm ḅawapac atu pi iḅ ndê yom nanḅ sôm bu ḅac oc sêlic iḅ anḅô tiyham dom.

21

Pol hôc asê gameḅ Siria-ḅga

¹ Yac ahu ḅac siḅ ma api wanḅ a tiyham, ma wanḅ dau sa hêḅganônḅ nduc danḅ ḅaê Kos, nanḅ solop gi. ḅagalaḅsê wanḅ dau kôc yac atêḅ malac Rodes, ma a e wanḅ sôc malac Patara. ² Yêc dindê yac atap wanḅ danḅ sa, nanḅ bu têḅ gameḅ Pionisia-ḅga ndi, dec apwê gi alom ma wanḅ dau hu Patara siḅ. ³ Yac alac e alic nduc Saipras poc ḅalôm-ḅga, ma anḅlêc ambo awê-ḅga ma anti e asôc malac Taya yêc gameḅ Siria-ḅga, ma asip baô a. Wanḅ dau kôc wapa malac dinanḅ-ḅga ḅatô. ⁴ Yêc malac Taya yac atap lau sêkêḅ whiḅ-ḅga sa, ma ambo awhiḅ ḅac tôm bêc 7. ḅalau Dabuḅ kêḅ puc ḅac dec ḅac bu sêlhac Pol ahuc bu têḅ Jerusalem ndi dom. ⁵ Magoc bêc 7 dinanḅ su, goc yac ahu ḅac siḅ bu api wanḅ tiyham. Lau sêkêḅ whiḅ-ḅga ti ḅac si lauwêi ma balêkoc honḅ sêhonḅ yac asa gwêc a, ma yêc dindê yac apônḅ hanḅduc ma atêḅ mbec

awhiñ dauñ. ⁶ Goc yac akam dauñ ma ahu dauñ siñ. Yac api wañ ma ñac sêlhö sêmbu si.

⁷ Wañ dau sa akêñ Taya ma kêtî e hôc asê malac Tolemai. Yêc dindê yac atap lau sêkêñ whiñ-nga sa ma ambo awhiñ ñac tôm bêc tigenñ. ⁸ Ñagalañsê yac api wañ tiyham ma alac e asôc malac Sisaria. Ma yac asip baö a ma ayêc awhiñ ñgac aheñ-nga danñ ñaê Pilip. Muñ-nga sêñyaliñ lau ⁷ sa bu sêndic sam gêñ danenñ-nga, ma Pilip inñ ñac si danñ. ⁹ Inñ ndê atuwêi hale sêmbu, nañ sem ñgac sa su dom, ma Anötö kêmwasinñ ñac honñ bu sêhoc yom asê sêtôm propet. ¹⁰ Yac ambo awhiñ ñac bêc ñatô su, goc propet danñ ñaê Agabus sip akêñ gameñ Judia-nga meñ. ¹¹ Inñ têtñ yac meñ, goc kôc Pol ndê piñkap su, ma sô inñ dau amba ti ga hi dôn. Ma inñ sôm, “Ñalau Dabuñ sôm bu ñalêñ tigenñ lau Israel-nga nañ sêmbu malac Jerusalem, nañ oc sêsô piñkap dindêc ñadau dôn, ma sêkêñ inñ sip lau Rom-nga amba.” ¹² Têtñ ndoc yac añgô yom dau, nañ yac ac yao Pol bu pi Jerusalem ndi dom. ¹³ Magoc inñ ô yom ma sôm, “Tu sake-nga dec mac atanñ tu aö-nga, ma bu akôm aö ñalôm ndi lu? Ñac bu sêsô aö dôn me sêndic aö ndu yêc Jerusalem tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, nañ gitôm.” ¹⁴ Yac alic bu inñ oc sôc yac mba yom ñapu dom, dec ahu siñ ma asôm, “Gêñ nañ Pômdau tac whiñ bu hôc asê, nañ ñandô sa.”

Pol mbo Jerusalem

¹⁵ Dinañ su, goc yac amasañ dauñ ma api Jerusalem a. ¹⁶ Lau sêkêñ whiñ-nga ñatô akêñ Sisaria sêwhiñ yac, ma sêwê yac atêñ Nason

ndê andu a, bu ambo dindê. Nason inŋ ngac akêŋ nduc Saipras, ma inŋ lau ŋamata-ŋga naŋ sêkêŋ whinŋ Yisu, naŋ si daŋ. ¹⁷ Têŋ ndoc yac ahôc asê Jerusalem, naŋ asidôwai sêkôc yac sa ti atac ŋayham. ¹⁸ Ŋagalaŋsê dec Pol ti yac hoŋ a alic Jems, ma lau bata hoŋ sêkac dau sa sêmbo Jems ndê andu. ¹⁹ Pol kam ŋac, goc gic miŋ yom pi inŋ ndê gwelenŋ yêc lau apa si gameŋ, ma pi gêŋ hoŋ naŋ Anötö kôm bu puc gwelenŋ dau dôŋ. ²⁰ Ŋac sêŋgô yom dau su ma sêmpiŋ Anötö. Magoc sêsôm têtŋ Pol, “O asidôwa. Lic su naŋ. Yêc dec, lau Israel-ŋga daêsam andô sêkêŋ whinŋ Yisu, magoc sêsap Moses ndê yomsu hoŋ dôŋ ŋapaŋ. ²¹ Ma ŋac sêŋgô ŋawaê bu am kêdôhônŋ lau Israel-ŋga naŋ sêndôc lau apa si gameŋ, bu sêhu Moses ndê yomsu siŋ. Sêŋgô bu am sôm têtŋ ŋac bu sêhu yac neŋ mêtê dasê balêi si ŋamlic ŋatô su-ŋga, ti yac neŋ gêbôm ŋatô siŋ. ²² Bocdinaŋ kwahic dec yac oc dakôm bocke? Ŋac oc sêŋgô ŋawaê bu am mweŋ su. ²³ D ec yac gauc gêm bu am kôm b ocdec. Yac mba lau hale dec sêmbo, naŋ sêmatiŋ yom tu bu sênem dabuŋ dau-ŋga.* ²⁴ Bocdinaŋ am kôc lau dau sa ma êmkuc yac lau Israel-ŋga neŋ lêtŋ tamasaŋ dauŋ ŋawasi sa yêc Anötö aŋgô-ŋga, ma nem dabuŋ daôm whinŋ ŋac. Nem ŋac sa ma nemlhi gêŋ bocke naŋ sêpônnda bu sêndic dabiŋ

* **21:23** Yom naŋ lau dinaŋ sêmatiŋ tidônŋ, naŋ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Nazirite Vow.’ Lau naŋ sêmatiŋ yom dau, naŋ sêtimêtê dau ŋapep ti sem dabuŋ dau tu bu sênem akiŋ Anötö, e yom dau ŋatêm pacndê. Ŋac oc sêŋgapiŋ si kêclaunŋ dom e têtŋ dau pacndê, dec sêŋgaliŋ kêclaunŋ hoŋ su ma sêkêŋ da ŋatô yêc lôm dabuŋ. Alic Nam 6:1-21.

yom naŋ sêmatin têt Anötö, ma sêngalin ɲac kêclaun su. Kôm bocdinaŋ dec lau Jerusalem-nga oc sênyalê bu yom naŋ sêngô pi am, naŋ ɲahu mbasi. ɲac oc sêlic bu am daôm sap yac neŋ yomsu dôŋ ma sa lêŋ hoŋ ɲapep. ²⁵ Ma yom naŋ yac tamatin pi lau gameŋ apa-nga naŋ sêkêŋ whin Yisu, ma dato sip bapia ma dakêŋ têt ɲac su, naŋ dec yac oc dasen su dom. Yac dato têt ɲac bu sêneŋ gêt daneŋ-nga naŋ lau sêkêŋ ti da têt anötöi gwam naŋ dom, ma dac ma wata ti dac, naŋ sêneŋ daŋ dom bocdinaŋ. Ma dato bu sêkôm mêtê mockain-nga dom.”

²⁶ Têt galaŋsê Pol kôc lau hale dinaŋ sa, goc gic hu têt tu bu êmasaŋ dau ɲawasi sa yêc Anötö aŋgô-nga, ma kêkuc lêŋ sênem dabuŋ dau-nga whin ɲac. Goc in sôc lôm dabuŋ gi bu kêŋ ɲawaê têt dabuŋsiga pi bêc bocke ɲac si ndoc sênem dabuŋ dau-nga oc pacndê, ma ɲac tigen-tigen oc sêkêŋ si da.

Sêkôc Pol dôŋ

²⁷ Pol ndê bêc 7 bu êmasaŋ dau ɲawasi sa-nga kêpin bu pacndê, ma lau Israel-nga ɲatô akêŋ gameŋ Esia-nga sêlic in yêc lôm dabuŋ. Goc sêli lau hoŋ ɲalôm sa bu sêkôc in dôŋ. ²⁸ ɲac sêmbwêc, “Mac lau Israel-nga, amen anem yac sa. Alic ɲgac dec. In ɲgac naŋ kêdôhôn lau tôm gameŋ hoŋ, ma pu yac lau Israel-nga ti yac neŋ yomsu, ma pu gameŋ dindéc whin. Ma gêt daŋ tiyham. In kôc lau Grik ɲatô sêsôc lôm dabuŋ ɲabatêmdö sêmeŋ, dec kôm gameŋ dabuŋ dindéc ɲadômbwi sa.” ²⁹ ɲac sêsôm yom dinaŋ ɲahu bu muŋ-nga sêlic ɲgac Epesas-nga

danj ñaê Tropimus, mbo malac Jerusalem whin Pol. Ma ñac gauc gêm bu mboe Pol kôc inj têtj lôm dabunj gi. ³⁰ Têtj dinanj lau malac-nga honj sêli dau sa ñandô ma sic dau sa sêpitigenj yêc lôm dabunj ñabatêmndô. Ñac sêkôc Pol dônj ma sêhê inj sa awê gi, goc lau sic gamej dau ñagatam ahuc. ³¹ Ñac sêkôm bu sêndic inj ndu sêmbo, ma lau sinj Rom-nga si ñadau ngô ñawaê bu lau malac Jerusalem-nga honj sêli dau sa. ³² Goc ñagahô inj kôc lau sinj-nga ti ñac si lau bata ñatô, ma sênti sêtêtj lau tonj dinanj si. Ma têtj ndoc lau dau sêlic ñgac bata ti inj ndê lau sinj-nga, nanj sic Pol tiyham dom.

³³ Goc lau sinj si ñadau kôc ndê lau ma sêkôc Pol dônj, ma inj gic atu bu sêsô inj dônj ña sen lu. Goc inj ndac lau bu inj asa, ma inj kôm sac bocke. ³⁴ Lau yêc tonj atu ñalôm sêmbwêc yom tidau-tidau, dec ñgac dau kêyalê bu inj gitôm dom bu tap gêtj dau ñahu sa. Goc inj gic atu bu sêkôc Pol sêtêtj lau sinj-nga si gamej sêndi. ³⁵ Têtj ndoc sêhêc asê tunbôm ña-têc nanj yêc gamej dau ñasactô, nanj lau sêkôm mwasac ñannga bu sêndic Pol ndu. Tu dinanj-nga lau sinj-nga sêhêc inj sa lôlôc bu sêkôc inj sôc ñac si gamej sêndi. ³⁶ Ma lau tonj atu nanj sêtjkuc, nanj sêmbwêc ñapanj, “Ndic inj ndu! Ndic inj ndu!”

³⁷ Lau sinj-nga bu sêkôc Pol sôc ñac si gamej ñalôm ndi, magoc inj ndac ñac si ñadau bocdec bu, “Gitôm bu wasôm yom danj têtj am, me?” Ma ñgac dau ndac, “Am kêyalê yom Grik, a?” ³⁸ Aô gam gauc bu am ñgac Isip-nga nanj ndoc dê ginnga su, gic nem lau gitôm 4,000 sa yêc

gameŋ sawa, ma kêgilí ŋac bu sêndic siŋ têt lau Rom-ŋga.”³⁹ Magoc Pol sôm, “Mba! Aö ŋgac Israel-ŋga daŋ, ma aneŋ malac Tasis yêc gameŋ Silisia-ŋga. Inŋ malac ŋambwa dom, malac tiwaê. Kwahic dec aö bu wandac am gitôm bu wasôm yom têt lau dindéc, me mba?”⁴⁰ Lau siŋ-ŋga si ŋadau gôlôc, dec Pol kac dau kwi kalhac têt, ma gic amba têt lau bu sênem dau dôŋ. Ma têt ndoc gameŋ ŋaŋeŋ sa, naŋ gic hu sôm yom têt ŋac ŋa Yom †Hibru.

22

Pol sôm yom têt lau Jerusalem-ŋga.

¹ Inŋ sôm, “O asidôwai ti damaŋi. Akêŋ daŋam ma aö waô yom naŋ lau sêŋgôliŋ pi aö.”² Nac sêŋgô inŋ sôm yom têt ŋac yêc ŋac dau si awha, naŋ Yom Hibru, dec lau hoŋ sem dau dôŋ ma sêhê daŋga inŋ. Goc inŋ sôm,³ “Aö ŋgac Israel-ŋga. Dinaŋ kôc aö yêc gameŋ Silisia-ŋga, ma aneŋ malachu Tasis. Magoc aö gatiatu yêc malac atu dindéc, ma kadôhôŋ abaŋi si yomsu hoŋ ŋapep eŋ gambo Gamaliel ŋapu. Aö gayêm daun su ŋandô tu wanem akiŋ Anötö-ŋga tôm kwahic dec mac daôm gauc gêm bu akôm.”⁴ Aö gakêŋ kisa lau naŋ sêŋkuc lêŋ wakuc dindéc, ma gakêŋ lauwhê ma ŋgac sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga daêsam sêsôc gapocwalô, ma gac atu bu lau sêndic ŋatô ndu.⁵ Dabuŋsiga ŋamata-ŋga ti lau bata hoŋ sêŋyalê aneŋ gwelenŋ dinaŋ. Nac lau dinaŋ sêto bapia puc aö dôŋ-ŋga têt lau bata Israel-ŋga naŋ sêmbo malac Damaskas. Têt bêc daŋ aö kasêlêŋ gambo seŋ bu wasip Damaskas wandi,

bu wakôc lau sêkêñ whiñ Yisu-nga yêc dindê sa sêtêñ Jerusalem sêmen, bu sêkêñ ñandê têtñ ñac. ⁶ Aö kasêlêñ e têtñ ac kac lhu gasuñ sa Damaskas, ma sep tigen ñawê undambê-nga atu dan pô aö. ⁷ Dec gapeñ gasip nom ma gangô awha dan sôm yom têtñ aö bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêtñ kisa aö?’ ⁸ Ma aö gandac bu, ‘O ñadau, am asa?’ Goc awha dau ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu Nasaret-nga nan am kêtñ kisa.’ ⁹ Lau nan sêwhiñ aö nan sêlic ñawê dau ma sêngô awha, magoc sênyalê yom nan Yisu sôm têtñ aö, nan dom. ¹⁰ Ma aö gandac, ‘Pômdau, aö wakôm sake?’ Ma in sôm, ‘Tisa, ma sôc Damaskas ndi. Ma gêtñ bocke nan aö tac whiñ bu am kôm-nga, nan aö oc wanñin lau bu sêwhê sa têtñ am yêc dindê.’

¹¹ “Ñawê dau kôm aö tanôn tipec, bocdinañ dec lau nan sêwhiñ aö sêhê aö aman, ma sêwê aö gasôc Damaskas ga. ¹² Ma ñgac dan ñaê Ananias meñ gêlic aö. In ñgac nan sa ndê lêtñ hon kêtuc yomsu Israel-nga ñapep, ma lau Israel Damaskas-nga hon sêtoc in sa. ¹³ In kalhac kêtin aö ma sôm, ‘Asidôwa Saul, tanôm ñawa sa!’ Ma têtñ ndoc dinañ en aö tanôn ñayham sa e galic in. ¹⁴ Ma in sôm, ‘Damañi si Anötö kêtalin am sa bu êmyalê in ndê atac whiñ, ma bu lic ñgac gitêtñ Yisu dau, ma bu ñgô yom yêc in dau whasuñ. ¹⁵ Ma am oc hoc yom ñandô pi in asê têtñ lau hon, ma sôm yom asê pi gêtñ hon nan am gêlic ti ñgô su. ¹⁶ Ma kwahic dec am hêtñ sake? Tisa ma liñ busañgu tu Yisu ndê ñaê-nga bu êñgwasin am nem sac hon su.’

¹⁷ “Têtñ ndoc aö gambu gatêtñ Jerusalem gameñ,

naŋ gateŋ mbec gambo lôm dabuŋ e gateŋ kain dan sa. ¹⁸ Ma galic Pômdau Yisu sôm yom têt aö bocdec bu, ‘Ŋagahô, hu Jerusalem siŋ kwahic dec, bu lau dec oc sêkôc yom naŋ am hoc asê pi aö, naŋ sa dom.’ ¹⁹ Dec aö gaô yom ma gasôm, ‘Pômdau, lau dindec sênjalê bu muŋ-ŋga aö kasalê lau sêkêt whiŋ am-ŋga tôm lôm wê-ŋga hoŋ, bu wandic ŋac ma wakêt ŋac sêndôc gapocwalô. ²⁰ Ma têt ndoc naŋ lau sêkêc Steven ndê dac siŋ tu iŋ hoc yom asê pi am-ŋga, naŋ aö galhac ma galic ti atac ŋayham. Ma gayob lau naŋ sêtuc iŋ ŋa hoc, naŋ si ŋakwê.’ ²¹ Goc Pômdau sôm têt aö, ‘Ndi! Aö oc wanŋiŋ am sa yêc lau Israel si gameŋ, bu têt lau apa si gameŋ ndi.’ ”

²² Lau hoŋ sênŋô Pol ndê yom ti sem dau dôn e iŋ sôm yom dinaŋ. Dec sêli awaha sa ma sêmbwêc, “Iŋ gitôm bu mbo tali-ŋga dom. Ndic iŋ ndu niŋga!” ²³ Ŋac sêmbwêc ti sêkac si ŋakwê andô-ŋga su ma sêmbalip kop pi lôlôc gi sêmbo. ²⁴ Dec lau siŋ-ŋga si ŋadau kêt yatu ŋac bu sêkôc Pol sôc ŋac si gameŋ ndi. Iŋ sôm bu sêhi iŋ ŋa sô, ma sênŋu iŋ tu bu sêtap sa bu ŋahu bocke dec lau sêmbwêc iŋ ŋalên bocdinaŋ. ²⁵ Sêsô iŋ amba ti gahi dôn pi a bu sêhi iŋ, dec Pol sôm têt ŋgac bata naŋ yob lau siŋ-ŋga toŋ dan, naŋ bocdec bu, “Bocke? Mac bu ahi ŋgac Rom-ŋga dan, naŋ atap giso dan sa yêc iŋ dom, naŋ dec oc aŋgili Rom si ŋagôliŋ, me mba?” ²⁶ Ŋgac dau ŋgô Pol ndê yom, dec têt lau siŋ-ŋga si ŋadau gi ma sôm têt iŋ bu, “Am oc kôm sake, bu ŋgac dindê iŋ ŋgac Rom-ŋga?” ²⁷ Goc ŋgac dau têt Pol gi ma ndac iŋ, “Sôm asê têt aö. Am ŋgac

Rom-nga, me mba?” Ma Pol sôm, “Aêc.” ²⁸ Dec lau siŋ-nga si ñadau sôm, “Aö gahu awa atu siŋ dec gamlhi aneŋ bapia bu wati ñgac Rom-nga.” Magoc Pol sôm, “Aö damaŋ iŋ ñgac Rom-nga, ma bocdinaŋ dec aö ñgac Rom-nga gawhiŋ.”

²⁹ Yom dau kôm ñgac dau sö ñandô, bu iŋ kôc Pol ma sô iŋ dôŋ, magoc kêyalê dom bu iŋ ñgac Rom-nga. Ma lau naŋ bu sêŋsu Pol, naŋ ñagahô sêkac dau su yêc iŋ.

Pol kalhac lau bata Israel-nga aŋgô-nga

³⁰ Lau siŋ-nga si ñadau bu tap sa bu ñahu bocke dec lau Israel-nga sêŋgôliŋ yom pi Pol. Bocdinaŋ ñagalansê bêbêc iŋ kêŋ yatu bu lau dabuŋsiga ti lau bata Sanedrin-nga hoŋ sêkac dau sa, goc kôc Pol su yêc lau siŋ-nga si gameŋ, ma kêŋ iŋ kalhac ñac aŋgô-nga.

23

¹ Pol tahê lau Sanedrin-ŋg a hoŋ ma sôm, “O aneŋ asidôwai. Aö neŋ atac pa su pi lêŋ hoŋ naŋ gasa tu wanem akiŋ Anötö-nga ñapaŋ, e meŋ têŋ acsalô lec galhac mac aŋôm-nga.” ² Dabuŋsiga ñamata-nga ñaê Ananias ñgô yom dinaŋ, dec sôm têŋ lau naŋ sêlhac sêmpinŋ Pol bu sêtap iŋ sôc tôkwa. ³ Goc Pol sôm têŋ iŋ, “Anötö oc ndic am ô! Bocke dec am ndöc tu êmatôc aö êŋkuc yomsu Israel-nga, magoc am daôm sôm lau sêtap aö dec kêgili yomsu dau? Am gitôm a naŋ ñadômbwê-nga ñawasi, magoc ñalôm-nga sop weŋ sa.” ⁴ Lau naŋ sêlhac sêmpinŋ Pol sêsôm têŋ iŋ bu, “Bocke dec am sôm yom sac-sac pi Anötö ndê dabuŋsiga ñamata-nga?” ⁵ Ma Pol ô

yom ma sôm, “Asidôwai. Aö kayalê dom bu in dabun̄siga ñamata-ña. Bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Sôm yom sac pi ñgac nañ gêm gôlin̄ nem lau, nañ dom.*’ ”

⁶ Pol kêyalê bu lau Sanedrin-ña ñatô ñac lau Palêsai, ma ñatô ñac lau Sadiusi. Tu dinañ-ña dec in mbwêc yom têt ñac bocdec bu, “Aneñ asidôwai aᅅgô. Aö damañ in Palêsai dañ, ma aö bocdinañ. Aö gakêt whiñ bu yac oc datisa akêt lau batê-ña. Ma kwahic dec ñac bu sêmatôc aö tu yom dinañ-ña.” ⁷ Têt ndoc in sôm yom dinañ, dec lau Sanedrin-ña sêwhê dau kôc, ma lau Sadiusi ti lau Palêsai sêseñ dau. ⁸ Sêseñ dau ñahu bu lau Sadiusi sêkêt whiñ dom bu lau batê oc sêtisa tiyham, ma sêsôm bu aᅅela ma ñalau dañ sêmbo dom. Magoc lau Palêsai sêkêt whiñ gêt hon̄ dinañ.

⁹ Bocdinañ lau dau sêli dau sa ñalêt sac. Ma Palêsai ñatô nañ sêndôhôn̄ yomsu, nañ sêtisa ma sêsôm yom ti ñaᅅga, “Yac atap giso dañ sa yêc ñgac dindec dom. Mboe aᅅela me ñalau dañ kêt yom nañ in êlêmê hoc asê têt lau, nañ têt in.” ¹⁰ Kêpiñ bu siñ hóc asê, dec lau siñ-ña si ñadau töt bu mboe lau oc sêkac Pol kôc ndi lu. Bocdinañ in kêkiñ in ndê lau siñ-ña bu sêsa sêndi ti ñaᅅga ma sêᅅgaho Pol su yêc lau dinañ, ma sêkôc in mbu têt ñac si gameñ ndi tiyham.

¹¹ Têt ôbwêc Pômdau hoc dau asê têt Pol ma sôm, “Hêgo daôm dom, puc daôm dôn̄! Am hoc yom asê pi aö su yêc Jerusalem, ma am oc kôm bocdinañ yêc malac Rom whiñ.”

Lau Israel-ña sêkic yom bu sêndic Pol ndu

¹² Galañsê bêbêc lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêndic Pol ndu. Ma sêmatin pwac têtj dau bu oc sêneñ me sênôm gêtj dom e in mbac ndu su. ¹³ Lauñgac nañ bu sêkôm gêtj dau nañ si namba hôc gêlêc 40 su. ¹⁴ Ñac sêtêtj dabunsga atu-tu ti lau bata ñatô si, ma sêsôm, “Yac amatin pwac bu aneñ gêtj dom e andic Pol ndu su nañ. ¹⁵ Bocdinañ yac gauc gêm bu mac awhin lau Sanedrin-nga andac lau sin si ñadau bu hu Pol sin têtj mac, bu andac in pi gêtj ñatô tiyham. Ma yac oc asin ambo señ bu têtj ndoc sêwê in sêsa sêmeñ, nañ yac andic in ndu.”

¹⁶ Pol lhuwê atunğac ngô gêtj dau ñawaê, dec sôc lau sin-nga si gameñ têtj Pol gi ma sôm asê têtj in. ¹⁷ Pol ngô su dec ta ngac nañ yob lau sin-nga ton dañ ma sôm têtj in, “Kôc balê dindec têtj mac nem ñadau ndi. In kôc yom dañ bu sôm têtj in.” ¹⁸ Goc ngac sin-nga dinañ wê balê dau têtj ñac si ñadau gi ma sôm, “Pol, ngac nañ ndöc gapocwalô, nañ ndac aö bu wakôc balê dindec têtj am meñ, bu in kôc yom dañ bu sôm têtj am.” ¹⁹ Ngac dau kêmbalê dau sa ma inlu sêsa ahic si, ma in ndac in bu, “Am kôc yom bocke bu sôm têtj aö?” ²⁰ Goc balê dau sôm, “Lau Israel-nga sêkic yom bu sêndac am bu êmkin Pol ndi l hac lau Sanedrin-nga anğô-nga têtj lanşê, bu ñac tac whin bu sêndac in tu yom ñatô-nga. ²¹ Ngô ñac si yom dom, bu ñac si lau hôc g êlêc 40 sem neneñ sêhôn in sêmbo señ. Lau dau sêsôm tidôn su bu sêneñ ma sênôm gêtj dom e sêndic in ndu. Ñac kwahic dec sêmasañ dau sêmbo, sêhôn bu am lôc têtj ñac si yom.” ²² Lau sin-nga si ñadau

η γô balê dau ndê yom su, goc kêkin in sa gi ma gic yomsu in bocdec bu, “Sôm têt lau dan dom bu am mwen kêt ηawaê dindec têt aö.”

Sêkôc Pol têt malac Sisaria gi

²³ Goc in ta ndê ηgac lu nan sêyob lau sin-ηga ton lu nan sêtêt in sêmen, ma sôm têt inlu bu, “Andic lau sin-ηga tøm 200 sa, ma lau sin sêndoc hosi-ηga 70, ma lau sin kê-ηga 200 sêwhin. Asôm bu sêmasan dau bu sêtêt malac Sisaria sêndi têt 9 kilok ôbwêc dindec. ²⁴ Amasan hosi tu Pol ndoc ηahô-ηga, ma ayob in ηapep e akêt in sip gôlinwaga Rom-ηga Filiks amba.” ²⁵ Ma ηgac atu dau to bapia dan bocdec:

²⁶ Aö Klaudias Lisias dec gato têt am ηgac atu gôlinwaga Filiks. Acsalô ηayham am.

²⁷ Lau Israel-ηga sêkôc ηgac dindec dôn ma bu sêndic in ndu. Magoc aö gatap sa bu in ηgac Rom-ηga dan, dec aö ti neη lau sin-ηga angho in su yêc ηac amba. ²⁸ Aö bu watap yom nan sêngôlin pi in, nan ηahu sa, dec gakêt in kalhac lau Israel si lau bata Sanedrin-ηga anghô-ηga bu sênsahê in. ²⁹ Aö gatap sa bu yom nan sêngôlin pi in, nan hêganôn lau Israel-ηga si yomsu. Magoc aö gatap yom dan sa gitøm bu yac andic in ndu me akêt in ndoc gapocwalô-ηga dom.

³⁰ Malô aö ganghô ηawaê bu lau ηatô sêkic yom gelec bu sêndic in ndu. Bocdinaη dec aö kakin in têt am goloc ηagahô, bu am êmatôc in ndê yom. Ma aö gac a tu lau nan sêngôlin yom pi in, bu sêwhê yom dau sa têt am.

³¹ In to yom dau su, goc kêñ bapia sip inlu amba, ma inlu sic lau siñ-nga sa ma sêkôm tôm in gic atu ñac. Têñ ôbwêc dau dinañ sêkôc Pol whiñ ñac, ma sêsa sêtêñ malac Antipatris si. ³² Galañsê bêbêc lau siñ-nga nañ sêñsêlêñ sêmbo nom, nañ sêlhô sêmbu sêtêñ si gameñ yêc Jerusalem si. Ma lau siñ-nga nañ sêndôc hosi sêhoñ Pol sa si. ³³ Têñ ndoc sêhóc asê Sisaria, nañ sêkêñ Pol ti bapia dau têñ gôlinwaga Filiks. ³⁴ Ma in sam bapia dau, goc ndac Pol bu in ñgac gameñ bocke-nga. Ma tap sa bu in ñgac gameñ Silisia-nga. ³⁵ Goc sôm, “Aö oc wangô am nem yom, têñ ndoc lau nañ sêñgôlin yom pi am, nañ sêhóc asê.” Goc in kêñ yatu in ndê lau bu sêyob Pol yêc andu atu nañ muñ-nga Kin Herod kwê sa nañ.

24

Pol kalhac Filiks aᅅgô-nga

¹ Bêc 5 giñga su, goc dabuñsiga ñamata-nga Ananias ti lau bata Israel-nga ñatô sêsip malac Sisaria si, bu sêkêñ yom nañ sêñgôlin pi Pol, têñ gôlinwaga Filiks. Ma sêkôc ñgac dañ ñaé Tetulus whiñ ñac, bu nem ñac awha têñ Filiks. ²⁻³ Lau sêkôc Pol sôc meñ, goc Tetulus gic hu sôm ndê yom têñ Filiks bocdec bu, “O ñgac ñayham kêlêc Filiks. Am gêm gôlin yac ñapep, dec yac ambo ñayham ma ti yom malô ñasawa baliñ su. Am ñgac tiguauc dec kêmasañ lêñ wakuc ñayham ñatô, nañ lau gameñ dindêc-nga kwahic dec sêñkuc sêmbo. Yac ti mba lau hoñ nañ sêmbo am nem gôlin ñapu, nañ bu anem danje

am napan. ⁴ Aö bu wanyain am nem tēm dom, ma bu wakôm am lic n̄akam sa dom. Bocdinañ wandac am bu ngô yac mba yom apê lec. ⁵ Ngac dindec in̄ ngac êngilí lau-nga, ma gēli lau Israel-nga n̄alôm sa tōm gameñ hoñ. In̄ lau toñ nañ sēñkuc yom so pi ngac Nasaret-nga dinañ, nañ si ngac n̄amata-nga. ⁶⁻⁷ Ma gēñ dañ whiñ. In̄ bu kôm mêtê nañ toc yac mba lôm dabuñ sa bu gameñ dabuñ dom. Tu dinañ-nga dec yac akôc in̄ dôñ.* ⁸ Am daôm bu kip in̄ sa, dec am oc tap sa bu yom hoñ nañ yac aṅgôliñ pi in̄, nañ yomandô.” ⁹ Tetulus sôm in̄ ndê yom dinañ, goc lau Israel-nga hoñ nañ sêwhiñ in̄, nañ sêpuc in̄ ndê yom dôñ ma sêsôm bu yomandô.

¹⁰ Goc gôliñwaga Filiks tōc amba tēñ Pol bu sôm ndê yom, dec Pol sôm, “Aö kayalê bu am gēm gôliñ gameñ dindec ma kēmatôc lau si yom tōm yala n̄atô su. Bocdinañ aö atac n̄ayham bu wasôm aneñ yom tēñ am ma waô yom nañ sēñgôliñ pi aö. ¹¹ Am bu ndac lau n̄atô, dec am oc tap sa n̄agahô bu bēc 12 gi su, nañ gapi Jerusalem ga, tu bu watoc Anötô sa-nga. ¹² Lau nañ sēñgôliñ yom pi aö, nañ sēñyalê su bu aö gakôm mêtê sac dañ dom. Aö gasôm n̄amalac dañ yêc lôm dabuñ dom, ma gali lau n̄alôm sa yêc lau Israel si lôm wê-nga me yêc malac

* **24:6-7** Yêc bapia akwa n̄andô nañ n̄abatiñ 6b ma ndi tēñ 8a sēmbo dom. Lau atu-tu gauc gēm bu lau n̄atô sêto n̄abatiñ 6b-8a tiñambu-nga. Yom dau yêc bocdec bu: ... ma yac bu amatôc in̄ êñkuc yac mba yomsu. vs7 Magoc lau siñ-nga si n̄adau Lisias ti ndê lau siñ-nga daêsam sēmeñ sēñgaho in̄ su yêc yac aman. vs8 Ma Lisias gic atu bu lau nañ sēñgôliñ yom pi in̄, nañ sēmeñ sêsôm asê tēñ am.

Jerusalem ñalôm dom. ¹³ Bocdinañ yom nañ sêngôlin pi aö, nañ ñac gitôm dom bu oc sêtôc asê bu yomandô. ¹⁴ Magoc yom ñandô tigen dec wasôm asê têt am bocdec bu. Aö gam akiñ damañi si Anötö kakuc lêt wakuc tôm lau sêkêt whiñ Yisu-nga sênkuc. Lau dinañ sêlic lêt dau bu lêt so. Magoc aö gakêt whiñ yom hoñ nañ kêtuc Moses ndê yomsu ti yom hoñ nañ lau propet sêto muñ su. ¹⁵ Ma gakêt batan bu Anötö oc uñ lau gitêt ma lau sac hoñ sa akêt lau batê-nga tôm ñac lau dindê sêkêt whiñ. ¹⁶ Ñalêt dinañ dec aö kasahê bu wasa neñ lêt hoñ solop eñ tu bu walhac ti neñ atac pa su yêc Anötö ti ñamalac añgô-nga. ¹⁷ Aö gahu Jerusalem siñ yala neñ su, ma kwahic dec gambu gatêt Jerusalem ga, bu wanem aneñ lau Israel-nga si lau ñalôm sawa sa, ma bu wakêt da têt Anötö. ¹⁸ Aö kakuc lau Israel-nga si lêt sêmasañ dau ñawasi sa yêc Anötö añgô-nga muñ su, goc gasôc lôm dabuñ ga bu wakêt neñ da. Ma têt ndoc dinañ lau Israel-nga ñatô akêt gameñ Esia-nga sêlic aö. Aö gac lau toñ atu sa dom, ma gali lau ñalôm sa bu sêkôm kisa dom. ¹⁹ Ñac lau Esia-nga dau sic hu sêngôlin yom pi aö, ma bocdinañ ñac bu gauc nem bu aö gakôm giso, dec ñac dau sêmeñ ma sêsôm asê têt am. ²⁰ Bu mba, goc sôm têt lau Israel-nga nañ kwahic sêmbo dec, bu sêtôc asê têt am, giso bocke nañ lau Israel si lau bata Sanedrin-nga sêtap sa yêc aö. ²¹ Mboe ñac sêlic aö sac ma sêkêt aö galhac am añôm-nga bu êmatôc aö, pi yom tigen nañ aö gambwêc têt ñac bocdec bu, ‘Aö gakêt whiñ bu yac oc datisa

akêñ lau batê-nga.’ ”

²² Filiks ngô ti kêyalê yom daêsam su pi lau sêkêñ whiñ Yisu-nga si lêñ wakuc. Bocdinañ dec iñ gic bata yom, ma sôm têtñ lau Israel-nga nañ sêmen akêñ Jerusalem, “Têtñ ndoc lau siñ-nga si ñadau Lisias meñ akêñ Jerusalem, nañ aö oc wasôm aneñ gauc asê pi mac nem yom.” ²³ Goc iñ gic atu ngac nañ yob lau siñ-nga toñ dañ, bu sêyob Pol ñapep, magoc sêsô iñ dôn dom. Ma iñ sôm têtñ iñ bu kêtñ ñasawa têtñ Pol ndê lau nañ bu sêndic iñ kêsi ti sênem iñ sa, ma lhac ñac ahuc dom.

Sêyob Pol sêmbo Sisaria

²⁴ Bêc ñatô giñga su, dec Filiks lu nawhê Drusila, nañ awhê Israel-nga dañ, sêñgalêm Pol bu sêngô iñ whê yom sa pi lau sêkêñ whiñ Yisu Kilisi-nga si lêñ. ²⁵ Pol gêm yomgalôm whiñ iñlu ma sôm yom ñasawa hîc baliñ, pi lêñ nañ lau sêti lau gitêtñ, ma sêtimêtê dau ñapep, ma pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga nañ oc meñ sa. Yom dau kôm Filiks töc dau sa, dec sôm, “Nañ gitôm, am lhö mbu ndi. Têtñ ndoc aö bu walic ñasawa ñayham dañ, nañ wakêñ yom am tiyham.” ²⁶ Ma tiñambu iñ kêgalêm Pol ti gêm yomgalôm whiñ iñ tidim daêsam, bu iñ kêtñ bata bu Pol oc kêtñ awa têtñ iñ, bu nemlhi dau su yêc gapocwalô.

²⁷ Filiks bu kôm lau Israel-nga sêlic iñ ñayham, dec kêtñ Pol ndöc gapocwalô ñapañ. Yala lu giñga su, goc Pokias Festus ti gôliñwaga ô Filiks su.

25

Pol kalhac Festus anjô-nga

¹ Têñ ndoc Festus hôc asê bu nem gôlinj gamen dinan, nan inj mbo malac Sisaria tôm bêc tö enj, goc pi Jerusalem gi. ² Ma yêc dindê dabunjsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêpitigenj, ma yom nan sênjgôlinj pi Pol su, nan sêhoc asê têtj Festus. ³ Nac sêndac bu inj bu lic nac nayham, dec kêñ Pol mbu pi Jerusalem ndi. Nac sêndac gêtj dau, nahu bu nac sêmatinj yom tidônj su gelec, bu sêkêtj lau natô sêsinj sêmbo señ bu sêndic Pol ndu. ⁴ Magoc Festus ô yom ma sôm, “Pol dê sêyob sêmbo Sisaria, ma malô goc aô daun oc wambu watêtj malac dinanj wandi. ⁵ Mac asôm bu inj kôm giso, dec akêtj nem lau bata natô sêwhinj aô, bu sêsôm mac nem yom pi inj asê têtj aô yêc dindê.”

⁶ Festus mbo Jerusalem bêc 8 me 10 su, goc sip Sisaria gi. Ma têtj najalanjsê inj gi ndôc inj ndê pônj êmatôc yom-nga, ma gic atu bu sêkôc Pol meñ lhac inj anjô-nga. ⁷ Têtj ndoc Pol hôc asê, nan lau Israel-nga nan sêmenj akêtj malac Jerusalem, nan sêlhac sênjgihi inj ahuc, ma sêsôm bu inj kôm giso atu. Sênjgôlinj yom daêsam pi inj, magoc gitôm dom bu sêtôc nandô asê. ⁸ Goc Pol sôm ndê yom asê bocdec bu, “Aô gakôm giso danj pi lôm dabunj dom, ma kagili lau Israel si yomsu, me Sisa ndê najôlinj danj dom.”

⁹ Festus tac whinj bu lau Israel-nga sêlic inj nayham, dec ndac Pol, “Am gêlic nayham bu pwi Jerusalem ndi, ma aô wanjsahê nac si yom pi am yêc dindê, me mba?” ¹⁰ Ma Pol sôm, “Mba. Aô

ngac Rom-nga, ma am ndöc nem pôn êmatôc yom-nga g êm Sisa anğô. Bocdinañ êmatôc yom nañ sêngôlin pi aö yêc dindêc mañ. Am kêyalê tidôn su bu aö gakôm giso dañ têt lau Israel-nga dom. ¹¹ Aö bu wakôm giso dañ nañ gic waê bu wambac ndu, nañ dec ndic aö ndu. Magoc yom nañ lau Israel-nga dindêc sêngôlin pi aö, nañ bu ñandô mba, dec solop dom bu am kêñ aö wasip ñac amba. Sisa dau goc êmatôc aneñ yom yêc malac Rom!”

¹² Têt dinañ Festus gêm yomgalôm whiñ lau atu-tu nañ sêmbo in ndê gôlin ñapu, goc sôm têt Pol, “Am ndac bu Sisa êmatôc nem yom. Bocdinañ dec am oc têt Sisa ndi.”

Festus lu Kiñ Agripa sem yomgalôm pi Pol

¹³ Bêc ñatô giñga su, goc Kiñ Agripa* lu lhuwê Berenis sêhôt asê Sisaria bu sêti ñaclen Festus. ¹⁴ Inlu sêmbo sêwhiñ in bêc daêsam su, goc Festus gic miñ pi Pol ma sôm t êñ Kiñ Agripa, “Ngac dañ mbo dec, nañ Filiks kêñ ndöc gapocwalô ñapan e meñ têt kwahic dec. ¹⁵ Têt ndoc aö gapi Jerusalem ga, nañ dabuñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêngôlin yom pi in, ma sêndac aö bu walôt bu in mbac ndu. ¹⁶ Aö gawhê sa têt ñac bu yac lau Rom-nga neñ mêtê bocdec bu. Dandic ñamalac dañ ndu dom e dakêñ ñasawa têt in bu lhac lau nañ sêngôlin yom pi in, nañ anğô-nga, ma in ô ñac si yom su nañ. ¹⁷ Têt ndoc ñac si lau ñatô sêsip akêñ

* **25:13** Kiñ Agripa gêm gôlin gameñ dañ yêc bugicton Galili-nga ñamakê, ma ndöc malac Sisaria Pilipai. In †Herod Agripa I (Apo 12:1-23) ndê atungac.

Jerusalem sêwhiñ aö, nañ gahôn bêc daêsam dom. Aö gahôc asê, ma galañsê bêbêc aö gac atu aneñ lau bu sêkôc ñgac dau sôc meñ lhac aneñ pôn wamatôc yom-nga ña-ndö-nga. ¹⁸ Lau dau sêtisa bu sêngôlin yom pi in, ma aö gauc gêm bu ñac oc sêtôc in ndê giso ñandô dañ asê. Magoc mba! ¹⁹ Ñac sêsôm yom pi ñac dau si mêtê sênem akiñ si anötö-nga, nañ ñac gauc gêm bu Pol kêkuc dom. Ma sêlic in sac pi ñgac batê dañ ñaê Yisu, nañ Pol sôm bu tisa akêñ lau batê-nga ma mbo tali tiyham. ²⁰ Aö gapônnda dauñ tu lêñ wamatôc yom kaiñ dinañ-nga. Bocdinañ aö gasôm têñ Pol bu in bu tac whiñ bu pi Jerusalem ndi, dec yac oc amatôc in ndê yom yêc dindê. ²¹ Magoc Pol tec ma ndac bu Sisa dau êmatôc in ndê yom, dec aö gac atu bu aneñ lau sêyob in e wañkiñ in têñ Sisa ndi.” ²² Goc Agripa sôm têñ Festus, “Aö dauñ atac whiñ bu wañgô ñamalac dau ndê yom.” Ma Festus sôm, “Bocdinañ, lañsê nañ am ñgô in ndê yom.”

Pol kalhac Agripa añgô-nga

²³ Têñ galañsê Agripa lu Berenis sêsôc si gôlôn kiñ-nga sa, goc sêsôc andu sêngô yom-nga ñalôm si sêndôc. Ma lau bata siñ-nga ti lau bata malac-nga hoñ sêwhiñ inlu. Goc Festus kêñ yatu bu sêkôc Pol sôc meñ. ²⁴ Ma in sôm, “Kiñ Agripa ti mac lau hoñ nañ ambo dindec. Alic in ñgac dec. Lau Israel-nga hoñ sêten aö yêc Jerusalem ma yêc malac Sisaria dindec, bu walôc bu in mbac ndu. ²⁵ Magoc aö gatap in ndê giso dañ sa, nañ gitôm bu dandic in ndu-nga dom. Ma in dau ndac bu Sisa êmatôc in ndê yom, madec aö

bu wanƙiŋ iŋ tɛŋ Rom ndi. ²⁶ Ma kwahic dec aö bu wato bapia daŋ tɛŋ Sisa, magoc aö kayalê yom ɲandô daŋ bu wato pi ɲgac dindɛc-ɲga dom. Tu dinaŋ-ɲga Kiŋ Agripa, aö gakêŋ iŋ kalhac am ti mac lau hoŋ aŋôm-ɲga, bu dakip yom hoŋ sa, ma datap yom ɲandô daŋ sa, naŋ tôm bu wato tɛŋ Sisa. ²⁷ Yac bu taŋkiŋ ɲamalac g apocwalô-ɲga daŋ tɛŋ Sisa, magoc dawhê iŋ ndê giso ɲahu sa whiŋ dom, oc solop dom.”

26

Pol whê dau sa tɛŋ Agripa

¹ Tɛŋ dinaŋ Kiŋ Agripa sôm tɛŋ Pol, “Aö wakêŋ ɲasawa bu am sôm yom tu daôm-ɲga.” Goc Pol hôc amba sa tɛŋ lau, ma gic hu sôm iŋ ndê yom bocdec bu, ² “Kiŋ Agripa, kwahic dec aö bu waô yom hoŋ naŋ lau Israel-ɲga sêŋgôliŋ pi aö. Ma aö atac ɲayham bu wasôm asê walhac am aŋôm-ɲga. ³ Gêŋ atu daŋ whiŋ bocdec bu, lau Israel-ɲga si mêtê ti yom naŋ sêwhê dau kôc pi, naŋ am kêyalê tidôŋ su. Bocdinaŋ aö wandac am bu kêŋ ɲasawa hic baliŋ tɛŋ aö bu wasôm neŋ yom hoŋ asê. ⁴ Lau Israel-ɲga hoŋ sêŋyalê aneŋ lɛŋ tɛŋ ndoc gambo balê-ɲga yêc dauŋ neŋ gameŋ, ma lɛŋ naŋ gasa tɛŋ ndoc gambo Jerusalem, naŋ bocdinaŋ. ⁵ Lau Palêsai ɲac lau naŋ sem akin Anötö ɲaŋga sêhôtê gêlêc lau Israel-ɲga ɲatô su. Ma oc tôm bu lau dinaŋ naŋ sêŋyalê aö têm baliŋ su, naŋ sêwhê sa bu aö kakuc lau Palêsai si lɛŋ dinaŋ. Magoc sêsôm asê dom. ⁶ Aö gakêŋ batan gêŋ naŋ Anötö gic bata tɛŋ damani, ma tu dinaŋ-ɲga kwahic dec sêkêŋ aö galhac am aŋôm-ɲga.

⁷ Yac lau Israel-nga mba ton 12 sem akin Anötö acsalô ti ôbwêc, ma sêkên bata bu sêlic gêñ nan Anötö gic bata, nan ñandô sa. O kin, aö wasôm têt am bu lau Israel-nga sêkên kisa aö tu gêñ dinañ-nga eñ. ⁸ Yac akên batan bu Anötö oc uñ lau batê sa tiyham, ma bocke dec mac lau ñatô asö ti gauc gêm bu gêñ dau oc tøm dom bu ñandô sa?

⁹ “Muñ-nga lê aö dauñ gauc gêm tidôn ma galic ñayham bu wakôm gêñ daêsam tu wakên kisa lau nan sêkên whin Yisu Nasaret-nga. ¹⁰ Ma gêñ dau dinañ dec gakôm yêc Jerusalem. Dabuñsiga atu-tu sêlic ñayham ma sêlôc têt aö bu wakôc lau sêkên whin-nga daêsam dôn, ma wakên ñac sêndöc gapocwalô. Ma têt ndoc sic ñac si lau ñatô ndu, nan aö galhac gawhin ñac ma galic ñayham. ¹¹ Tøm tøm daêsam aö galom-galom løm wê-nga hon ma kasalê lau sêkên whin Yisu-nga bu wakên ñagêyô têt ñac. Aö gauc gêm bu wakên ñandê têt ñac e sêsôm yom sac sambuc.* Aö atac tec ñac ñandô, bocdinañ kasêlên gatên lau gameñ apa-nga si malac atu-tu bu wakên kisa têt Yisu ndê lau.

¹²⁻¹³ “O kin, têt bêc dan dabuñ-si ga atu-tu sêñyalin aö sa ma sêñkin aö bu wasip malac Damaskas wandi. Aö kasêlên gambo señ, ma têt

* **26:11** Yom sac sambuc - yêc Yom Inglis sêsam bu ‘blasphemy’. Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom dau ñahu bu in bu kên ñandê têt lau sêkên whin-nga e sêhu si sêkên whin sin ma sêpu Yisu. Ma lau ñatô gauc gêm bu lau sêkên whin-nga bu sêlhac ñanga ma sêsôm bu Yisu in Anötö ndê Atu, dec Pol ti lau Israel-nga oc sêlic yom dau bu yom sac sambuc gitôm bu sêndic ñac ndu. Alic yom ñatô yêc Mat 26:63-66.

ac kalhac lhu ñawê atu dañ sip akêñ undambê ma pô aö ti lau nañ sêwhiñ aö. ¹⁴ Yac hoñ apen asip nom, ma aö gangô awha dañ sôm yom têt aö yêc Yom Hibu bocdec bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêt kisa aö? Am gitôm bôc nañ gêli dau sa têt ñadau ndê gôliñ dec tap ñandê sa.’ ¹⁵ Têt ndoc dinañ aö gandac, ‘O ñadau, am asa?’ Ma iñ ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu, nañ am kêt kisa. ¹⁶ Kwahic dec tisa. Aö gahoc dauñ asê têt am, ma kayaliñ am sa bu nem akiñ aö. Ma gêt nañ am kêyalê pi aö, ti gêt nañ watôc têt am, nañ am oc hoc asê têt lau. ¹⁷ Aö wanğaho am su yêc lau Israel-nga amba, ma yêc lau nañ lau Israel dom, nañ si amba whiñ. Kwahic dec wanğiñ am têt lau gameñ apa-nga dinañ ndi. ¹⁸ Am oc kôm ñac tandô po asê e sêkac dau kwi ma sêhu sen ñasec-nga ma Sadañ ndê gôliñ siñ, ma sêsa sen ñawê-nga ma sêsôc Anötö ndê gôliñ ñapu. Ma lau nañ sêkac si ñalôm kwi, nañ dec Anötö oc suc ñac si sac kwi, ma kêt ñac sêwêkaiñ gameñ sêndöc tali ñapan-nga sêwhiñ lau nañ sêti lau dabuñ tu ñac si sêkêt whiñ aö-nga.’

¹⁹ “O kiñ Agripa. Aö galic Yisu hoc dau asê akêñ undambê, ma aö gangô iñ ndê yom dec gasôc ñapu. ²⁰ Aö gam mêtê lau bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ñapu, ma sêkôm mêtê gitêt bu sêtôc asê bu ñac sem dau kwi ñandô. Aö gac hu yêc malac Damaskas, ma maló goc gam mêtê yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-nga hoñ e gatêt lau apa si gameñ whiñ. ²¹ Tu dinañ-nga dec lau Israel-nga sêkôc aö dôn yêc lôm dabuñ, ma bu sêndic aö ndu. ²² Magoc Anötö yob aö

ņapep e meņ tēņ acsalô dindec aö galhac am aņôm-ņga. Ma kwahic dec aö wasôm asê tēņ lau hoņ, lau tiwaê ma lau waêm̄ba sêwhiņ, bu yom hoņ naņ aö gahoc asê pi Yisu, naņ ņadaņ so yom naņ Moses ma lau propet sêhoc asê gwanan su pi gēņ naņ oc hōc asê, naņ dom. ²³ ņac sêsôm bu Mesaya oc hōc ņandê e mbac ndu, ma tiņambu iņ oc ti ņgac ņamata-ņga bu tisa akēņ lau batê-ņga, ma hoc yom asê pi Anötö ndê lēņ nem lau si sêmbo tali-ņga tēņ iņ ndê lau Israel-ņga, ma tēņ lau naņ lau Israel dom, naņ sêwhiņ. Yom dau oc tōm ņawê bu pô gameņ ņasec-ņga.”

²⁴ Pol whê ndê yom sa mbo, ma Festus mbwêc iņ awha ahuc ma sôm, “Pol, am nem yom iņ yom solop dom. Yom daêsam naņ sêndôhōņ tēņ am, naņ kôm am nem gauc kēņsōņ.” ²⁵ Magoc Pol ô yom ma sôm, “O ņgac atu Festus, aö neņ gauc kēņsōņ dom. Aneņ yom iņ yom solop ma yom ņandô. ²⁶ Gēņ hoņ dindec hōc asê yêc lhu, ma bocdinaņ dec kiņ Agripa gitôm dom bu nem gauc gēņ dau. Yomandô! Iņ kēyalê gēņ hoņ dindec su, ma bocdinaņ aö gasôm neņ yom asê tēņ iņ yêc awê. ²⁷ Kiņ Agripa, am kēņ whiņ lau propet si yom pi Mesaya, me mba? Aö gauc gêm bu am oc kēņ whiņ su.” ²⁸ Dec Agripa sôm tēņ Pol, “Am gauc gêm bu ņasawa apê lec am oc kac aneņ ņalôm kwi bu wakēņ whiņ Yisu, a?” ²⁹ Ma Pol ô yom ma sôm, “Aö bu wasôm yom ņasawa apê me ņasawa baliņ, aö oc atac whiņ gēņ tigen. Aö wateņ mbec pi am ti mac lau hoņ naņ aņgô aneņ yom dindec, bu Anötö kôm mac hoņ andi atôm aö ma akēņ whiņ Yisu, magoc bu kôm mac atôm

aô tu gandöc gapocwalô-nga lec dom.”

³⁰ Pol sôm in ndê yom meñ têtj dinañ, goc Kin Agripa tisa, ma gôlinwaga Festus ti Berenis ma lau hon nañ sêndöc sêwhin in, nañ sêtisa bocdinañ. ³¹ Nac sêhu andu dau sinj, ma sem yomgalôm têtj dau ma sêsôm, “Ngac dindec kôm giso dan nañ tôm bu sêndic in ndu me sêkêñ in ndöc gapocwalô-nga lec dom.” ³² Ma Agripa sôm têtj Festus, “Oc tôm bu yac dahu ngac dindec sinj lhö ndi, tigenj in dau ndac bu Sisa êmatôc in ndê yom.”

27

Pol têtj malac Rom gi

¹ Ma tinambu sêsôm tidônj bu sêkêñ Pol ti lau gapocwalô-nga ñatô sêpi wañ danj, ma sênkinj ñac sêtêtj malac Rom nañ yêc gameñ Itali-nga sêndi. Sêkêñ ñac sêsip ngac sinj-nga danj amba, nañ ndê ñaê Julias, nañ ti ngac bata sinj-nga nañ yob Sisa ndê lau sinj-nga tonj danj. ² Dec ñac sêpi wañ si, ma alu ngac danj ñaê Aristakus akêñ malac Tesalonika yêc gameñ Masedonia-nga api awhinj, ma yac asa a. Wañ dau meñ akêñ malac Adramitiam ma gic waê bu êñsêlêñ sôc malac ñatô nañ sêyêc gameñ Esia-nga. ³ Naganansê wañ dau sôc baö yêc malac Saidon. Julias tawalô Pol dec kênj in sip baö gi bu ndic in ndê silip kêsî tu bu sêpuc in dönj ña gênj ñatô-nga. ⁴ Tinambu yac api wañ dau ma asa a tiyham. Yac bu ahôc gêlêc nduc Saipras, tigenj mbu ñadinda puc wañ dönj, dec yac anjihi aho yêc nduc ñadômbwê-nga. ⁵ Goc wañ dau kêsêlêñ mbo gwêc sawa,

ma gi e ahôc gêlêc gameŋ Silisia-ŋga ma gameŋ Pampilia-ŋga su, ma gacgeŋ a asôc malac Maira yêc gameŋ Lisia-ŋga. ⁶ Ma yêc dindê ŋgac bata siŋ-ŋga dau tap waŋ daŋ sa, naŋ meŋ akêŋ Aleksandria ma bu têŋ Itali ndi. Dec iŋ kêŋ yac a alom. ⁷ Magoc waŋ dau kêti ŋagahô dom. Yac ambo gwêc ŋasawa bêc daêsam, e a ampiŋ malac Naidas. Mbu ŋadinda puc yac dôŋ ŋapaŋ, bocdinaŋ dec akac waŋ kwi aŋôŋ gêm nduc Krit ŋa-awê-ŋga, ma anti a e ampiŋ malac daŋ ŋaê Salmone. ⁸ Waŋ kêsêlêŋ ti ŋawapac e ahôc asê sôc naŋ sêsam bu Salaŋ Ŋayham, naŋ yêc kêpiŋ malac Lasea. ⁹ Bêc daêsam giŋga su ma lau Israel si om atu naŋ sêhu gêŋ daneŋ-ŋga siŋ, naŋ pacndê su, dec yac aŋyalê bu oc asip têm sac tu dalac waŋ-ŋga ŋalôm. Bocdinaŋ Pol kêŋ puc lau waŋ-ŋga ma sôm, ¹⁰ “Mac lau, aô kayalê su bu oc dasip ŋasac ŋalôm e waŋ ti wapa hoŋ oc sêniŋga, ma mboe yac daŋ dawhiŋ.” ¹¹ Magoc ŋgac bata siŋ-ŋga dau kêŋ daŋga Pol ndê yom dom. Iŋ sôc ŋgac nem gôliŋ waŋ-ŋga ti waŋ ŋadau si yom ŋapu. ¹² Sôc dinaŋ gitôm dom bu waŋ poc ŋayham têŋ ndoc uhô-ŋga. Bocdinaŋ dec lau waŋ-ŋga daêsam sêsôm yom pitigeŋ bu sêsa tiyham ma sêŋsahê bu sêlac sêtêŋ malac Pioniks sêndi, ma waŋ poc dindê e têm ŋayham meŋ sa. Yêc malac Pioniks, nduc Krit pôc mbu ahuc, ma bocdinaŋ sôc naŋ yêc malac dinaŋ iŋ sôc ŋayham tu waŋ sêpoc-ŋga têŋ têm uhô-ŋga.

Mbu ŋadinda

¹³ Yac ahôŋ e bêc daŋ mbu lilic kêsêlêŋ ŋayham, ma bocdinaŋ ŋac gauc gêm bu sêtap

têm ñayham sa bu sêlom malac Pioniks. Nac sêhê anğa sa ma sêlac sêñkuc baö Krit-nga si. ¹⁴ Njasawa baliñ dom ma mbu sac dañ puc ñanğa akêñ baö-nga mbu sa têtñ gwêc sawa-nga. ¹⁵ Wañ dau sip mbu dinda ñalôm e tôm dom bu yac alac anğuc baö-nga. Bocdinañ yac am wañ kwi kêsêlêñ kêkuc mbu. ¹⁶ Mbu soc yac e nduc sauñ dañ ñaê Kauda pôc mbu ahuc ñagec. Yac bu ahê wañ ña-gômbwa pi lólôc meñ, magoc akôm wapac-wapac bu mbu puc ñadinda sac andô. ¹⁷ Lau sêhê gômbwa sa pi lólôc meñ su, goc sêkic po pi wañ atu ñampê bu suc dom. Nac sêtôc dau bu mbu oc soc yac ñapañ e wañ ndi lôc pi ganğac yêc Sirtis, dec sêlêc lac su ma sêkêñ anğa gwêc-nga sip gi bu teñ wañ dôtñ ênti timalô, ma sêkêñ wañ dau tam mbo. ¹⁸ Têtñ bêc tilu-nga mbu ti gwêc gic pi wañ sac andô, dec lau wañ-nga sêtôc dau atu ma sic hu sêmbaliñ wapa ñatô siñ sip gwêc. ¹⁹ Bêc titô-nga sêhêc wañ ñalac ti po ma wapa wañ-nga ñatô sa ma sêmbaliñ siñ sip gwêc gi. ²⁰ Tigen mbu dau timalô dom e bêc daêsam yac alic ac ti tata dom. Ma yac hoñ mba gauc tigen bu oc andiñañ.

²¹ Lau wañ-nga señ gêtñ dañ dom tôm bêc daêsam su, goc Pol tisa ma sôm, “Mac lau, aö gakêñ puc mac muñ su, bu ahu nduc Krit siñ dom, magoc mac asôc aneñ yom ñapu dom. Mac bu anğô aneñ yom dau, dec gitôm dom bu atap ñawapac dindec sa, ma gêtñ dañ oc niñga dom. ²² Magoc kwahic dec wasôm têtñ mac bu nem ñalôm pêñ dôtñ, bu mac nem dañ oc niñga dom.

Waŋ tigeŋ dec oc niŋga. ²³ Aö Anötö ndê ngac daŋ, ma gam akiŋ iŋ ŋapaŋ. Alhabêc ôbwêc iŋ kêkiŋ ndê aŋela daŋ meŋ kalhac whiŋ aö. ²⁴ Ma sôm têŋ aö, ‘Pol, am töc daôm dom. Am oc lhac Sisa aŋgô-ŋga bu iŋ êmatôc nem yom. Ma tu am-ŋga, Anötö oc kêŋ lau hoŋ naŋ sêmbo waŋ sêwhiŋ am, naŋ sêmbo tali.’ ²⁵ Bocdinaŋ mac lau, nem ŋalôm pêŋ dôŋ, bu aö gakêŋ whiŋ Anötö bu yom dau oc ŋandô sa, tôm iŋ ndê aŋela sôm têŋ aö. ²⁶ Waŋ oc ndi lôc pi nduc daŋ, tigeŋ yac oc dandiŋaŋ dom.”

Waŋ gôlôc pi nduc

²⁷ Mbu tam yac ŋapaŋ ambo Gwêc Adria-ŋga. Têŋ bêc ti-14-ŋga ma timaniŋhu goc lau waŋ-ŋga sêŋsahê bu yac asuŋ sa baö. ²⁸ Sem dôhôn gwêc ŋagapoŋ ma sêtap sa b u ŋagapoŋ gitôm 37 mita. Ŋasawa sauŋ sem dôhôn tiyham ma sêtap sa bu ŋagapoŋ gitôm 27 mita. ²⁹ Ŋac sêtöc bu waŋ oc popoc pi hoc, bocdinaŋ sêmbaliŋ aŋga hale sip waŋku-ŋga, ma sêkêŋ bata bu laŋsê ŋagahô. ³⁰ Lau sêyob waŋ-ŋga gauc gêm bu sêhu waŋ ti lau ŋatô siŋ, dec sêkôm bu sêkêŋ gômbwa sip gwêc ndi, sêŋsau bu oc sêkêŋ aŋga ŋatô sip yêc waŋ ŋampê-ŋga. ³¹ Magoc Pol sôm têŋ ngac bata ti ndê lau siŋ-ŋga bu, “Lau dinaŋ bu sêhu waŋ siŋ, dec mac oc andiŋam.” ³² Tu dinaŋ-ŋga lau siŋ-ŋga sêtim wac kic yêc g ômbwa, ma sêkêŋ peŋ sip gwêc gi.

³³ Têŋ bêbêc ganduc Pol sôm têŋ lau bu sêneŋ gêŋ. Iŋ sôm, “Bêc 14 giŋga su lec mac ayob waŋ ŋapaŋ e mac aŋ gêŋ daŋ dom. ³⁴ Kwahic dec aö wasôm têŋ mac bu gêŋ daŋ oc kôm mac ŋayom

dom, mac hon oc ambo tamli. Bocdinaŋ dec aneŋ gêŋ bu puc mac dôn.” ³⁵ Inj sôm yom dinaŋ su, goc kôc bolom ma gêm danŋe Anötö yêc ŋac hon aŋgô-ŋga, goc pô kôc ma gêŋ. ³⁶ Dec lau hon si ŋalôm timalô ma seŋ gêŋ sêwhiŋ. ³⁷ Yac lau naŋ ambo waŋ, naŋ mba namba gitôm 276. ³⁸ Lau hon seŋ gêŋ hóc ŋac dôn, goc sêmbaliŋ bolom batac sip gwêc gi bu kôm waŋ tilo.

³⁹ Têŋ ndoc gameŋ ŋawê sa naŋ sêlic baö, tigeŋ sem gauc gameŋ dau. Sêlic sôc ti gaŋgac apa ŋayham, dec gauc gêm bu sêkêŋ waŋ ndi pi baö yêc dindê. ⁴⁰ Ŋac sêtim aŋga ŋawac kic sip gwêc giŋga, ma sêŋgapwêc wac naŋ sô gôliŋ dôn, naŋ su. Goc sêsö lac waŋ ŋatôkwa-ŋga sa, bu mbu peŋ lac ma kôc yac api baö andi. ⁴¹ Magoc waŋ dau kêti gi gôlôc pi gaŋgac ŋabaö dan yêc gwêc lôm e gacgeŋ ŋaŋga sa. Ma gwêc dinda gic pi waŋ ŋambu-ŋga e kac popoc. ⁴² Têŋ ndoc dinaŋ lau siŋ-ŋga sêkic yom bu sêndic lau gapocwalô-ŋga hon ndu, bu sêsip gwêc ma sêlhö sêndi dom. ⁴³ Magoc ŋac si ŋgac bata bu nem Pol sa, dec kalhac ŋac ahuc bu sêkôm si yom ŋandô sa d om. Inj kêŋ yatu bu lau naŋ sêŋkôc tidôn naŋ sêpwê sêsip gwêc ma sêmuŋ sêsôc baö sêndi. ⁴⁴ Ma inj kêŋ yatu bu lau ŋatô sêsac apa waŋ-ŋga ŋatô naŋ gwêc gic popoc. Ma ŋalêŋ dinaŋ dec lau hon sêhóc asê baö ti lic sambuc.

28

Pol mbo nduc Malta

¹ Yac hoŋ api baö ti lic sambuc, ma malô atap sa bu nduc dau ŋaê sêsam bu Malta. ² Ma lau nduc-ŋga sêkôc yac hoŋ sa ma sêyob ti sêmwasin yac ŋalêŋ ŋayham. Têŋ ndoc dinaŋ u gic ma gameŋ ŋalhuc atu, bocdinaŋ sêkôm ya golom bu yac aheŋ dauŋ. ³ Pol tap a basô ti gap bu kêŋ pi ya ndi, magoc mboc sac daŋ yêc gap ŋalôm, ma têŋ ndoc kêsahê ya ŋandê, dec sa bu lhö ndi ma seŋ Pol sip amba. ⁴ Lau malachu sêlic mboc dau keseneŋ Pol amba dôŋ gacgeŋ kêgalêŋ, dec sêsôm têŋ dau bu, “Ngac dê mboe in ŋgac gic ŋamalac ndu-ŋga, dec in wêkain ŋagêyô atu. Gitôm bu gwêc kô in ndu su, magoc kwahic dec in oc wê sa dom.” ⁵ Tigeŋ Pol kêbalip mboc dau sip ya gi, ma gêŋ daŋ kôm in dom. ⁶ Lau dau sêkêŋ bata bu in amba oc suŋ me ŋagahô in oc hudau sip ndi mbac ndu. Magoc sêhôn ŋasawa baliŋ e sêlic gêŋ daŋ hôc asê in dom. Bocdinaŋ dec ŋac gauc gêm bu mboe in oc anötö daŋ.

⁷ Ngac daŋ ŋaê Publias gêm gôliŋ nduc dinaŋ, ma in wêkain ndê gameŋ daŋ yêc kêpiŋ baö naŋ waŋ popoc kalhac. In kôc yac sa a andöc in ndê andu, ma yob yac ŋapep gitôm bêc tö. ⁸ Têŋ ndoc dinaŋ Publias damba gêmbac yêc, ŋamlic ŋamahom ti kêc dau. Pol sôc gi gêlic in, ma teŋ mbec ti kêŋ amba sac in, ma kôm in ŋayham sa. ⁹ Ma têŋ ndoc lau nduc-ŋga sêlic gêŋ dinaŋ, naŋ sêhoŋ si lau gêmbac hoŋ sêtêŋ Pol sêmeŋ, ma in kôm ŋac ŋayham sa tiyham. ¹⁰ Ma ŋac sêtoc yac sa ŋalêŋ ŋayham daêsam. Ma têŋ ndoc yac bu api waŋ ma alhö andi, naŋ sêkêŋ gêŋ hoŋ bu puc yac dôŋ ambo gwêc ŋasawa-ŋga têŋ yac.

Pol hóc asê Rom

¹¹ Yac ambo nduc dau tòm ayô tö su, goc api lau malac Aleksandria-nga si wañ dañ. Wañ dau poc nduc dinañ têt ndoc uhô-nga ma hôn tèm ñayham, ma yêc ñatôkwa-nga sêlêñ ñac si anötö gwam lu si anğô, dañ sêsam ñaê Kasto, ma dañ ñaê Polaks. Yac ahu gameñ dau siñ, ¹² ma alac e ahôc asê malac Sairakyus ma ambo dinañ tòm bêc tö. ¹³ Goc ahu malac dau siñ ma alac tiyham e a asôc malac Regiam. Têt galansê mbu ñayham dañ peñ lac ñapep, dec kêñ yac alac bêc tiger a asôc söc yêc malac Puteoli, ma asip baö a. ¹⁴ Yêc dinañ yac atap lau sêkêñ whiñ Yisu-nga ñatô sa, ma sêkôc yac sa a ambo awhiñ ñac gitôm bêc 7. Ma tiñambu yac anşêlêñ bu atêñ malac Rom andi.

¹⁵ Lau sêkêñ whiñ-nga yêc malac Rom sêngô ñawaê bu yac anşêlêñ ambo señ, dec sêsa sêmeñ bu sêkôc yac sa. Ñatô sêtap yac sa yêc Apias ndê gameñ sêtidulu gêñ-nga, ma ñatô sêtap yac sa yêc gameñ nañ sêsam bu Andu Ñaclêñ-nga Tö. Têt ndoc Pol gêlic lau sêkêñ whiñ-nga dinañ, nañ iñ atac pa su ma gêm danje Anötö. ¹⁶ Yac hon anşêlêñ a, e ahôc asê Rom su, goc sêkêñ ñasawa têt Pol bu ndöc andu dañ, ma sêkêñ ñac siñ-nga dañ yob iñ.

Pol gêm mêtê mbo Rom

¹⁷ Bêc tö giñga su, goc Pol kêgalêm lau bata Israel-nga nañ sêndöc Rom, nañ sa sêpitigeñ, ma sôm têt ñac, “Aneñ asidôwai Israel-nga, aö gakôm gêñ so dañ têt yac neñ lau Israel-nga dom. Ma gakôm gêñ dañ nañ so abañi si gêbôm,

nañ dom. Magoc sêkôc aô dôñ yêc Jerusalem ma sêkêñ aô gasip gôlinwaga Rom-nga ti inñ ndê lau sin-nga amba. ¹⁸ Ma lau Rom-nga dau sêñsahê aô e sêtap sa bu aô gakôm gêñ giso dañ nañ tòm bu sêndic aô ndu-nga, nañ dom. Dec ñac bu sêhu aô sin walhō wandi. ¹⁹ Magoc lau Israel-nga sêtec, ma sêli awha sa e aneñ lêñ dañ mbasi, dec aô gandac bu Sisa ngô aneñ yom. Tigeñ aô gakôm tu galic ñac sac-nga dom, me tu bu wanğôlin yom pi ñac-nga dom. ²⁰ Acsalô lec aô kagalêm mac sa ameneñ, bu anğô aneñ yom pi gêñ hoñ dinañ. Mac alic bu sêsô aô dôñ ña sen dindec, magoc aô gakôm gêñ sac dañ dom. Gêñ tigeñ gakôm, nañ gakêñ bataneñ gêñ nañ lau Israel dau sêkêñ bata.”

²¹ Lau Israel-nga dinañ sêngô Pol ndê yom ma sêsôm, “Lau nañ sêndöc gameñ Judia-nga nañ sêto bapia dañ têñ yac, nañ hêganôñ am dom. Ma asidôwai Israel-nga akêñ gameñ dinañ, nañ sêtêñ yac sêmeñ, nañ sêsôm yom sac dañ pi am dom. ²² Magoc yac anyalê bu yêc gameñ hoñ lau sêpu lêñ nañ lau sêkêñ whin Yisu-nga sêñkuc. Bocdinañ yac bu anğô am nem gauc ti yom pi lêñ dau.” ²³ Goc sêkêñ bêc dañ bu sêkac sa sêwhin Pol tiyham.

Ma têñ bêc dau ñac sêkac sa sêmbu andu nañ Pol yêc nañ, ma lau Israel-nga hic daêsam sêmeñ sêwhin, dec ti toñ atu. Têñ bêbêc ñapan e telha Pol sôm yom têñ ñac. Inñ têt Anötö ndê gôlin ñahu asê têñ ñac. Ma inñ whê Moses ti lau propet si yom sa bu kôm ñac sênyalê bu Yisu inñ Mesaya dau. ²⁴ Lau ñatô sêngô inñ ndê yom ma

sêkên whiņ, magoc ŋatô sêkên whiņ dom. ²⁵ Nac sêsen dau pi iņ ndê yom, ma bocdinaņ Pol sôm ndê yom ŋambu-ņga têņ ŋac, ma tiņambu sêlhô têtêņ. Ma yom ŋambu-ņga naņ iņ sôm têņ ŋac naņ sôm bocdec bu, “Yom dindêc naņ Nalau Dabuņ sôm têņ mac apami, naņ yom ŋandô ma hêganônņ mac solop. Propet Aisaya hoc yom dau asê bocdec bu:

²⁶ Am têņ lau dindê ndi ma sôm têņ ŋac, ‘Mac aņgô aneņ yom ŋapaņ, magoc aņyalê ŋahu dom. Mac alic gêņ naņ aô gakôm, naņ ŋapaņ, tigeņ mac nem gauc sa dom.’

²⁷ Bu lau dau si ŋalôm ŋadandi sa. Nac si daņgasuņ hóc ahuc, ma sêpôc si tandô ahuc. Bu bocdinaņ dom, dec oc tôm tandô sêlic, daņgasuņ sêņgô, ma sêņyalê aô tidônņ yêc ŋac si ŋalôm e sênem dau kwi ma wakôm ŋac ŋayham sa.” *[Ais 6:9-10]*

²⁸ Goc Pol sôm, “Bocdinaņ aņyalê bu Anötö kêkiņ ŋawaê ŋayham pi iņ ndê lêņ nem lau si-ņga naņ mac atec, naņ têņ lau gameņ apa-ņga. Ma ŋac lau dau oc sêņgô ti sêkôc sa.” [²⁹ Iņ sôm su goc lau Israel-ņga sêlhô si, ma sêsen dau pi iņ ndê yom.]

³⁰ Tiņambu Pol mbo malac Rom gitôm yala lu. Ma tôm ŋasawa dinaņ, iņ gêmlihi ŋamalac daņ ndê andu daņ tu ndöc-ņga, ma iņ kôc lau daêsam sa yêc andu dau, naņ sêmeņ bu sêndic iņ kêsi. ³¹ Iņ gêm mêtê pi Anötö ndê gôliņ ma kédôhônņ lau pi Pômdau Yisu Kilisi. Iņ kôm gêņ dau ti atac pa su, ma lau daņ sêlhac iņ ahuc dom.

Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc
Bugawac: Anötö ndê Yom Lêñsêm Wakuc New
Testament

copyright © 2013 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bugawac

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Sep 2022 from source
files dated 17 May 2022

1dcc5a6c-3c1e-54e8-aa77-af18a3782048